

LÄS OM: mål ombord/vilda djur/årets rönnerdalare/bygga båt/busiga pensionärer/
ålands pommern/måndag i öregrund/vitsgarns seglarläger/storkar i frihet/hällö fyr

magasin **SKÄRGÅRD.**

sinne/smak/sevärdheter

Undra sa flundra
vem som blir årets
»Rönnerdalare« och
får en blomkrans
i sitt hår. Läs om Taube-
festivalen på sid 22.

»Vad tänker du på
när du hör ordet »sommar«?
Årstiden är för många synonymt
med musik och glädje.«

Varsågod!
Magasinet är gratis.

sommar 2019

SUCCÉN FORTSÄTTER
3:E ÅRET

Lasse Stefaniz

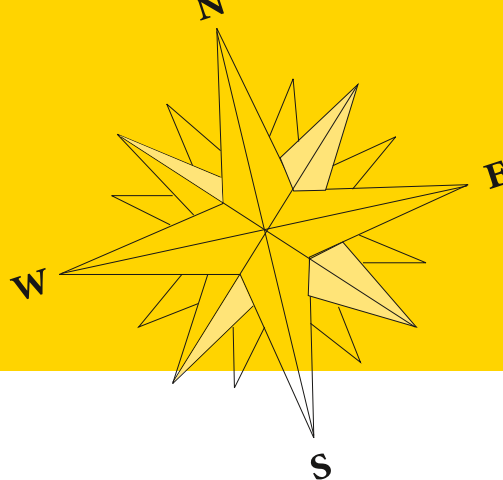
Mat & dansbandskväll 26:e juli 2019
på Fina Fisken i Trosa
Nu med två dansgolv!

Köp dina biljetter på www.finafisken.se

ÅBFAB

ARRANGÖR

FinaFisken

»Hon har blommor i sitt hår«

Vad tänker du på när du hör ordet »sommars«?

Sol, vind och vatten? Segling, båtliv och skärgård? Blommor i håret? Calle Schewens vals? Busiga dagar på kollo? Allsång, festivaler och konserter? En god bok (eller MagasinSkärgård) i hängmattan? Vi lyckas allt klämma in det och mer därtill i detta fullmatade sommarnummer. Årstiden är för många synonymt med musik och glädje. Vi besöker både Öregrundsmåndagarna och Taubefestivalen, där våra öron får sitt lystmäte tillfredsställt. Apropå nationalskalden tar vi även en tur till Hållö. Ön där både vår käre Evert och artisten Ebbot fått inspiration i sitt låtskrivande. Sistnämde kan man också få höra när han turnerar med Skärgårdsturnén i sommar.

Vi är också nyfikna på kompositören Hugo Alfvén. Mannen som bland annat skrev den älskade visan »Midsommarvaka« och påverkades starkt av sina skärgårdsvistelser. Musik och glädje blir det också när Stensunds båtbyggarelever sjösätter sina träbåtar för första gången. Till fanfar av publikens små blåsinstrument. I olika stämmor. Tonerna dansar även

glatt hos Samstorps Gård när dansbanden Barbados och Larz-Kristerz uppträder. I Trosa vill man inte vara sämre. Till Fina fisken kommer Lasse Stefanz för tredje året i rad och fyller restaurangen till bristningsgränsen.

Mycket »tralalala« och »tjo och tjim« blir det även hos pensionärerna på kollo när de dansar med varandra – eller käppar och kvastar, det går också bra.

»Man tager vad man haver« menar Ethel Pettersson. De unga »Phulingarna« på seglarläger samlas gärna runt någon som spelar gitarr, det hör liksom till. På Svartsö träffar vi tre härliga kvinnor med »girlpower« som driver både cateringfirman Örätt och krogverksamhet i Bistro Sägen. Där blir det garanterat mycket sång, musik och glädje mellan varven. Och – visste ni att i Lövsstabruk finns en märkvärdig och exklusiv orgel – Cahmanorgeln. På den spelas det vid speciella tillfällen. Som till exempel under Cahmandagarna.

Vi önskar er mycket sång, glädje, lek och blommor i håret i sommar. / REDAKTÖREN

»Årstiden är för många synonymt med musik och glädje.«

VÄLKOMMEN TILL *Roslagens eget...* NORRTELJE BRENNERI

BESÖKS-
LÖRDAGAR
GRUPPER
FÖRETAGS-
EVENT
MORDGÅTOR
BRÖLLOP
FEST

LOHÄRADS SÖDERBY 11, NORRTÄLJE BOKA PÅ WWW.NORRTELJEBRENNERI.SE

Nära dig när du behöver

Vi finns här för dig oavsett var i livet du befinner dig.

Första barnet • Barnspar • Körkort • Första boendet • Samboavtal • Byta bostad • Försäkringar • Skilsmässa • Pension • Guldkant i tillvaron • Testamente • Bouppteckning • Företagsinvestering • Starta eget • Företagsfinansiering

Sofie Feely

Gert Holmberg

Michel Pernet

Välkommen till oss och våra 65 rådgivningskollegor!

Vi finns i Norrtälje Centrum, på Norrtäljeporten, i Rimbo, Hallstavik och Älmsta.

Boka tid med oss på 0176 – 770 00 eller roslagenssparbank.se

Varmt välkommen till oss!

Redaktionen:

ANSVARIG UTGIVARE O. REDAKTÖR
Josefin Ekberg,
JE Mediaproduktion,
Gräddö varsväg 12, 760 15 Gräddö,
0176–181 90, 0709–701 901,
josefin@magasinskargard.se,
www.magasinskargard.se

SÄLJARE Josefin Ekberg 0709–701 901
OMSLAGSFOTO Roine Karlsson
FRILANSREPORTRÄR Hans Brandt
Eva Fischer / Helena Forsgård
Gunnika Isaksson-Lutteman
Misse Ljungström / Hélène Lundgren
Roine Karlsson
KRÖNIKÖR Titti Gnosselius
ART DIRECTOR Eva Englund
ILLUSTRATÖR Lars Holm
TRYCKERI Printall, Estland
DISTRIBUTION 75 000 ex/år
(vår/sommar, vinter)
MagasinSkärgård är en fristående produkt. För ej beställt material ansvaras ej. Medlem i:

visitroslagen

Gilla oss på Facebook!

ILLUSTRATION: CHARLIE NORRMAN

Hört på ljugarbänken:
– Om simning nu är så bra som träning för din kropp – varför är blåvalar så jädrans tjocka?

Innehåll

6

30

40

64

Mål på båt

s 6

Att vistas i naturen kan vara det bästa sättet att komma på briljanta idéer. Som till exempel att sätta upp tydliga målbilder och vägen dit. Oskar Andermo är ledarskapskonsulten som tar ut grupper på en katamaran för att göra detta i skärgårdens miljö.

Svensk safari

s 16

På Samstorps Gård finns det mesta du kan önska dig som turist på Rådmansö. Vilt safari med bland annat visenter och mufflon, gårdsbutik, kafé, dansbandskvällar, mini-golf, femkamp och mycket mer.

Båtbygge för själen

s 30

Stensunds folkhögskolas båtbyggerlinje är inte bara en utbildning där man lär sig ett yrke och ett hantverk. Utan man är också mån om att eleverna mår bra, får självförtroende och växer själsligt. De lär sig lösa problem och belöningen blir en seglats i egenhändigt byggda träbåtar.

Gamla på kollo

s 40

De blir som barn på nytt - pensionärerna på sommarkollo. En enda regel har de att följa – man får inte slåss. Vilket är det sista de tänker på när det är så många roliga aktiviteter varje dag. De äldre får nya vänner för livet.

Segling ger vänner

s 58

Vänner för livet får också ungdomarna, eller »phulingarna« som de kallas på Vitsgarns seglarläger. De lär sig gippa, skota hem, kryssa och navigera. Mycket bus blir det också. Att hålla sig kvar på en såphal åra är inte lätt. När någon slår en med kudden.

Storkarnas färd

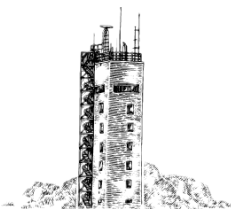
s 64

Roine Karlsson drömde om att åka ner till Skåne för att vara med om »storksläppet«. Äntligen blev det av. Han var med när de unga storkarna släpptes ut i frihet för att pröva sina vingar. Döm om hans förvåning när de sedan flög norrut till hans hemtrakter.

Landsort Sommar - Höst - Vinter

Njut av utsikten från ditt rum i det gamla Lotstornet - milsvidd utsikt över skärgården och Landsorts fyr Sveriges äldsta.

Ni kan börja med ett glas champagne på sjunde våningen i Lotstornet. Vandra ner till restaurangen och njut av en middag eller om ni är sällskap upp till tolv personer sitt på sjunde våningen ät och njut av utsikten

LOTSTORNET

LOGI & RESTAURANG SVEDTILJAS

SVEDTILJAS BÅTTAXI

Gör en heldagsutflykt till Landsort
10.00 - 21.30

MÖJLIGT NU TACK VARE BÅTTAXI

Besök Erstabatteriet i Norrhamn och upplev kalla krigets färor, ta en promenad ner till byn och njut av en lunch. Besök fyren, ta en promenad runt byn eller ligg och njut på klipporna. Avsluta dagen på restaurang Svedtiljas med utsikt över skärgården

www.g-mo.se - info@g-mo.se - 070 219 90 90 eller följ oss på Facebook - Instagram

Mot mål ombord på båt

Oskar Andermo är ledarskapskonsult och mental tränare. I Dubai har han seminarier om målbilder – utomhus i ökenlandskap. Om sommaren kommer han hem till Sverige och kör konceptet ombord på en katamaran. I skärgårdens hav och natur.

TEXT: Josefin Ekberg FOTO: Roine Karlsson

Skärgårdens natur har mycket gemensamt med ökenlandskap tycker Oskar Andermo som pendlar mellan Dubai och Sverige.

– **Konceptet är att använda naturen som ett verktyg.** Där börjar tankarna gå. Det är tyst och man kan inte bli nådd. Man blir ett med naturen och kommer bort från störande moment, förklarar Oskar Andermo grundare till TUGS som står för *The Ultimate Goal Seminar*.

Han startade ett konsultföretag i Dubai redan för tio år sedan men när längtan efter naturen växte sig stark flyttade han ut seminarierna utomhus. I öknen.

– Att sitta på en sanddyna är ungefär samma känsla som jag upplevt på Ålands hav. Stora vidder och mäktigt natur, menar han.

Sedan ett par år har han förflyttat verksamheten till Stockholms skärgård om somrarna när det är för varmt i Dubai. Oskar har sina rötter i Vaxholm och är uppväxt med segling och skärgård. Hans pappa Anders är involverad i projektet *Handicat* som hjälper personer med funktionsnedsättning att komma ut i skärgården med en stor katamaran. Den passar även utmärkt för små grupper på konferens. Upp till 12 deltagare. Oskar bokar in den för sin verksamhet.

Ombord blir det workshops om målbilder och hur man når dem. Hinder och möjligheter på vägen. Små steg i rätt riktning. Att ha en oändlig himmel ovanför huvudet och ett meditativt hav under sig, hjälper tankarna att sväva fritt.

Med mobilerna avstängda blir det inga mail eller sms som pockar på uppmärksamheten heller. Målen kan vara affärs-mässiga likväl som privata och handla om relationer.

Det sitter i huvet

– Kunderna är ofta egna företagare, chefer och säljare. Men alla borde jobba med en attraktiv framtidsbild, tycker Oskar.

Mycket handlar om mental träning så som man jobbar inom sportvärlden. Att

Vi får en avkopplande stund att filosofera på. Och några tänkvärda frågor på ett formulär.

»Du måste bli av med din inre röst som bromsar dig. Oro är slöseri med tid. Ta reda på vart du ska och gör en handlingsplan i små steg. Många vill ha ett magiskt piller men det krävs tid och engagemang för att få en förändring.«

spela upp en film i huvudet man vill ska bli verklighet. Alla kan nå sina drömmar – om de är realistiska nog. Vilket de ibland blir bara genom att radera hinderande tankar.

– Men en målbild kan också vara orsak till stress. Det är en balansgång, säger han.

Oskar menar också att den så kallade »attraktionslagen« fungerar. Det vill säga det du fokuserar på får du mer av. Han har själv egna erfarenheter av det.

När han ville skaffa sig en Saab såg han bara det märket överallt.

– Du måste bli av med din inre röst som bromsar dig. Oro är slöseri med tid. Ta reda på vart du ska och gör en handlingsplan i små steg. Många vill ha ett magiskt

piller men det krävs tid och engagemang för att få en förändring, säger han.

Blir det någon uppföljning sen? När folk sina mål?

– Ja. Det kan vara både och. Om du har ett års mål kan vi utvärdera det. Men med längre mål ser vi först långt senare resultatet, svarar han.

Fria tankar

Oskar bjöd in oss att följa med på en seglingstur med en grupp andra delta-

»Att ha en oändlig himmel ovanför huvudet och ett meditativt hav under sig, hjälper tankarna att sväva fritt. Med mobilerna avstängda blir det inga mail eller sms som pockar på uppmärksamheten heller.«

MER INFO: <http://chikara-consulting.com/tugs-stockholm>

gare. Programmet är indelat tre faser. Introduktion, reflexion och erfarenhetsutbyte. Det är samling klockan 15 och vi beräknas vara tillbaka till hemmahamnen Svinninge marina sex timmar senare. Mat och fika ingår i paketet. Vi vet inte vart vi ska och det spelar heller ingen roll. Vilken vik som helst duger att lägga till vid om vädret tillåter. Vi seglar dit vindarna bär. Vår resa styr mot Trälhavet någonstans.

Gruppen lägger sig bekvämt till rätta i det nät som finns mellan de båda skro-

ven i fören. Här kan vi andas frisk luft, tänka fritt och fundera utan att bli störda. Man känner sig som en tänkande filosof med cumulusmoln ovanför hjärnan som formar genialiska idéer.

Vi kör en liten presentationsrunda först. Oskar delar ut pennor och ett frågeformulär. Första uppgiften blir att svara på »Vad ogillade du med föregående år?« sedan följer en rad tänkvärda frågeställningar. Och slutligen handlar det om framtiden. Vad man tänker göra och åstadkomma kommande år. Måhända har vi redan svaren inom oss, bara vi lyckas fokusera och trassla upp nät av önskat feltänk.

Efter övningen blir det diskussioner mellan oss i gruppen, där vi bollar tankar och delar med oss av erfarenheter. Förhoppningsvis leder våra olika kompetenser till att vi hjälper varandra när vi brainstormar tillsammans. Målbilderna i gruppen är varierande. Någon vill bli ekonomiskt oberoende och få mer fritid med sina barn, en annan har en affärsidé den vill satsa på och står mellan valen att gå in i kompanjonskap eller inte. På

Den handikappvänliga katamaranen är bekväm och perfekt för en liten »konferensgrupp«.

»Kunderna är ofta egna företagare, chefer och säljare. Men alla borde jobba med en attraktiv framtidsbild.«

min egen lista med mål står först att stressa mindre och sist som långtidsmål att starta ett revygång. Det första målet har jag lyckats ganska bra med om jag får säga det själv, mitt långtidsprojekt bär jag med mig i bakhuvudet varje dag och

ventilerar då och då med folk som kanske vill vara med.

Har du själv något mål du siktar mot?
– Min långsiktiga vision är att hjälpa så många som möjligt och TUGS är en del av detta, svarar Oskar. 🐦

W

BILD: JOSEFIN EKBERG

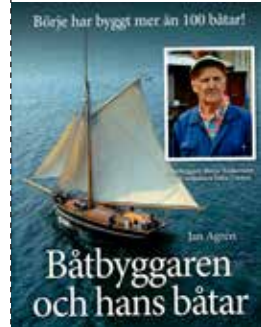

Albert Engströms ateljé i Grisslehamn.

Boktips
En speciell
båtbyggare

Båtbyggaren Börje Andersson

Det här är boken om båtbyggaren Börje Andersson. Han har under åren byggt ett hundratal båtar, den mesta kända är vedjakten Sofia Linnea. Boken vill i ord och bild berätta om en sällsynt person, född

och bosatt i den trakt som kallas Roslagen. I skriftliga källor dyker detta namn upp första gången år 1493. Det uppkom då genom en sammanslagning av orden Roden och skeppslag, vilket naturligtvis hade med kustfolkets rodd att göra.

Börje Andersson, som har byggt fler än 100 båtar, är väl värd att träffa för alla som vill veta mer om denna person och hur hans träbåtar har kommit till. Texten är lättläst och bilderna många.

TITEL: Båtbyggaren och hans båtar
FÖRLAG: Balkong **FÖRFATTARE:** Jan Agrén
CIRKAPRIS: 230 kr **ANTAL SIDOR:** 92 sidor
ISBN: 978-91-87553-36-3

Albert Engström fyller 150 år

För 150 år sedan föddes **Albert Engström**. Han var på sin tid en framstående tecknare, målare, författare och humorist. I Grisslehamn invigs två nya utställningar: en om Gotska Sandön med Alberts målningar och fotografen Birger Svantesons bilder. En annan utställning sätter sekelskiftets skämtbilder i förhållande till det omgivande samhället.

Sveriges Radio kommer att sända två program om Albert och den populärkulturelle ikonerna Kalle Lind ägnar ett »Snedtänkt« åt jubilarerna. Barnbarnen Maria Taube och Roffen Engström kommer att berätta om vänskapen mellan morfar Evert och farfar Albert. Tider och platser finns på albertengstrom.se

VAXHOLMS BED & BREAKFAST
ETT LITET HEMMA-HOS-HOTELL

VÄLKOMMEN HEM TILL OSS
2 RUM, SOMMARKAFÉ OCH BUTIK

Nu har vi öppnat vårt sommarkafé på inngården. Slå dig ner i skuggan av bigarråträdet eller framför brasan i Växthuset om sommarregnet strilar. Grädda så många våfflor du orkar, svalka dig med en ekologisk glass och njut av hembakat fikabröd. Öppet måndag till fredag 12-16 med undantag från när inngården är abonnerad. Vill du vara säker på att vi har öppet just när du vill komma?

Ta en titt i kalendern på hemsidan: vaxholmsbedandbreakfast.se

Vaxholms Bed & Breakfast, Drottninggatan 7, Vaxholm

»Vi får låna bryggplats av en öbo och i kvällssolen festar vi på Örskärsflundror med färskpotatis medan ett ungt svalpar betraktar oss från första parkett – aktertampen.«

Sommarsegling

Sol, vind och vatten är för många synonymt med segling. Och sommar. Vår krönikör Titti Gnosspelius målar upp en magisk bild av hur det kan vara att segla mellan, i det här fallet Ålands övärldar. **TEXT O ILLUSTRATION: Kristina »Titti« Gnosspelius**

Språnget över Havssvalget är avklarat och Vegabåten Fräs med besättning seglar in i Ålands förtrollande skärgårdsvärld. »Ahvenanmaa« betyder vattenvärld, och det är inte svårt att förstå varför Åland heter så. Ett vattenomflutet och vattengenomflutet land, med mer vatten än land, och så öar, öar och åter öar.

Men ö-namnen ger huvudbry och låter i våra öron ibland riktigt lustiga. Vörpeln, Knyllerkläpparna, Svartfluttan, Gnusslan, för att inte tala om Hästlortarna. Besättningen på Fräs tävlar om att i sjökortet leta upp de tokigaste namnen.

Med middagsbrisen följer vi ett gammalt nedlagt »fiskefar« mot Kannskärsfjärden. Ekolodspassning och fördäcksutkik, dessa vatten är svåra. Passerar Regngrynnan i solväder, håller ut för en lömsk 0,5:a NV Vikarskläpp. Med Stenlängan i aktern kompasskurs 94° över Kannskärsfjärden

till dess att trädet på Kannskär ensar med stugan på Mellangadden. Intar då 46°, skiftar till finsk flagg på sejnfalltet och korsar stora leden vid Norrevet. Seglar in i Österskärens arkipelag mellan Grusörens sydliga småskravel och Hamnskären.

Österskären är en handfull låga öar ensamt belägna ute i Södra skiftet, utsatta för väderstreckens alla vindar. Norr därom Skärgårdshavets – Saaristomeeris – stora vatten. Österut är det många blå-siga sjömil till närmaste läland. I söder och mot väster öppna fjärdar så långt ögat når.

På huvudön ligger en liten fiskehamn, sjöbodar trängs med varandra, några bryggor, ett fåtal boningshus längre in på ön. På stranden ekor, rättvända eller upp-och-ner, i olika stadier av förfall. Men vid en brygga glänser en liten nyfernissad pärla i eftermiddagssolen. Sommar!

Några familjer bor ännu härute, alla

på något sätt nära eller avlägset släkt med varandra. Det är fisknät på tork, fiskfjäll på strandhällarna, fiskesumpar i viken, hungriga fiskmäsar i luften, fiskdoft, jamande kattor och vind-sus. Nu är här soligt, måleriskt och pittoreskt. Klipporna lyser av solgul »fetknopp«, sedum, det luktar gott av nyrökta flundror och tjära och fernissa. Standhällarna lockar till spring och upptäcktsfärder, glittervattnet till bad.

Men när Nordan från Saaristomeeri bråkar kring husknutarna, vintermörkret lägger sig kompakt över kobbar och skär och man blir osams med sin enstaka granne, eller akut sjuk ... Hur är det då???

Vi köper nyfiskade flundror och får höra berättelsen om gubben på Kökarsören. Det är dit vi vänder stäven i mor-gon, om vindarna är tjänliga. Så det blir liksom lite »färdkost« på köpet.

En vänligt sinnad ande var han, Örgubbin. Inte skrämmande eller illa-sinnad eller vrensk som osaliga väsen stundom kan vara. Han visade sig aldrig, men hördes desto mer. Med all-sköns oljud och skrammel varnade han fiskefolket ute vid skäret för annalkande oväder och otjänlig sjö. Han slamrade och gick på tills de vaknade och hann bärga nät och skötar, eller sätta sig i säkerhet längre inomskärs.

Vi får låna bryggplats av en öbo och i kvällssolen festar vi på Örskärsflundror med färskpotatis medan ett ungt svalpar betraktar oss från första parkett – aktertampen.

/ KRISTINA »TITTI« GNOSPELIUS

KRISTINA »TITTI« GNOSPELIUS
Bildkonstnär, konsthantverkare och designer. Uppvuxen i Stockholm och dess skärgård. Bosatt och verksam i Trosa sedan 1960-talet. Konstnärlig ledare på AB Lilla Paradiset.

W

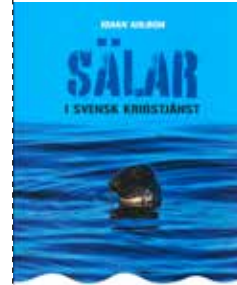
Gudinge hamn på Hällnäs lämpar sig väl för konstprojektet K.R.O.P.P Lab.

FOTO: ANN AXELSSON

Boktips
Dresserade
sälar på Gålö

Sälar i krigets tjänst

Hemliga militära försök pågick under andra världskriget kring Gålö i Stockholms södra skärgård. Sälar tränades under strängt hemlighetsmakeri för att hitta främmande ubåtar i svenska farvatten. På den hemliga försöksstationen Palmen på Gålö tränades

också havsörnar, berguvar och duvor.

Johan Ahlbom arbetade under många år som förvaltningschef hos Skärgårdsstiftelsen och i hans uppdrag ingick ansvaret för många av stiftelsens byggnader, bland annat sälstationen på Gålö.

Hans nyfikenhet väcktes då inga närboende kände till någonting nämnvärt om dess hemliga historia. Nu har Johan Ahlbom forskat fram sälstationens spännande förflutna.

TITEL: Sälar i svensk krigstjänst
TEXT: Johan Ahlbom **FÖRLAG:** Balkong
ANTAL SIDOR: 96 **CIRKAPRIS:** 208 kr
ISBN: 978-91-87553-30-1

Konsthändelse i Gudinge fiskehamn

Inom ramen för projektet K.R.O.P.P Lab kommer en grupp internationella konstnärer inbjudna av SU-EN Butoh Company att slå ned i Gudinge fiskehamn på Hällnäs halvön i norra Uppland, lördag 24 augusti 2019 från kl 15. Under en unik eftermiddag bjuds besökare på performance, dans, bildkonst och musik där hav och land, nutid och dåtid möts. Fritt inträde. Gemensam middag i hamnen för publik och konstnärer kl 16:30 – middagen måste förbokas på 0704-68 46 07 Åsa Norling (Hällnäs Konstkoloni).

I händelse av regn kan vissa förändringar i programmet ske. Medtag paraply! Konsthändelsen i Gudinge möjliggörs av ett samarbete mellan SU-EN Butoh Company och flera lokala arrangörer som verkar på Hällnäs halvön med stöd av Tierps kommun. För mer information se facebook.com/suenbutohcompany.

Vaxholms Hembygdsgårds Café

Här njuter du av god mat och dryck och en otrolig kakbuffé med hembakat av alla de slag. Kaffe från Vaxholms eget rosteri, öl, vin och champagne. Du sitter

på första parkett vid havet och kan bara njuta av atmosfären av lugn, båtar och havsluft. Vi finns i Norrhamnen i Vaxholms äldre bebyggelse.

Trädgårdsgatan 19 • 08-541 319 80
www.facebook.com/vaxholmshembygdsgardscafe

Väddö Silver Design

Inredning & handgjorda silversmycken
Butik vaddosilver.se Grisslehamn

BÄR HAVET MED DIG DIT DU GÅR

30
kilo mindre

Guldviva firar 30-årsjubileum med en kollektion handgjorda skimrande musslor.

Varje smycke i 30-kollektionen bidrar till att avlägsna 30 kilo alger ur Östersjön, i ett samarbete med John Nurminens Stiftelse.

GULDVIVA™

Se hela 30-kollektionen på guldviva.com

**ETT RENT
ÖSTERSJÖN**
OMNIVÄRDETS STIFTELSE

Livet är en berg-och-dalbana, man kan lika gärna leva det i skärgården

I Vaxholm bygger vi våningar, radhus och lägenheter för människor som vill leva livet på en kobbe i Stockholms pärligaste pärla.

Läs mer om Norrberget på besqab.se

BESQAB

Byggt för människor

FAKTA:

SAFARIVAGNARNA tar upp till 100 personer. Safariturer arrangeras varje dag i veckan men måste förbokas. Ring Tommy Karlsson på 0708-871 367. Mer info på www.samstorp.se eller se deras Facebooksida.

Hjortarna kommer fram och tigger mer bröd. Så nära att man kan klappa dem.

Som hjort för safari

Samstorps Gård på Rådmanö har safari där man visar upp vilda djur. Här finns gårdens eget »big five« bestående av visenter, mufflon, vildsvin, kron- och dovhjortar. Traktorvagnar kommer lastade med vadå? Besökare – och bröd.

TEXT: Josefin Ekberg FOTO: Roine Karlsson

Vi möts av Tommy Karlsson som driver gården tillsammans med sin sambo Helena Wall. Han väntar på en buss med folk från PRO Sundbyberg och Handels. De har bokat en safaritur för att se gårdens alla vilda djur. Störst och mest ovanlig är visenten, europeisk bison. Vi är

spända av förväntan. Vädret strålar från sin bästa sida. En stark traktor med vagnar står beredd.

– Vi har drygt hundra djur när det är vinterstam. Alla ungdjuren slaktas utom de som blir tama, de behåller vi. Några har till och med blivit rumsrena.

När hjortens horn ramlar av växer snart ut nya.

Kronhjorten Desirée och dovhjorten Göta är de två tamaste, berättar Tommy.

Bussen kommer och gruppen kliver ombord på vagnarna. På golven ligger påsar med olika sorters bröd. Tommy roar oss med sina kunskaper och sin humor. Det går inte att undgå att notera hur väl han trivs med både djuren och att hålla låda för folk. Han skojar om att brödet är till vår picknick. Men nej, det är ju djurens godis.

När traktorekipaget anländer till en plats i hägnet där hjortarna håller till, görs ett stopp och Tommy vislar. Vi hör snabba steg som kommer springande mot oss. Andra hjortar står lojt kvar i skogen. De kanske är mätta? Eller har sett för många turister? Så gott som alla passage-rare börjar att fotografera djuren.

– Håll inte mobilen för nära kanten,

Tommy Karlsson älskar sitt jobb.

»Håll inte mobilen för nära kanten, då tar de den. De tror att det är bröd. När de idisslar spyr de upp den sen.«

då tar de den. De tror att det är bröd. När de idisslar spyr de upp den sen. Vi har ett gäng sparade telefoner i källaren, säger Tommy.

När vi åker förbi några sölgropar får vi veta att där badar kronhjortarna lerbad. Som ett eget spa. Vilken lyx.

– Det håller fästingar och kryp borta, förklarar han.

Inte bara det. Mmm, det luktar romantik i luften.

– Hanen »Biggen« kissar i groparna. Han får då en otrolig parfym. Tjejjerna går igång på det och brunstar, säger han.

Alla kastar brödbitar till djuren som inte tycks vara ett dugg blyga, utan kom-

mer så nära att man får nästan telepatisk kontakt med deras vänliga ögon. Kanske vill de ha en klapp eller tigger mer gott att äta. Precis som min hund där hemma gör.

– De är kräsna. Vissa vill bara ha mörkt bröd, andra föredrar ljust, säger Tommy.

Varma horn

Vi får känna på hornen. De är varma. Inuti cirkulerar blodet. Hjortarna tappar sina horn varje år och snart växer det ut nya, får vi veta. Som om några hör vad vi pratar om, kommer ett gäng mufflonfår med sina stora rundade horn.

– Man kan se på hornen exakt hur

Mufflonfår finns inte naturligt i Sverige.

»Man kan se på hornen exakt hur gammal en mufflon är. Det är slidhornsdjur, så de tappar inte hornen.«

gammal en mufflon är. Det är slidhornsdjur, så de tappar inte hornen, berättar Tommy.

En hjort blir sur på mufflon som vill åt »hennes« brödbit. Med en spark eller två talar den om för fåret att backa.

– Mufflon finns inte naturligt i vårt lands fauna, berättar Tommy.

Visenterna har upptäckt oss och kommer lunkande. Ann-Gerd, Gnista, Gnussa och Nalle. Imponerande och kraftfulla djur. Tommy varnar oss för att klappa dem mellan hornen.

– De faller otroligt mycket här nu, säger han.

Visenterna är närgångna som om de vill krypa upp i vagnen. Vi ser tydligt den tjocka blåaktiga tungan när visenterna gapar efter mer.

– De är väldigt känsliga för metalljud, särskilt om man knycklar ihop en colaburk, berättar Tommy. Det gillar de inte.

På nästa anhalt får vi se vildsvin. De har ett eget hägn. Vi ser små söta

griskultingar och deras inte lika gulliga föräldrar.

– Vildsvin är bra på att reproducera sig, berättar han.

Ute i fria naturen är det sällan man

ser vildsvin, då det är ett mycket skyggt djur. Men här finns chans att betrakta dem nära. Och riskfritt. Traktorn vänder hemåt och vi passerar dammarna igen.

– I varenda pöl på gården odlar vi krafter, berättar Tommy.

Där går en sädesärla och vippar på stjärten. Och i himlen ovanför svävar en havsörn. Vilken tur, Tommy lovade ju att vi skulle få se

den stora rovfågeln. Kul med lite extra djur på denna safaritur.

Fullmatad gårdsbutik

Sedan är vi välkomna till caféet och butiken. Det bjuds på dovhjortsfralla och kaffe. En trappa ner i källaren finns en delikatessbutik. Med allt man kan tänkas behöva och mer därtill. I stora frysar

finns kött och krafter från gården, men också fisk, ål och rökt gås. Det säljs allt möjligt. Inredning, souvenirer, kryddor, marmelad, honung, te, saft, ägg, korgar, stickat, hemlagat och närodlat.

Som på en marknad. En dam ur gänget har sett överflödet och rapporterar glatt:

– Det finns viltlådor här. På tio kilo.

Varpå väninnan svarar:

– Tio kilo! Då har man ju tills man dör! Och båda skrattar.

Snart börjar kön ringla lång i butiken. Många vill beställa frysta köttlådor. De hämtas upp senare när gruppen åkt på en dagskryssning med Viking Lines färja Rosella, vilket också står på programmet. Kapellskärs hamn ligger bara ett stenkast bort. Dit åker Tommy sen och levererar lådorna. Direkt till bussen. Vilken service. Sällskapet är säkert ännu gladare då. Kan man ana. Vilken minnesvärd dag denna lär bli. 🐾

MER INFO: Samstorps Gård skräddarsyr olika paketlösningar. Man tar emot konferenser, barnkalas och fester. Det går att hyra stugor samt ställplatser för husbilar eller husvagnar. Förutom safari erbjuds femkamp, minigolf, roddbåt med mera. Vissa datum är det underhållning, grillbuffé och ibland dansbandskvällar. I sommar kommer Barbados och Lars-Kristerz. Det ska även bli en Barnens Dag i år.

Likt en vanlig bondgård finns här också kor, hästar, kaniner, hönor och familjens hund Charlie. För den som vill ha » eget » husdjur, på prov kanske, finns möjlighet att hyra kanin över sommaren. Med eller utan bur.

Rådmansö

öppna famnen till Roslagen

Trevis
Måleri AB

070-403 31 03
070-722 01 15
www.trevismaleri.se

Fritidsbyn
Kapellskäret

Vandrarhem STF Camping SCR
Gästhamn

www.fritidsbyn.se
Tel 0708-800 838

GRÄDDÖ
ELINSTALLATIONER AB

0709-556 636
www.graddoel.se

FRÖTUNA TAXI & BUSS AB
Vi kör dig långt och säkert

ABONNERING AV BUSSAR
Telefon 0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

DIN BYGGHANDEL!

RäfsnäsSåg AB

0176-402 65 www.rafsnassag.se

BOLIST

ZUMBA!
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD

move ZUMBA fitness
CATARINA HAGSTRAND

www.movecatarina.se

Pizzeria
GRÄDDÖ
KEDAB SALLAD GRILL PASTA

Lunch 89:-
(10-14) Ingår salladsbuffé, dryck, bröd, kaffe.
Fullständiga rättigheter 0176-400 11
Öppet alla dagar under sommaren 10-22

Present & Gårdsbutik
**BREVIKS
LOGEN**

brevikslogen@tele2.se
0701-471 549, 0176-428 06

ICA Graddö QSTAR
Skärgårdshandel
Välsorterad ICA-butik
Tel: 0176-400 12

ATG, Svenska Spel och DVD-uthyrning
Ombud för Posten och Systembolaget

**GRÄDDÖ BYGG
& SNICKER AB**

TOTALENTREPRENÖR

Mattias Anders
070-723 41 20 070-723 41 21
www.graddobygg.se

kajak & uteliv

0176-403 15
www.kajak-uteliv.com

Lidö
VÄRDSHUS
0176-404 99
www.lidovardshus.se

Välkommen
GRÄDDÖ SALONGEN AB

Ingela Wickman
Boka tid (i mån av tid drop in)
0176-401 41
ingela.wickman@hotmail.com
Mitt emot ICA i Graddö

Samstorp gård

Viltsafari Delikatessbutik Café
Matservering Minigolf Femkamp
Stugor Musikevenemang
Öppet året runt! www.samstorp.se

Hej hopp!
Graddö Sjöliv

Gästrum, roddbåtar, fiske,
segelbåtar, bastuflotte, boule
och sjötaxi till krogarna
076 793 76 17 graddosjolviv.se
hej@graddosjolviv.se

**Mauds
HEMSLÖJD**

Refsnäs 0176-403 92 eller 070-547 19 36

Bröllop & Fest

RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD
Graddö • 0709-701 901
www.radmansobygdegard.se

ALLT FÖR BÅTEN

MERCURY VOLVO PENTA
GRÄDDÖ MARINA
0176 409 00
WWW.GRADDOMARINA.SE

Hällristningen i Kapellskär är från 1752 då kung Adolf Fredrik och hans mannar låg och väntade på väder för att segla till Finland.

W

Pelle Olsson, Jörgen Bodner, Ida Junker, Johan Theodorsson turnerar runt i skärgården med sina berättelser.

PRESSBILD

Boktips
Vikingarnas skepp

Vikinger på Östersjön

Sjöhistoriska museets marinarkeoologer har under en följd av år undersökt sjöbotten utanför Birka i Mälaren. De har jämförts med tidigare forskning och med omvärldens många upptäckter. Fram träder en helt ny bild av den svenska vikingatiden.

En bild som nu presenteras i boken *Birkas skepp – Vikingatid på Östersjön*. Forskningen

omvärderar det vi trott oss veta om vikingatiden. Det gäller inte minst handelsvägarna i österled. Hur gick resorna till? Hur långt kunde man egentligen ta sig med ett (mindre) vikingaskepp på de ryska och ukrainska floderna? Boken analyserar för första gången i detalj

den svenska så kallade experimentella arkeologins alla färder österut.

TITEL: Birkas skepp – Vikingatid på Östersjön

FÖRLAG: Medströms Bokförlag

TEXTER: Dick Harrison, Amica Sundström, Jim Hansson, Charlotte Hedenstierna-Jonson, Klas Helmersson, Jens Lindström och Thomas Magnusson

ANTAL SIDOR: 207 **CIRKAPRIS:** 350 kr

ISBN: 978-91-7329-131-6

Berättelser vid strandkanten

Den 6 juli klockan 19–21 blir det »Berättelser vid strandkanten« med Jörgen Bodner, Berättarnät Öst och Fabula Storytelling vid Grytholmens friluftsmuseum p Musk. Ett program med vådliga, roliga och berörande historier. Framst för vuxna. Kaffe och korvserving. Fri entré. Sällskapet turnerar runt i skärgården till olika platser i sommar. Bland annat Arholma, Rådmansö, Husarö och Nämndö får besök.

Se mer på www.johantheodorsson.com, berattarmatost.se, storytelling.se.

VitaminSea
Segla med oss i Kroatien

sailing-vitaminsea.com
Tomas Kerttu & Gabriella Fischer

MARINFLYTBRYGGAN
Egen tillverkning
Lager
Helhetslösningar
Flytbryggor i trä
Flytblock
Ponton- & hamnbryggor
Båt- & badbryggor
Bojar och bommar
Förtöjningsmaterial
Tillbehör

MARINFLYTBRYGGAN

Allt för hamnen
Tel. 0176-22 16 35 / 070-812 65 28 www.marinflytbryggan.se

KVARNUDDEN
Kafé, Krog och Bed & Breakfast med utsikt över Gräddö hamn. Hos oss kan du äta och dricka i skärgårdsmiljö.

ÖPPET ALLA DAGAR I JUNI, JULI OCH AUGUSTI*
För mer info se Facebook eller hemsidan, kvarnudden.se

Vår butik är öppen varje dag

TRUBADUR- OCH GRILLKVÄLLAR I JUNI, JULI OCH AUGUSTI KL. 18–23

KVARNUDDEN

*Midsommarafton stängt

Båtturer
Fasta turer till: Skarv och Röder
Söderarm och Himmelskär
Fredlarna och Norrpada
Kallskär och Rödlöga
Från Simpnäs, Gräddö och Råfsnäs

Per Eliasson sjötjänst
070-660 03 62
www.per-eliasson.se

*Vi finns
på plats hela
sommaren!*

AniCura Roslagens Smådjursklinik
Telefon **0176-108 08**
Stockholmsvägen 55, Norrtälje
www.anicura.se/anicura-roslagen

JANSSONS MARKISER

Allt i solskydd

**Markiser • Persienner
Rullgardiner**

Kontakta oss gärna för gratis mättagning!
Vi har flyttat till Esplanaden 14, 761 45 Norrtälje
Tel 0176-177 95, E-post info@janssonsmarkiser.com
www.janssonsmarkiser.com

Norrtälje »Roslagens huvudstad«

Namnet Norrtälje skrevs 1298 in Telgium samt 1409 Norra Tælgha. Detta har i doktrinen ansetts stå för ett med tälja besläktat namn på inbyggare: »deras som bor vid inskränningen«, med vilket avses »vid den långa viken«. Mitt igenom staden flyter Norrtäljeån. I hamnen ligger ångbåten S/S Norrtälje sedan 28 juli 1968. Båten levererades år 1900 och har trafikerat ett flertal sträckor bland annat till Åland. Idag är ångbåten en restaurang.

Visste du att Pensionat Granparken, Hotell Roslagen och Lilla Torget har varit inspelningsplatser för filmen »Ha ett underbart liv«?

**VI KÖPER DITT
GULD & SILVER
& MYNT!**

Bästa dagspris. Vi uppger alltid grampriset. Omarbeta gärna ditt guld och behåll värdet inom familjen.
Handla tryggt – handla lokalt. Välkommen.

PORATHS GULD

Tullportsgatan 1, Norrtälje | Tel. 0176-101 62 | www.guld.net

Åtellet - hotellet vid ån

0176-700 450
ÅTELLET www.atellet.se

[#atelletnorrtälje](https://www.facebook.com/atellet)
[facebook.com/atellet](https://www.facebook.com/atellet)

SJÖTULLSGATAN 10, NORRTÄLJE

Välkommen in i vår ateljé
och låt oss förverkliga
ditt drömsmycke!

GULDSMEDERNA

Posthusgatan 6 Norrtälje tel 0176-156 56 www.guldsmederna.se

Delar av skärgårdskören fick feeling och tog en svängom i kyrkan.

Taubevisor för full hals

Taubefestivalen firas sedan tio år i Rådmansö kyrka. Första torsdagen i juli. Musiker och sångare framför visor av Evert Taube, publiken sjunger allsång så det står härliga till. Och årets »Rönnerdalare« tillkännages.

text: Josefin Ekberg foto: Roine Karlsson

Det börjar med mingel på kyrkbacken. Här kan man köpa fika, lotter och CD-skivor samt ett vishäfte som Taubesällskapet ger ut. Det kan vara bra att gardera sig inför allsången, så man inte kommer av sig. Vi samlas i kyrkan som snabbt blir fullsatt. Många har varit här förut. Det bjuds på ett digert program med många duktiga musiker, körsångare och trubadurer. De spelar magiskt vackert emellanåt. Det sakrala rummet hjälper till att skapa bra akustik.

Och vi har Michael Blum som konferencier och garant att ingen somnar i kyrkbänken.

– Är det någon här? ropar han åt den hundratals hövdade publiken och får ett rungande och positivt svar.

Där sattes ribban för hög stämning. Kjell Åhlander, eldsjäl bakom festivalen, hälsar alla välkomna. Prästen Jacob Bäcklund inleder med lite anekdoter om Evert Taube.

– »Jag måste bli konstnär, bara jag orkar« sa han som 15-åring till konfirman-
tionsprästen, berättar Jacob och publiken skrattar.

Rådmansö spelmän inleder med »Ellinors vals« och fortsätter att kompa allsången under hela kvällen under ledning av kapellmästare Lennart Brynielsson. Michael Blum som inte bara är känd för sina Roslagshistorier på dialekt, utan också för sin sång, mjukstartar med finstämda »Som stjärnor små«.

Under kvällen får vi även njuta av Lasse Olsson känd från Allsång på Skansen som spelar dragspel. Trubadurerna Ola Pettersson och Birger Björnerstedt på gitarr. Ann-Marie Henning som spelar piano, Magnus Marks på basfiol och violinisten Andreas Nyberg. Vi har även Anna Lorin Nordahl på orgel och Rådmansö skärgårdskör.

De som har varit med förr kan texterna utantill. Vi sjunger »Vals i Furusund«, »Stockholmsmelodi«, »Sjösala vår«, »Huldass Karin«, »Maj på Malö« och oändligt många fler visor. Högt och ljudligt.

– Kjell, har du handplockat publiken? undrar Michael.

– De sjunger ju så bra, säger han och verkar klart imponerad.

Emellanåt blir alla knäpptysta och lyssnar andlöst på musiken. Tänk att

Rådmansö Spelmän och Rådmansö Skärgårdskör förgyllde kvällen med sin sköna musik och sång.

Konferencier Michael Blum är i sitt esse när han får hålla låda inför publik. Han livar upp de flesta tillställningar.

»Kjell, har du handplockat publiken? De sjunger ju så bra.«

man kan åstadkomma så sköna ljudnyanser med en fiol. Publikens jubel och långa applåder. Man ropar:

– Bravo!

– Wow. Jag får stäpås av musiken.

Det är så man blir mållös, säger Michael.

Folk skrattar gott eftersom han är känd för sitt munläder och sin verbala talang.

– På genrepet snubblade jag och hade av en sladd så allt blev tyst. Ja, utom jag då förstår, berättar han.

Årets Rönnerdalare

Hela kvällen är fullspäckad med musik av våre käre skald Evert Taube. Den enda som saknas är huvudpersonen själv, men kanske svävar hans ande där hos oss. Är det därför det låter magiskt stämnings-

fullt, att även vi åhörare kan sjunga så det låter bra?

När kvällen lider mot sitt slut är det dags för en högtidlig utmärkelse av »Årets Rönnerdalare«.

Roine Karlsson.

Någon som verkar i Taubes anda och för Roslagen utses till hedersutnämningen. Bredvid mig sitter fotograf och skärgårdsprofilen Roine Karlsson. När Kjell Åhlander läser upp motiveringen viskar Roine till mig:

– Det där låter som jag.

Sekunden senare får han reda på att det är han som är årets Rönnerdalare 2018. Hi, hi, fniss, jag lyckades hålla det hemligt in i sista stund. 🐣

Hållnäs & Skärplinge

– halvön norr om Öregrund –

Calles Fisk
FAGERVIKEN

Butik & Servering
0294-231 10, 070-559 86 78
www.kallesfisk.nu

ICA
TORGET
SKÄRPLINGE

OI-Anders väg 1 Skärplinge
0294-102 55 www.ica.se

GRIGGEBO BERGTÄKT
Skärplinge
GRUS AB

070-312 31 32

Skärplinge
Maskin AB

Husqvarna - Stiga - Evinrude
Ryds - Ockelbo 0294-221 51

Saras Blommor
Florist Sara Söderberg

Torget 2, 819 30 Skärplinge
Tel. 0294-512727
allasarasblommor@gmail.com

SKÄRPLINGE
Rör AB

TEL. 0294-100 77

Salbergavägen 14, 819 30 SKÄRPLINGE
www.skarplingeror.se

Modebutikerna

Pep'n Chill

100 % personlig service

0294-100 80 Skärplinge
0173-300 63 Öregrund

HÅLLNÄS
KONST
KOLONI

KREATIVA RESIDENS NÄRA NATUREN
www.hallnaskonstkoloni.com

K.R.O.P.P Lab
- en konsthändelse
i Gudinge hamn
Lör 24/8 kl 15
suenbutohcompany

Välkommen till
Kolhuset i Ängskär

Vi erbjuder mat, fika & glass
Fullständiga rättigheter

Ängskär 370, 819 65 Hållnäs
0730-910 188 kolhuset.com
 facebook.com/kolhuset
 [insta: Kolhuset](https://insta:kolhuset)

ICA
nära
Kastbergs

Edvallav. 19, Hållnäs
0294-220 05 www.ica.se

Carinas Kära Ting
PRESENT & HANTVERKSBUK

Graverar och målar på glas
Café

Löten 311, Skärplinge 070-672 99 23
www.carinaskarating.se Vi finns även på

HÄR FINNS GOTT OM SMULTRONSTÄLLEN:
Lingnåre, Sikhjälma, Fågelsundet,
Rossholms stigar, Ängskär, Fagerviken,
Gudinge, Slada och Kapplasse naturreservat.

W

FOTO: ROINE KARLSSON

Det fina utsiktstornet i Nynäshamn har byggts upp igen efter branden ifjol.

Boktips
Mord och kärlek

Deckare med romantik

»Söta, röda sommardrömmar« är en charmig berättelse där oväntad kärlek och skärgårdsliv möter en kittlande spänningsintrig. Cilla Storm har just blivit dumpad av sin pojkvän. Hennes karriär som skvallerjournalist går inte riktigt som

hon tänkt sig och spar-kapitalet räcker inte längre till det där drömmiga sommarhuset i skärgården. Efter uppbrottet har hon bara råd med en kolonilott på Bullholmen – en turisttät liten ö i Stockholms prunkande skärgård. Trots att hon helt saknar gröna fingrar bestämmer hon sig för att slå till. Men när en ung kvinna hittas död på

ön på midsommardagens morgon tar Cillas liv en helt ny vändning. Cilla visar sig ha varit den sista som såg kvinnan i livet och hon blir snabbt indragen i utredningen – som leds av den mycket stiliga polisen Adam.

TITEL: Söta, röda sommardrömmar

FÖRFATTARE: Christoffer Holst

FÖRLAG: Lovereads **ANTAL SIDOR:** 304

CIRKAPRIS: 171 kr **ISBN:** 978-91-984097-3-4

Nya tornet i Nynäshamn

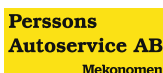
I maj ifjol brann det gamla vattentornet på ön Trehörningen i Nynäshamn. Tornets ytterhölje av trä blev så svårt brandskadat att det fick rivras, bara betongcisternen inuti blev kvar. Fastighetsägaren har nu återställt tornet i samma stil som förut. Byggnaden har länge använts som ett populärt utsiktstorn och anses vara av kulturhistoriskt intresse.

Lycka till Wille & Marcus!

Foto: J.Zander

Sponsorer

Eldabutiken Norrtälje Storstensvägen 6 (bredvid Byggmax) | tel 0176-142 00

Öppettider: Mån-Tors 10-18, Fre 10-17 samt Lör 11-14
Lördagar stängt juni-juli-aug.

www.eldabutiken.se

Triss i damer. En bra hand.

»Rätt« ambitiöst av Örätts kvinnor

Ifjol öppnade Cilla, Lena och Catarina, Bistro Sågen med allt från torsdagspub, pizza & bårs, afterskifest till julbord. De älskar temafester och arrangerar gärna karnevaler, oktoberfester och cajunpartyn. Året runt levererar de också matlådor in till Stockholm. Och på sommaren smörgåsar och sallader till caféer.

TEXT: Hélène Lundgren foto: Bistro Sågen

Tre tjejer bosatta på Svartsö tänkte att de gärna skulle vilja skapa någon sysselsättning året runt på sin ö. Cilla Heurlin är själv uppväxt på Svartsö och hon gick i skola här på ön. Det var hennes pappa Christer som hade den gamla sågen där tjejerna öppnade en bistro i somras.

– Mina barn är sjunde generationen i samma hus, och samma spismur som vi lagar mat på än idag finns med på foton tillsammans med min mormors farmor. Vi har inte kommit så långt här i världen, säger Cilla Heurlin och skrattar.

Cateringfirman bakom bistron heter Örätt och består också av Lena Salomonsson som är utbildad kock och sommelier. För 20 år sen byggde hon om ett sommarhus på Äppeläro och flyttade till grannön. Den tredje tjejen är Catarina Zederman som har varit sommargäst på Ingmarsö ända sen hon var liten. Hennes mans familj kommer från ön, och hon flyttade hit för 11 år sen.

– Vårt mål är att överleva och vi får pröva oss fram för att se vad som funkar, säger Cilla.

Började med grillvagn

Sommaren 2015 hyrde de en grillvagn där de gjorde färdiga smörgåsar och sallader som de sen sålde till caféer och butiker på Möja och Finnhamn. I samma veva sa Cilla och Catarina upp sig från sina vanliga jobb.

– Vi började också med Ökassen där folk på öarna i närheten kunde prenumerera på matlådor, fyra gånger i veckan, berättar Cilla.

2016 fick tjejerna ett muntligt avtal med Waxholmsbolaget och kunde börja leverera matlådor dit lagom till påsken. Det året blev de också Årets Skärgårdsföretagare och vann i samma veva ett miljöpris.

– Vi hyrde först in oss på en lägerskola på Ängsholmen, men när skolan var slut för terminen kom vi på att vi kanske kunde hyra Svartsö skolas kök. Den första veckan hade vi fyra dagar på oss att göra klart en beställning på 800 matlådor, berättar Cilla.

Tjejerna hade mycket catering och Skärgårdshandlarna, Skärgårdarnas Riksförbund och Länsstyrelsen ville alla

Det hippa ordet »industridesign« passar gott och väl in.

Kreativiteten vet inga gränser.

»Öbor och sommargäster har gett oss nästan alla möbler och porslin.«

komma ut till Svartsö. I februari 2016 kunde de äntligen komma igång med bygget av sitt eget kök i pappans gamla såg. Den röda tråden för Bistro Sågens inredning har varit återvinning av lokalt byggmaterial och möbler.

– Öbor och sommargäster har gett oss nästan alla möbler och porslin. På Bistro Sågen passar allt är temat. Av skolan fick vi gamla fönster. Och vi har inte köpt något förutom små lampor och ljusslingor, berättar Cilla.

Kreativa temafester

Förra sommaren kunde de äntligen öppna Bistro Sågen för allmänheten, och tjejerna har alltid öppet för förbokade grupper.

– Ölådorna som vi året runt levererar in till Stockholm är grunden, sen toppar vi med bistron och under sommaren gör

vi sallader, mackor och wraps. Vi älskar temafester och att klä ut oss. Den 30 juni förra året öppnade vi äntligen. Vi har arrangerat en Kubafest med 130 personer och på hösten hade vi en New Orleansfest med vodoobar, crabcakes, gumbogryta, pecanpaj och ett svenskt band som spelade träskmusik. Själva hade vi på oss bomulls-plockarkläder, berättar Cilla glatt.

Tjejerna och Cillas pappa har under sommaren snickrat vidare på sågen och har nu bygg ett utekök. Och serveringstillståndet är klart. I juli öppnar åter Bistro Sågen.

– Vi har spännande planer och vill gärna knyta ett lantbruk till oss som odlar grönsaker och har djur så att vi kan servera ännu mer närodlad mat. Vi testar oss fram och ser vart det leder, säger Cilla och ler. 🐾

MER INFO: www.oratt.se, www.bistrosagen.se

FAKTA:

ÄRLIGEN ÅTERKOMMANDE EVENEMANG är Lövstadagarna, Vallonbruksveckan, Blomsterdag i Orangeriet, Barnens Bruk, Ölets Dag, Cahmandagarna och julmarknader bland annat. Aktuell information på www.lovstabruk.nu.

Lövstabruk i bruk

»Jag vågar säga att min kära moder intet sett något i Sverige om hon inte sett Leufstad«. Det skrev blivande kung Gustav III i ett brev 1768. Och vi är benägna att hålla med – att det gäller fortfarande. Järnbruket med sin forna glanstid, strålar idag med nya verksamheter. **TEXT** Josefin Ekberg

Lövstabruk i norra Uppland bär på en spännande historia. Det var ett av världens främsta järnbruk på sin tid. Här levde och verkade som mest 1 300 personer. Orten var ett eget självförsörjande litet samhälle. Med smeder, kontorspersonal, vagns- och kakelugnsmakare, pigor och herrskapet på herrgården, snickare, skeppare, fiskare, jägare, oxdrivare, nattvakt, organist – till och med en egen trupp med soldater.

Man tog hand om de sina. Åldringar och änkor hade pension. Arbetarna fick

lön i varor, pengar eller poletter som löstes in i den lokala gatuboden. Som löneförman ingick en bit jord och rätt att hugga ved. Smederna arbetade i fyratimmars skift året om. Endast vid jul och midsommar hade man ledigt. Det rädde stark hierarki. En smutsig arbetsvecka avslutades med varmt bad där man delade samma balja, i rangordning. Först klev mästern och sist goujaren (kolgossen). 1719 brändes så gott som hela Lövstabruk ner av ryssarna men bruket byggdes snabbt upp igen.

Ända sedan medeltiden har det fun-

»Det var ett av världens främsta järnbruk på sin tid. Orten var ett eget självförsörjande litet samhälle.«

nits järnhantering på platsen men det var när bankir Louis De Geer tog över som den stora järnbruksepoken satte fart på allvar. Lövstabruk stannade i den adliga släkten i 300 år. 1926 lades järnbruket ner för gott. Hammarsmedjor och kolhus revs men två klensmedjor finns kvar. Och i den ena smids det nu konstsmide.

Sjuder av verksamhet

Statens fastighetsverk förvaltar idag delar av Lövstabruk. Mycket är väl bevarat. Man möts av pampiga järnportaler i vardera änden av Stora gatan. Norra och södra porten. Det finns en vacker herrgård i karolinsk stil med barockinspireerad park, voliären (fågelhus), orangeri, arbetarbostäder, stall, ridhus och övriga byggnader bevarade från 1730-talet.

I ladugården huserar Hantverkets Hus, här kan man botanisera bland lokalt hantverk. Från keramik till stickat, hemsytt, konst, smycken och smide. Det finns också en öppen verkstad. Stämpeln från järnbrukstiden »L« lever vidare på det handgjorda lergodset. Bruksorten kan också skryta med ett eget öl som sällskapet Lövstaölets Vänner brygger.

I Lilla Magasinet hos Leufsta Handkraft finner vi ännu mer hantverk. Och bredvid ligger Stora Magasinet med turistbyrå och utställningar. I närheten finns också ett arkiv där mycket historiska dokument bevaras. Och på herrgården erbjuds guidade visningar. Nytt för i år är en dramatiserad visning »Mödrar och döttrar – året är 1850«. I den gamla kvarnen satsas det på barnen med ett lärorikt och roligt lekland, Barnens Bruk.

Nästgårds utanför norra porten ligger Klaverens Hus, med sin unika samling gamla flyglar, pianon och orglar. En speciell raritet finner man dock i brukets kyrka. En pampig orgel signerad Johan Niclas Cahman – en riktig statussymbol. Ett av norra Europas värdefullaste historiska instrument. Föreningen Leufsta & Cahmanorgelns vänner vårdar arvet och arrangerar konserter i kyrkan. Ja, som ni märker. Det sjuder av liv i Lövstabruk än idag. 🐾

Lövstabruk

– en gång i tiden Sveriges största järnbruk –

Butik & Ateljéer i Hantverkets Hus

Öppet dagl 22/6–11/8 kl 11-17
www.hantverketshus.se

Klaverens Hus

076-904 89 16
www.klaverenshus.se

Leufsta Handkraft

Lilla magasinet Lövstabruk

Öppet dagligen

29 juni-11 augusti kl 11-17

www.leufstahandkraft.se

Lövstabruks Kulturförening

INKÖP Skolgården Lövstabruk

- * Skrivarkurser
- * The Organ Academy
- * Konserter
- * Utställningar
- * Cahmanorgeln

Lövstabruks bygdegård
Vill du hyra lokal?
Boka på 0700-432 020

0294-311 29

Ölets Dag lör 27 juli

www.lovstaolet.org

En berättarvandring i herrgårdens gömda och glömda rum. Vågar du följa med?

www.lovstabruk.nu

LEUFSTA & CAHMANDAGARNAS FÖRENINGEN

CAHMANDAGARNAS VÄNNER

Cahmandagarna 10-11/8
www.leufstacahman.com

LÖVSTABRUK Ägd av ätten de Geer i 13 generationer. En genuin 1700-tals miljö med smedsbostäder, herrgård och park. Här finns värdshus, trädgårdsmästeri, samt konst och hantverksförsäljning, bruksarkiv, brukskyrka, Barnens Bruk och badplats med mera.

Kika in på Pommern och känn efter hur besättningen kunde ha det ombord. När havet sköljde över däck.

Forntida liv på »nya« Pommern

Hundra dagar under segel – från Europa till Australien – och ungefär lika länge tillbaka. Segelfartyget Pommern gjorde resan många gånger och nu kan du följa med. Nyöppnade Pommern tar emot med en helt ny utställning, där besättningsmän berättar om sin vardag med både glädjeämnen och bekymmer.

TEXT O FOTO: Helena Forsgård

FAKTA:

Fyrmastad stålark i Mariehamns Västra hamn
LÄNGD: 94 m **BRED:** 13 m **STORMASTENS HÖJD:** 46 m
SEGEL: 28 olika segel med en totalyta på 2 800 kvm
BESÄTTNING: 26 pers
SNABBASTE RESA: 75 dygn från Köpenhamn till
Port Victoria i Australien, rekordet slogs 1932.
ÖPPET: Maj och september alla dagar kl 11–16.
Juni–augusti alla dagar 10–17. Sista ombord-
stigning en timme före stängning.

Titta lite extra på bilden här intill.

Den togs ombord på segelfartyget Pommern den 4 mars 1934 på väg mot Kap Horn, Sydamerikas sydligaste udde. Besättningen och fartyget hade klarat sig genom en våldsam orkan som i efterhand beskrivits som den mest kritiska i fartygets historia.

Våldsamma vågor hade sköljt över fartyget under natten och rorkistan hade slagits lös. På bilden ses grova linor som spänts över fartyget, dem höll besättningsmännen sig i när de förflyttade sig över däck. Är det manne kaptenen som står längst till höger, som står stadigt på det rullande däck utan att hålla i sig och med ett rep knutet kring midjan? Vad tänker han på? Hur bedömer han läget?

Unik i världen

Museifartyget Pommern är Mariehamns, ja hela Ålands stolthet. Det är världens enda stora segelfartyg som bevarats i stort sett i ursprungligt skick sedan det byggdes i Skottland 1903.

Den åländska storredaren Gustaf Erikson köpte Pommern 1923 och i hans ägo gick hon i huvudsak på vetetraden mellan England och Australien. Han ägde som mest 18 stora segelfartyg samtidigt och många av dem kom hem till Mariehamn för underhåll mellan resorna på världshaven.

Pommern lämnade aldrig Mariehamn efter 1939. Andra världskriget satte stopp för nya resor och 1952 skänkte Gustaf Eriksons arvingar fartyget till Mariehamns stad.

Under de senaste åren har Åland satsat nästan 90 miljoner kronor på fartyget. Först byggdes en specialanpassad kaj med inbyggda docka. Man kan – även om det är lätt vanvördigt – jämföra dockan med ett jättebadkar på stadiga betongpålar, som fästs i berggrunden under vattnet.

Fartygets skrov hade nämligen blivit oroväckande tunt på vissa ställen och experter varnade för att ett hål kunde

FOTO: ÅLANDS SJÖFARTSMUSEUM

»Besättningen och fartyget hade klarat sig genom en våldsam orkan som i efterhand beskrivits som den mest kritiska i fartygets historia.«

sänka hela fartyget, som har ett stort och öppet lastrum. Något måste helt enkelt göras för att skydda detta oersättliga kulturarv. Efter många utredningar och tidvis heta diskussioner beslöt man sig för att satsa på den inbyggda dockan.

I den kan Pommern ligga i sitt rätta element – vatten – men om skrovet skadas så svårt att hon vattenfylles sjunker hon inte utan blir stående på dockans botten.

Verkliga berättelser

När Pommern nyöppnas den 1 maj inför årets säsong lanseras flera nyheter. Entrén sker via sjöfartsmuseet och man går till fartyget via en gångbro som byggts över vägen. Det innebär samtidigt att fartyget blir mer tillgängligt för personer med rörelsebegränsningar. Ombord har en hiss installerats mellan däck.

Den nya utställningen »Pommern – 100 dagar under segel« tar besökarna med

på en resa runt jorden. Det tog i snitt så länge att segla från Europa till Australien och ungefär lika länge att segla tillbaka igen.

Man får i audioguider lyssna till besättningsmännens berättelser om tillvaron till sjöss. Berättelserna har dramatiserats men bygger på verkliga händelser, som skildrats i bland annat loggböcker, dagböcker och brev.

På mellandäcket får man prova på olika aktiviteter som segelsömnad och barlastlossning och i lastrummet längst ner gör man en ny jordenruntresa. Den här gången följer man fartyget i stiltje och storm.

– Sista ombordstigning är en timme före stängning, men för att verkligen se och uppleva hela Pommern rekommenderar vi 90 minuter för ett besök, hälsar museipersonalen.

»Nya« Pommern bjuder på ett speciellt ljudspår för de yngsta i familjen. De visas runt av skeppsråttan Ruby som berättar om de långa resorna till havs och avslöjar en och annan hemlighet om livet ombord. 🐦

Trosa »Världens ände«

Trosa är känt som stad sedan 1300-talet och är därmed en av Sveriges äldsta städer. Eftersom landskapet runt ån är flackt, har landhöjningen resulterat i att havet dragit sig tillbaka och landrialen ökat. Staden låg från början cirka en halv mil inåt landet fram till slutet på 1500-talet. Redan i början av 1400-talet var Trosa en betydande handelsplats och stadsprivilegium erhöles år 1610 på den plats Trosa ligger idag.

Ett anrikt bageri

Välkommen och ta en fika i den gamla fina konditormiljön med anor från 1800-talet. Eller fika ute i Punchparken intill bageriet.

Nilssons Bageri
 Västra Långgat. 27 Trosa 0156-123 94
 Mån-fre 07.30-18, lör-sön 9.30-16

Sommar i Ateljén

- Skärgårdsmålningar
- Bords- och trädgårdsfyrar
- Fyrunderlägg från hela Sverige
- Berömda modellskepp
- Handmålat glas och porslin
- Trädgårds- och fontänfigurer

Ateljé Lilla Paradiset
 Östra Långg. 21,
 Trosa
 0156-13753
www.lillaparadisets.com

Svenska Fyrsällskapet

Svenska Fyrsällskapet, en ideell förening, vill vårda och bevara Sveriges fyrar, sjömärken och fyrhistoria.

Ditt stöd behövs så att Sveriges fyrar får en lysande framtid!

Bli medlem i Svenska Fyrsällskapet! www.fyr.org

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR? Kontakta Josefin på josefin@magasinskargard.se eller 0709-701 901.

Båtbygge för kropp och själ

På Stensunds folkhögskola bygger elever träbåtar enligt gamla anrika ritningar. De får inte bara kunnande i ett geniunt hantverksyrke, utan också lära känna sig själva och växa som människor.

TEXT: Josefin Ekberg FOTO: Roine Karlsson

FAKTA:

STENSUNDS FOLKHÖGSKOLA tar emot 16 elever till båtbyggerlinjen. Eleverna arbetar i lag om tre per båt. Man söker för ett eller två läsår. Antagning sker fortlöpande i mån av plats. Nästa kurs börjar 21 augusti 2019. Utbildningen berättigar till studiestöd. Mer information finns på stensund.se.

I verkstaden växer båtarna fram, plankor för plankor.

Folkhögskolan ligger bildskönt beläget vid havet strax utanför Trosa.

Med fin natur och ett slott som lokal och matsal. I de här omgivningarna är det lätt att känna ro och harmoni. Eleverna bor i lägenheter eller små stugor. Det finns ett varierat utbud av kurser. Allt från beteendevetare, hälsocoach, livslinjen till behandlingspedagog och polisförberedande utbildning. Vi är mest nyfikna på båtbyggerlinjen och kommer på besök en dag i maj, när det är öppet hus och dags för sjösättning. Nu är det upp till bevis och se att flytetygen flyter.

Festligheterna börjar med att elever och lärare kommer roendes till låten »Sjörövar-Fabbe«. Lärarna Erik Holst och Pelle Nestorzon kliver ur båten på stranden och tar till mikrofonen på bryggan intill. De presenterar sig själva och eleverna med humor och på ett annorlunda sätt. Vem på filmduken de vill vara, vilken glass de identifierar sig med, deras bucket list, största utmaningen och tre egenskaper de vill ta med till nästa liv. Vi får också en kort bakgrunds-

»Preben hade en dröm. När han lobbade för båtbyggeriskola, bar han på hela kursplanen i plånboken och kunde ta fram den direkt.«

historia om hur utbildningen kom till för 25 år sedan.

– Preben hade en dröm. När han lobbade för båtbyggeriskola, bar han på hela kursplanen i plånboken och kunde ta fram den direkt, berättar Pelle.

Mannen han pratar om är också här, som åskådare. Preben Möller är nöjd med att vara pensionär nu, säger han till oss lite senare. Han har gjort sitt och hans verk lever vidare.

Ror runt blomkvast

Eriks tvillingbror Johan Holst delar ut kazooer till publiken för att spela fanfar.

Preben Möller.

För den »högtidliga« men avspända sjösättningen.

– Det viktiga är inte att det låter bra. Utan att det låter mycket, uppmuntrar Johan.

Folk blåser med olika stämmor i blåsinstrumenten. De ser fåniga ut men det hör till.

I högtalaren hörs Pelles stämma igen:

– Må denna skönhet brinna! Varsågod och sjösätt.

Uttrycket anspelar på när båten är uttjänt efter många år, blir det förhoppningsvis en bra brasa. Tre elever klättrar i »sin« handgjorda båt för att ro tre varv runt en blomkvast. Proceduren

Lärarna Erik Holst och Pelle Nestorzon.

FOTO: PELLE NESTORZON

»Att bygga båt är övning i samarbete. Att ro tillsammans är också övning i samarbete.«

ska bringa lycka och välgång. På durken ligger en flaska alkoholfri Pommac att fira med. Det går sådär att runda blomorna. En båt lyckas nästan köra över dem. Då får Pelle till det:

– Att bygga båt är övning i samarbete. Att ro tillsammans är också övning i samarbete, säger han.

En efter en sjösätts båtarna och dess elever presenteras i tur och ordning. Äldre och yngre, kvinnor och män. Olika personligheter som har lärt sig att jobba som tremannalag tillsammans. Under två terminer.

Tomas Bäck, 53 år, känner sig som en dajmstrut och han har gjort en egen ritning efter egen uppmätning av en gammal båt. Tomas är den av eleverna som tänker köpa »sin« båt Helga. Alla farkoster ska säljas. De som har byggt dem får köpa till ett förmånligt pris.

Segelekorna kostar normalt omkring 35-50 000 kronor.

Läraren Erik Holst läser upp en liten dikt han skrivit:

– »Att bygga båtar bygger sammanhang som stärker närvaron i livet.«

Klassen började sin utbildning i höstas med att segla tillsammans i tio dagar. Och om en vecka ska de avsluta sin »resa på skolan« med en fyradagars segling i sina egenbyggda träbåtar. Vilken känsla det måste vara. Till Fifångs skärgård bär det av. Man tältar, tänder lägereld och lever friluftsliv.

– Alla ska presentera två livsberättelser för varandra, avslöjar Erik.

Nya värderingar

Gruppen har lärt sig mycket på kort tid – med händer, hjärta och hjärna. De har tillverkat hyvlar, verktygsskåp, sågat till

båtvirke, slagit rep, sytt segel, konstruerat riggar, bränt tjära, gjort studiebesök och praktik samt lärt sig hantera verktyg och maskiner med mera. Man har upplevt humor, skratt, svordomar, svett, dans, tårar, insikter och fått vänner för livet. De har utmanat sina värderingar, utvecklat självtilliten och vuxit som människa. Lärt sig av varandra.

– När något går fel, då reagerar man olika. Någon blir ledsen, en annan arg, en blir tyst och någon tänker »Hmm, vad intressant«, säger Erik.

Vissa tar anställning som båtbyggare efteråt, andra bär kunskaperna med sig som en tillgång genom livet. Men gemensamt har de blivit bättre på att hantera och lösa problem. Till nytta i både yrkeslivet och privat.

Alla är välkomna att söka till båtbyggerlinjen. Inga särskilda förkunskaper inom hantverk krävs. Envishet och jävlar anamma kan man komma långt med. Lärarna lugnar eleverna med att det måste inte bli perfekt. Att ha roligt är mycket viktigare. Och att få bra självförtroende, lära sig samarbeta, vara lyhörd och acceptera olikheter. Kort sagt – bli mer ödmjuk och inse hur mycket vi behöver varandra. För en del innebär det nya värderingar.

– Eleverna kan visa en personlighet när de kommer hit och senare när de börjat jobba med båtarna visar de upp andra sidor, berättar Erik Holst.

Han har själv gått här som elev för tolv år sedan. Efter ett tag längtade han tillbaka och drömde om en tjänst som båtbyggerlärare, tills Preben gick i pension. Då sökte Erik och fick jobbet. Det var för ett år sedan.

– Jag blev så lycklig, säger han.

Det tycks som om båtbyggerlinjen på Stensund har det där lilla extra som gör att man trivs. Och vill återvända. 🐦

Öppet hus hos Stensunds folkhögskola. Det finns många utbildningar att välja på.

W

Solen försörjer de fyra nya stugorna Zero Cabin med el.

FOTO: NESTE

Boktips

Jakt på mat

Jägare och skärgårdsbor

Boken är skriven av Ålands tidigare jaktvårdskonsulent Jens Harberg som sammanställt fakta och funderingar från hans aktiva år. Författaren beskriver jaktens utveckling från långt tillbaka i tiden och fram till våra dagar. De vilda djuren har från första början varit av stor betydelse för

människornas överlevnad i skärgården. För de som inte hade möjlighet att odla och hålla tamdjur, var jakten på säl och sjöfågel samt fiske, den enda säkra källan till mat på bordet. 1900-talets sista årtionden var en omvälvande tid för människorna i skärgården. Den nya synen på jakt implementeras, samtidigt som miljöproblemen allt oftare börjar visa sin negativa effekt på djurlivet. Nya djurarter invaderar samtidigt som flera arter tenderar att försvinna.

TITEL: Fakta och funderingar om livet bland jägare och skärgårdsbor
FÖRFATTARE: Jens Harberg
FÖRLAG: Egen utgivning
CIRKAPRIS: 34 euro. Finns på Åland
ANTAL SIDOR: 152 ISBN: 9789529408634

Noll utsläpp på Lidö

I midsommar öppnar Lidö Vårdshus för säsongen. Då med fyra nya fossilfria stugor under namnet Zero Cabin. På taket på en av dem finns solpaneler som driver alla fyra husens elbehov. I samma veva har vårdshuset en ny meny i samma tänk. Zero Meny med ett utbud av hållbara rätter utformade av den prisbelönta kocken Jonas Svensson. Ingredienserna består av hållbar mat med låga utsläpp.

Så långt som möjligt har man ersatt de bränslen som används i jordbruket, transporter på land och i båttrafiken. Även öns energiförsörjning har ställts om mot att i högre grad komma från förnybara källor. Hänsyn har också tagits till avfallshantering, återvinning, vattenförvaltning och hållbar belysning. Bakom projektet Zero Island står Neste, världens största producent av förnybart bränsle i samarbete med Skärgårdsstiftelsen och Lidö Vårdshus.

Välkomna till Samstorps Gård - Rådmansö • Norrtälje • Roslagen

Öppet året runt

Läs mer på FB
och hemsidan
www.samstorp.se

Safari • Café • Delikatessbutik • Minigolf • Femkamp • Företagsevent

Händer på Samstorps Gård 2019

- 26/6 Allsång/quiz med lunch
- 13/7 Barnens dag
- 17/7 Barbados och grillbuffé *
- 25/7 Allsång/quiz med lunch
- 1/8 Larz-Kristerz och grillbuffé *
- 10/8 Barnens dag
- 20/8 Allsång/quiz med lunch
- 28/9 Räkafton & underhållning
- 9/11 Fars dag - fira med räkafton
- 30/11 Julbord m. underhållning
- 14/12 Luciarock, en rockig kväll

* Buss till och från Norrtälje med stopp längs vägen kommer finnas

Boka gärna i förväg. För mer info, ring, följ oss på Facebook eller besök www.samstorp.se

SOMMAR PÅ ÅLAND!

Res förmånligt till Åland med Eckerö Linjen. Vi har ett stort utbud av boenden, resepaket och upplevelser! Läs mer och boka på webben.

PERSONBILJETT Pris från **50:–**/väg

PERSONBIL Pris från **170:–**/väg

PRISEXEMPEL HOTELL 1000:–/dubbelrum
Prisexemplet gäller hotell Cikada i Mariehamn

PRISEXEMPEL STUGVECKA

för 4 personer **3417:–**

Prisexemplet gäller vissa av Lillhops stugor

BUSS + BÅT T/R
+ UNDERHÅLLNING 100:–

vid webbokning. Ordinarie pris 130:–.

Mycket nöje till havs

Äntligen börjar **sommarunderhållningen** ombord på **M/S Eckerö** med party på soldäck, liveband, glada kryssningsvärdar och trubadurer. Följ med på en härlig dagskryssning, njut av god mat och passa på att **handla förmånligt** till sommarens alla festligheter i taxfreebutiken.

ECKERÖ LINJEN

www.eckerolinjen.se • Tel. 0175-258 00 • Öppet alla dagar

Läs mer på
karingsund.ax

AKTIVITETER • NÖJE • MAT • AVKOPPLING

Utmana dig själv i Käringsund i år!

Käringsund är en fantastisk plats vid havet i Eckerö på Ålands västra spets. Här finns stor terrass med pool, café, bistro, pizzeria och restaurang. Hela sommaren erbjuder vi roliga evenemang.

Det finns massor att göra för stora och små: bad, cykling, paddling, tennis, minigolf, båtar, båtutflykter med guide, fiske, trampbilar, volley och mycket annat. Välkommen!

KÄRINGSUND

RESORT & CONFERENCE

info@karingsund.ax | www.karingsund.ax
+358 18 38 000 | facebook.com/karingsund

29–30.6.2019

Käringsunds Loppet

10 km • 33 km • ca 110 km • ca 170 km

www.karingsundsloppet.ax

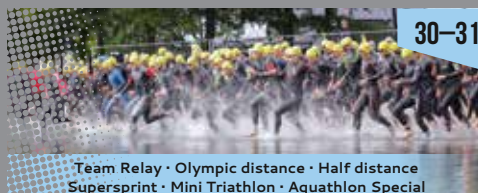
13.7.2019

SEMESTERLOPPE

ÅLAND

1 km • 4 km • 8 km • 12 km

www.semesterloppet.ax

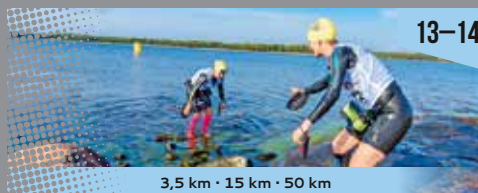
30–31.8.2019

HÄRINGSUND triathlon

SCANDINAVIAN QUALIFYING RACE
PROFESSIONAL MEMBER OF THE ESCORT TRIATHLON SERIES
WWW.TRIATHLON.AX

Team Relay • Olympic distance • Half distance
Supersprint • Mini Triathlon • Aquathlon Special

www.triathlon.ax

13–14.9.2019

ÅLAND SWIMRUN

TOUGH ENOUGH

3,5 km • 15 km • 50 km

www.swimrun.ax

FAKTA:

PENSIONÄRERNA bor på kollot i en vecka. Det kostar 600 kr för sex nätter. Sökande ska vara över 65 år eller sjukpensionär, samt klara av att sköta sin medicinering själv. Främst vänder man sig till ensamstående. Man tar emot max 20 deltagare per vecka. I sommar arrangeras tre äldrekollon. Den 10–16 augusti, 17–23 augusti och ett finskspråkigt 23–29 augusti.

LÄR
SKAPA
UMGÅS
PÅVERKA
ÄCK

Furubo

Körsbärsbol

Folke Andersson
och de andra
»gubarna« blir
som unga på nytt.

Gamla nya vänner på kollo

Till Björkögården på Vaddö kommer om sommaren pensionärer för att sent i livet bo på kollo. För vissa är det allra första gången. Här blir de som barn på nytt. Med roliga aktiviteter varje dag.

TEXT: Josefin Ekberg FOTO: Roine Karlsson

Vi kliver iland vid ett båthus en varm augustidag och finner genast två damer som sitter och solar sig. Ethel Pettersson från Norrtälje och Gunvor Messelt bosatt i Hallstavik.

– Jag hade aldrig varit på kollo förut i hela livet, säger Ethel.

– I femton år har det här funnits, säger Gunvor.

De brukar komma varje sommar och börjar ivrigt berätta om allt kul som sker. Lägret är främst till för pensionärer som är ensamstående.

Uppstår det romanser på kollo?

– Ja faktiskt, Astrid och hennes man träffades här, svarar Ethel.

Men det är underskott på män. Ifjol fanns endast en man i deras gäng. Då tager man vad man haver.

– Gerd dansade med en kvast och en annan med sin käpp, skrattar Ethel.

– Man gör så gott man kan, säger Gunvor.

De två väninnorna som har hittat varandra här, håller kontakt resten av året också.

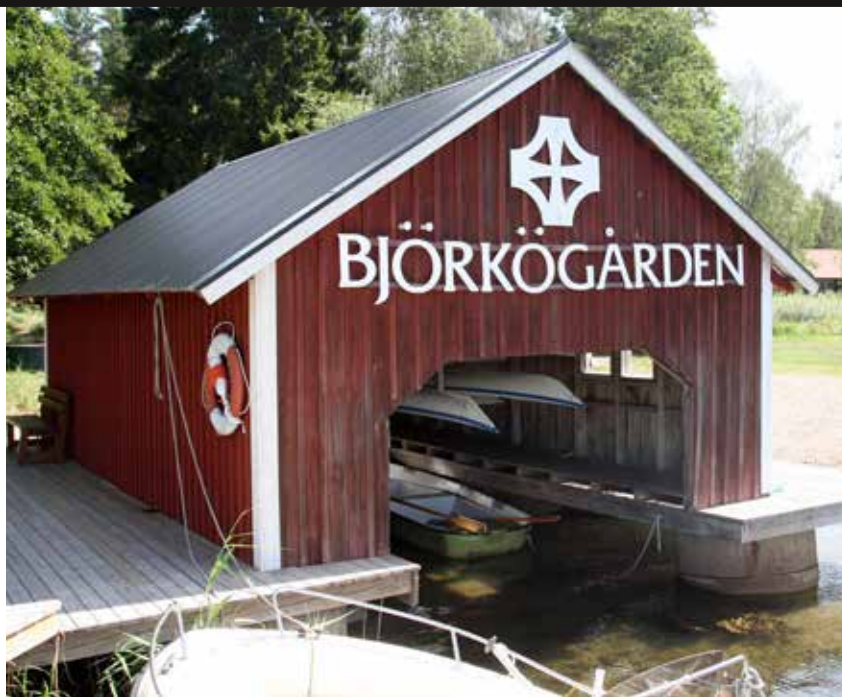
Sommarkollo för äldre är ett unikt projekt som startades av Norrtälje kommun. Sedan ifjol är det pensionärsförbundet PRO Norrtälje som är arrangör. Allt arbete sker ideellt. Idag är det sju personer i teamet och den här veckan deltar 16 kollopensionärer.

– Man behöver inte vara medlem i föreningen för att komma med. Men man får inte vara för sjuk. Man måste klara sin egen medicinering, berättar ordförande Lars Sundberg.

Vanligaste åkommorna är hörselproblem och diabetes. De äldre bor två och två eller i nödfall tre i samma rum. Männen sover tillsammans och kvinnorna för sig. Våningssängarna plockas isär så att ingen behöver omaket att försöka klättra upp. Även ledarna har boende här. När deltagarna anländer är det ombytta roller jämfört med ett vanligt kollo.

– Då kommer barnen och lämnar sina föräldrar, skrattar Lars.

Bredvid äldrekollot pågår nu ett kon-

firationsläger för tonåringar. De skilda generationerna kan passa på att sampråka lite när tillfälle ges. De tycker att det är trevligt med yngre omkring sig.

Varje dag erbjuds praktiska, roliga, intressanta och nyttiga aktiviteter.

När vi kommer på besök har pensionärerna gympa med bland annat vattenfyllda PET-flaskor som hantlar. I eftermiddag står sittdans på programmet.

– I morgon kommer en bibliotekarie hit och pratar om böcker. Och vi har stor avslutning fredag kväll med kräftskaiva och dans. Då kommer Elvis från Heräng, avslöjar Lars.

Till skillnad mot kollo för barn, får dessa vuxna människor ta sig en nubbe och lite vin till kräftorna. Om kvällarna brukar de i vanliga fall spela kort. En del löser korsord. Det blir väldigt lite TV-tittande, bara allsungen på Skansen får dem att knäppa på »dumburken«. Inget sent nattsudd här inte. Däremot mycket spring om nätterna till toaletterna.

Dagarna är inrutade med fasta tider. Frukost startar alltid prick klockan 08.00. I köket hittar vi personal som håller på att förbereda lunchen. Här serveras oftast hemlagad husmanskost. Idag blir det prinskorv med stuvade morötter. Det går hem hos de äldre. De som vill får hjälpa till att laga mat.

– Det är jättemysigt här. Man blir så bortskämd, bara sitter och äter. Man får

röra på sig när man kommer hem, tycker väddöbon Gerd Jansson och fortsätter:

– Det här är bra för äldre som sitter ensamma hemma mycket.

Nya vänner

Eftersom det handlar om vuxna behövs ingen lång lista med regler att förhålla sig till, som på ett traditionellt kollo. Den enda är att det är förbjudet att slåss. Vilket det inte tycks finnas någon som helst risk för.

– Det är ett roligt gäng. Folke som ser lite butter ut, han är riktigt rolig. Det här är nog det roligaste jag har varit med om, säger Per-Arne Gustafsson, en av ledarna.

Gunvor Messelt och Ethel Pettersson.

Spujuveraktige Roine Malmström, 84 år från Hallstavik, är med för första gången. Han berättar att hans fru gick bort för 2 1/2 år sedan och att han bor i ett helt hus själv. En statarkåk han har rustat upp med egna händer. Hans son fick honom att söka till lägret. Vilket han är glad och tacksam för.

– Jag har fått många nya vänner. Maten här är prima. Vi kör poker om kvällarna. Och vi spelar boule ibland. Man måste hålla igång. Jag ska försöka vara med nästa år igen, säger han. 🐦

A photograph of laundry hanging on a clothesline in a forest. On the left is a black Adidas tank top with white trim. In the middle is a pair of purple socks with a white pattern. On the right is a white towel with a green pattern. The clothesline is held up by several colorful clothespins. The background is a dense forest of tall trees.

»Jag har fått många nya
vänner. Maten här är
prima. Vi kör poker
om kvällarna. Och vi
spelar boule ibland.
Man måste hålla igång.
Jag ska försöka vara
med nästa år igen.«

ICA VÄDDÖ
Supermarket 0176-778 80

**VI HAR ÖPPET 8-21
 ALLA DAGAR**

Välkommen!

percys
 CATERING

0176-525 12
 info@sirpercys.se
 www.sirpercys.se

**Spännande & traditionell
 mat med skärgårdskänsla**

Olika bufféer • Bröllopsmenyer • Företagsfester
 Glas & porslin • Bord & stolar

Ni ordnar festen – vi ordnar resten

Vaddö »Här trivs man«

Vaddö (Wäddö) är den norra delen av en ö i norra Roslagen (i Norrtälje kommun) och ligger cirka 10 mil norr om Stockholm. Vaddö räknas tillsammans med den södra delen av ön, som går under namnet Björkö, som Sveriges till storleken sjunde största ö. I söder övergår Vaddö till Barnens Ö och Björkö och i norr finns broförbindelse till Fogdö och Singö. Från Grisslehamn går färjor till och från Åland. Ön har cirka 3 000 permanentbostäder och drygt 8 000 fritidshus. Näringslivet på ön är beroende av sommarturismen. Många hantverkare arbetar som egna företagare.

Nyfiken på Roslagsskutan? Besök vårt öppeta hus

Våra uthyrare finns på plats tisdagar 12.00-15.00 på Vibyvägen 11B i Älmsta veckorna 23-28 & v 34-38.

Vill du få mail när lägenheterna läggs ut för intresseanmälan i september? Var då registrerad i vår bostadskö och se till att ha klickat i rutan "nyproduktion" under dina profiler. Inflyttningen är tidigarelagd till våren 2020. Läs mer om lägenheterna och kösystemet på vår hemsida.

www.roslagsbostader.se • Tel. 0176-20 75 00

Ett hem att
 längta till!

Simpnäs Hamncafé
 Fantastisk utsikt över Ålands hav

**Njut av hembakat och
 lite lättare maträtter**

Öppet helger 10-15
 24 juni-18 aug
 Öppet alla dagar 10-17
 därefter endast helger

Kolla gärna in hemsidan
 Vi har även musikkvällar

Öl & vinrättigheter
 070-974 91 92 www.cafeet.se

Simpnäs brygga • Björkö • Välkommen!

STRANDVIKS FLYGLAR

GUSTAVSBERG

55+

HOJNIGHETERNAS BOENDE FÖR ÖLD SOM FYLLT FERTIGHET

Utsökt sjöläge

Äntligen! Vid Farstavikens strandpromenad och gemytliga småbåtshamn bygger vi Strandviks Flyglar. Husen bäddas in i vacker parkmiljö och erbjuder moderna bostäder med stora ljusinsläpp samt tidlösa materialval. Samtliga lägenheter får generös balkong eller uteplats med utsikt över hav och natur. Ett bekvämt boende med hiss, övernattningsrum för gäster, gemensam tvättstuga och parkering i garage.

Trivsamma Gustavsberg med butiker, caféer och restauranger och inte minst den anrika porslinsfabriken ligger på bekvämt gångavstånd. Vissa chanser kommer bara en gång, Strandvik är en sådan.

Tillträde: kvartal 1-2 2020
Mäklare: Malin Castenvik, 08-120 165 48
malin.castenvik@svensknyproduktion.se
Läs mer på seniorgarden.se

SENIORGARDEN
en del av JM-koncernen

Senaste nytt & Notiser

Senaste nytt & Notiser

FOTO: OLJEMÅLNING AV VIKTOR PERROT, CENTRAL NAVAL MUSEUM, S:T PETERSBURG

Rysk galär vid slaget vid Ledsund.

Minnen av rysshärjningarna

I år är det 300 år sedan ryssarna härjade i vår skärgård. De brände ner och plundrade. Något vi många generationer senare inte har glömt. Historierna är många och spåren i naturen finns kvar. Ryssugnar och nya gräsarter. I år uppmärksammas den skräckfyllda sommaren 1719 på olika håll.

Den 23 juni och 11 augusti går en guidad båtresa från Möja till Husarö. På Björkö i hembygdsgården ges teaterföreställningen »Roslagen brinner« 27–28 juni samt även i Norrtälje 17–18 augusti. I Gräddö hos Rådmansö bygdegård blir det föreläsningar om rysshärjningarna torsdag 11 juli klockan 19. På dagen då ryssen anlände till Rådmansö. Tidigare samma datum seglar sandkilen Helmi till Lidö i ryssarnas spår.

På Blidö i Båtsmanstorpet den 13 juli berättar kulturföreningen Carolinen i tidsenlig soldatklädsel hur man levde och skjuter salut, visar tenngjutningar och spelar äldre spel bland annat.

Helgen 20–21 juli uppmärksammar kammarmusikfestivalen »Sommarvågor« på Arholma händelsen för 300 år sedan på sitt vis. 18 augusti klockan 13 kan man lyssna till författaren Magnus Ullman på Vaxholms fästning.

Stavsnäs skärgårdsmuseum har utställningen »Rysshärjningar i skärgården 1719« och Gunnar Lind berättar om sin bok »Brända hemman«. I Dalarö har Tullhuset har öppnat en ny miniatyutställning »Skärgården brinner«. På Landsort i café Byssan visas utställningen »Allt är i aska lagt« 6 juli-11 augusti. Museet HAMN i Fisksätra har ju också sina utställningar. Det var väl vid Stäket som ryssen motades bort, eller hur var det egentligen? Vilken sida segrade i Slaget vid Baggenstäket den 13 augusti 1719?

Det här och mycket mer sker runtom i skärgården i sommar. Man kan verkligen förkovra sig i ryssminnet denna sommar. Mer info finns på rysshjarjningarna.se

Vi mustar dina äpplen
Grisslehamnsvägen 160, Vaddö
vaddomusteri.se | 072 925 72 94

Julis måndagar bäst i Öregrund

Alla ingredienser finns med när det populära evenemanget Öre-grundsmåndag drar i gång för 35:e året i rad. Folkfest, solstolar och kaffekorgar, allsång och en rad välkända svenska artister vid fryskeppet i Öregrund. **TEXT O FOTO: Eva Fischer**

Ett storband, fyra sångare, en komiker och ett rockband finns på sommarens program, där Östhammars Storband med Jan Johansen är först ut följt av Elisa Lindström, Tomas Andersson Wij, Maria Möller och femte allsångskvällen John Lindbergs trio.

Tomas Andersson Wij medverkade på förra årets välgörenhetskonsert i Öregrundskyrka som drog fullt hus.

– Det känns extra kul att få välkomna honom tillbaka till Öregrund, då många blev besvikna över att inte få någon biljett förra gången han var här. Den här gången kan vi erbjuda många fler platser, Fryskeppsudden rymmer upp till 1 500 personer, säger Gunilla Blomster från arrangören Lions Club i Öregrund.

I Lions loge vid Fryskeppsudden i Öregrund har arbetsgruppen för Öregrundsmåndag, Rolf Fernroth, Kjell Andersson och Gunilla Blomster samlats för att gå igenom årets program. Öregrundsmåndag lockar upp mot 600–1 000 personer varje måndag. Årets fem allsångsmåndagar startar den 1 juli.

– Vi har samma upplägg som tidigare år, varför ändra ett vinnande koncept, säger Gunilla Blomster. Först allsång med

FOTO: ANGELICA ZANDER

»Vi hade en fantastisk publik i fjol och i år kommer det att bli ännu bättre.«

Allsången hålls vid Fyrskeppet, det senare musealt uppställt uppe på en bergknalle. Med utsikt över staden, havet och en smäktande solnedgång. Publiken sitter på bänkar, på omkringliggande klipphöllar eller tar plats uppe på Fyrskeppet.

»Vi bjuder på tårta och hoppas att dragspelsvirtuosen Lill-Bengt, som var med när allsången startade en gång i tiden, har möjlighet att komma och berätta anekdoter från förr och kanske spela en eller flera allsångslåtar tillsammans med husbandet.«

vårt populära husband Mattias & Stefans Quartet följt av en inbjuden gästartist.

– Vi började skissa på artistbokningar redan i november förra året. Målet är att kunna erbjuda något för alla, säger Rolf Fernroth.

35-årskalas

I år firar Öregrundsmåndag 35-års jubileum. Den andra allsångsmåndagen blir det kalas.

– Vi bjuder på tårta och hoppas att dragspelsvirtuosen Lill-Bengt, som var med när allsången startade en gång i tiden, har möjlighet att komma och berätta anekdoter från förr och kanske spela en eller flera allsångslåtar tillsammans med husbandet, säger Gunilla Blomster.

Allt överskott kommer, liksom tidigare år, att skänkas till välgörenhet.

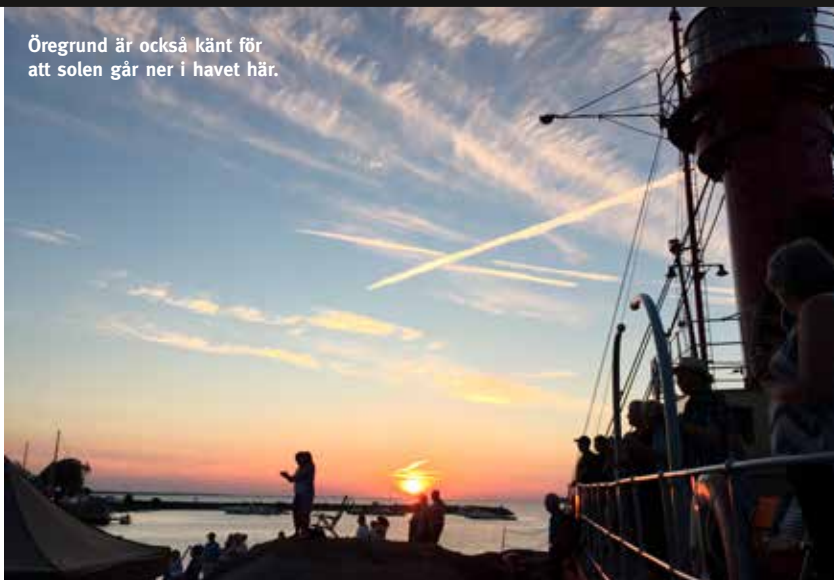
– I år har vi bestämt oss för att ge pengar till Lions Cancerforskningsfond, säger Kjell Andersson och berättar att det i snitt brukar röra sig om cirka 100 000 kronor och uppåt.

Stjärnartisterna lockar naturligtvis besökare, men det gör också det populära husbandet Mattias & Stefans Quartet.

– De inleder varje Öregrundsmåndag med allsång och det är alltid mycket uppskattat, säger Rolf Fernroth.

– Vi hade en fantastisk publik i fjol och i år kommer det att bli ännu bättre. Det känner jag på mig, säger Gunilla och konstaterar att Öregrundsmåndag är Roslagens svar till Allsång på Skansen, vilket inte går att ta miste på när publiken, utrustade med picknickkorgar och campingstolar, strömmar till redan en timme innan allsången börjar klockan 18. 🐦

»I år har vi bestämt oss för att ge pengar till Lions Cancerforskningsfond ... i snitt brukar röra sig om cirka 100 000 kronor och uppåt.«

Öregrund är också känt för att solen går ner i havet här.

Öregrundsmåndagar 2019:

1 JULI – JAN JOHANSEN OCH ÖSTHAMMARS STORBAND

Roslagens vassaste storband och schlagerartisten Jan Johansen bjuder på en storbandskväll som kommer att ljuda ända till Djurstens fyr. Östhammars storband är med en sångerska och 18 instrumentalister ett kraftpaket. Jan Johansen har medverkat i musikaler, hyllningsturnéer till ABBA, Cornelis Vreeswijk och Ted Gärdestad, och släppt nio album. Dessutom medverkande han i 1995 års melodifestival med balladen »Se på mig«.

FOTO: MAGNUS RANGVID

8 JULI – ELISA LINDSTRÖM LIVE MED HUSBANDET

Elisa har vunnit Dansbandskampen tillsammans med Elisa's, Körslaget och Let's Dance, släppt sex album med Elisa's och två egna soloalbum samt belönats med utmärkelser som Grammis (Årets dansband 2 ggr) och Guldkalven (Årets sångerska 3 ggr). Dessutom vann hon »Let's dance« 2016. Elisa gästade allsång på Liseberg 2017 och nu gör hon debut på Öregrundsmåndagen ackompanjerad av husbandet Mattias & Stefans Quartet.

15 JULI – TOMAS ANDERSSON WIJ

Förra året fyllde han kyrkan i Öregrund till bristningsgräns i en bejublade konsert. I år är det 20 år sedan Tomas Andersson Wij debuterade som skivartist. Efter hans medverkan i tv-programmet »Så mycket bättre« 2017 släpptes hans tionde album, »Avsändare okänd« i början av 2018. Turnén som följde blev även den en succé. Dagens Nyheter belönade spelningen på Cirkus med högsta betyg.

22 JULI – MARIA MÖLLER Under åren har sångerskan, komikern och skådespelerskan Maria Möller gett många publik- och kritikerhyllade föreställningar och konserter, bland annat på Vasateatern och Intiman i Stockholm, där hon med briljans blandar musik med komik. Få svenska artister har ett så brett musikaliskt register. Dessutom är hon en av landets skarpaste imitörer och ståuppkomiker som driver med många saker, inte minst med sig själv.

PRESSFOTO

29 JULI – JOHN LINDBERG TRIO

Tre dalkarlar som har den ena, otåligt stampande foten i modern rock och den andra begravd i klassisk rockabilly-mylla. Med deras femtiotalsinspirerade rockabilly-sound med influenser från bland andra Led Zeppelin, The Sonics, Steve Earle, The Beatles och The Fabulous Thunderbirds, är JLT (John Lindberg Trio) ett älskat liveband med utsålda spelningar runt om i landet. Årets sista Öregrundsmåndag arrangeras i båtveckans tält.

FOTO: RÄVENS FOTO & FILM

John Lindberg Trio, JLT

W

Boktips
Nyttig bok om
Östersjön

Vänbok om sårbar miljö

I Skärgårdsstiftelsens vänbok tar äventyraren och miljökampen Oskar Kihlborg oss med på en annorlunda resa genom skärgården. Han visar på dess skönhet och sårbarhet under ytan, på marken – och

i luften. Oskar har genomfört en rad spektakulära äventyr i Östersjön och alla har ett tydligt syfte. Han har rott över Östersjön för att uppmärksamma oss på havets utsatthet, paddlat SUP från Gotland för att samla mikroplast och dykt för att bärga skräp.

I boken berättar han också om fiske, fågelmärkning, tångvård och mycket mer. Tillsammans med miljöskribenten Johan Tell delar han med sig av tips på hur vi alla kan bidra till ett renare hav – samtidigt som vi får härliga upplevelser. Boken är alltså full av nyttig njutning!

TITEL: Skärgården upp och ner

TEXT O FOTO: Oskar Kihlborg

FÖRLAG: Max Ström **ANTAL SIDOR:** 160

CIRKAPRIS: 239 kr **ISBN:** 978-91-7126-460-2

Det här är årets gäng som besöker olika platser i skärgården i sommar.

BILD: SKÄRGÅRDSTURNÉN

Hit kommer Skärgårdsturnén

För fjärde sommaren i rad turnerar Skärgårdsturnén runt om i skärgården med sina konserter. I år med artisterna Ebbot Lundberg, Viktoria Tolstoy, Peter Carlsson och som vanligt hjärnan bakom idén – Tina Ahlin. Den 24 juli kommer Gustaf Norén som gäst-artist och den 29 juli dyker även Divine Opera upp. Turnén besöker Tyresö Slott 22 juli, Österskärs havsbad 23 juli, Öregrund 24 juli, Furusund 26 juli, Kärleksudden i Norrtälje 27 juli, Rindö redutt 28 juli, Malma Gård på Värmdö 29 juli. Konserterna startar klockan 19. Ta med egen stolstol eller filt att sitta på. Var beredd på alla väder.

PÄRLOR I TRÄDGÅRDEN!

Härliga sommarkvällar i sällskap med familj och goda vänner! Utomhus kan du njuta av vedlagad mat, värmande eldslagor och vacker design. Vi erbjuder ett unikt sortiment av eldstäder, grillar, bastur, och mycket mer som är tänkta att användas ute under bar himmel.

Välkommen till vår butik för visning!

Morsö Forno Dansk design och gjutjärn tillsammans med en kärlek för mat ger dig högkvalitativa produkter för matlagning utomhus. Att spisen skapar härlig brasvärme och har en tuff design gör saken bara bättre.

Vi har det stora sortimentet av bastuugnar från finska Kastor. Ugnarna finns i många storlekar och även utförande med inbyggd vattencistern. Till ugnarna finns kompletta lättmonterade skorstenar.

Baseco bastuhus finns i många alternativ. Modern design med stora glas förenar den varma bastun med naturen kring stugan. Komplettera med elektrisk eller vedeldad bastuugn.

Bastuspecialisten

BASTU | BRASVÄRME | BAD

Karlsbodavägen 19A, Box 11104, 168 11 Bromma.

Tel: 08-445 14 10. E-post: info@bastuspecialisten.se

Se alla våra kampanjer på www.bastuspecialisten.se

W

FOTO: HANNA POUSETTE

Tre Kronors populära fyrsegling till Landsort blir av i år igen.

Fyrsegling med Tre Kronor

Hösten 2018 genomförde briggen Tre Kronor en uppskattad fyr- och salsafari med mångkunnige guiden Jan Olsén. Den 21 och 22 september klockan 10–18 får man en ny chans att följa med. Seglatsen utgår från Nynäshamn och tar sikte på Landsort och fyrarna däromkring. Under seglingen berättar Jan om de olika fyrplatserna, om människorna som verkat där och dramatiska händelser ur historien. Samtidigt hålls ett vakande öga ut över vattnen efter örn och säl. För senaste detaljer och uppdaterad info se www.briggentrekronor.se eller på briggens facebookside.

Pilgrimsled via Grisslehamn

Den 7 juni invigdes pilgrimsleden »S:t Olav Waterway« i Grisslehamn. Vandringsleden har anor ända från vikingatiden då Norges blivande kung S:t Olav färdades den här vägen och över Östersjön för att återvända som kristen. Den går över land och hav från Trondheim i Norge via Åland och till Åbo i Finland. Hela leden är 120 mil lång. Vill man vandra en eller flera sträckor finns kartor och information på paxwalk.com.

ÅLANDS FOTOGRAFISKA MUSEUM

ÖPPET: 15 juni – 31 augusti
Tis–lör kl 11–18
eller enligt överenskommelse

Årets utställning:
Fotografiska föremål och bildmaterial från Dagens Nyheter

BASTÖVÄGEN 7 PÅLSBÖLE TEL +18 438 98

Roland Svensson Museum

Ramsmora-Möja

Öppet dagligen 11 juni - 25 augusti
www.rolandsvenssonsallskapet.se Tel: 070-539 73 23

ARHOLMANORD

0176 560 40 | info@arholmanord.se | www.arholmanord.se

VI HAR HAVET SOM VÅR NÄRMSTA GRANNE

BOENDE | ÄVENTYR | RESTAURANG | BATTERI ARHOLMA

NORRA SKÄRGÅRDSTRAFIKEN AB

UTLÄGGNING AV/BOJAR
SAMT FLYTBRYGGOR

TRANSPORT MED KRAN FÖR
MATERIALTRANSPORTER

BYGGER BRYGGOR

Bromskärsvägen 74, 760 17 BLIDÖ

Tommy Westerman
0709-32 97 95
tommy.bygg@telia.com

Där havet öppnar sig ligger idyllen Öregrund – en av Sveriges bäst bevarade trästäder och ostkustens enda stad där man kan se solen gå ner i havet. Öregrund anlades 1491 och blev en sjöfartskonkurrent till Stockholm. Den lilla staden blev sedermera känd som populär kurort.

Öregrund

– staden vid havet –

Epokgården
Lägenhetshotell - Konferens
Vandrarhem med de sköna sängarna
0173-302 00
www.epokgarden.se

KLOCKARGÅRDEN
En oss mitt i Öregrund!
Hotell - Bröllop - Konferens - Butik
Öppet året runt
0173-300 65
www.klockargarden.nu

**NORRSKEDIKA
HOTELL**
bar & café
Ett riktigt hotell
0173-150 55
www.gamlajarnhandeln.se

ÖRSKÄRS FYR
VANDRARHEM, STUGOR
& SERVERING
Roslagens nordligaste utpost!
boka@orskarsfyr.se
www.orskarsfyr.se

Möbler, Kläder & Cafe
www.sundboden.se 0173-133 64

**ÖREGRUNDS
TRÄDGÅRD**
Trädgårdsrådgivning
Trädbeskäring Trädgårdsskötsel
Klara: 070-752 84 78
www.oregrundstradgard.se

Nyströms Motor
Snesslinge
0173-140 04, 070-576 96 41
www.nystromsmotor.se

Modebutikerna
PepNChilli
100 % personlig service
0294-100 80 Skärplinge
0173-300 63 Öregrund

MUSKOT
En lifestylebutik för
honom & henne
Hamngatan 10, Öregrund
www.muskotfashion.se

GULDKORN: Solnedgången i havet, Stadsvandringar, Hembygdsgården med Sjöfartsmuseet, Medeltida stenkyrkan och klockstapeln, Fyrskippet Västra Banken, Strandpromenaden med Societetshuset, Badortsdagarna, Tallparken med utsiktsplatser, sandstrand och klippor ...

W

FOTO: PER LIDVALL

Sex spännande rum i Lövstabruks Herrgård öppnas upp för vandrings-teatern »Sanning, saga, sägen«.

Boktips
Spännande
profiler

Människor Ewa mött

I de två böckerna »Människor jag mött« del I och II har Ewa Strååth intervjuat 13 personer som har varit mer eller mindre kända i Roslagen. Flera av rösterna har tystnat för gott eller bara glömts bort.

Därför är de här böckerna så viktiga. Det var aktiva människor som levde ett rikt och spännande liv. Med böckerna ger Ewa Strååth personerna en röst på nytt. Människorna ger oss en inblick i sin vardag på landet och i staden. Berättelserna speglar livet i Roslagen i ett tidigt 1900-tal och framåt.

TITEL: Människor jag mött
FÖRFATTARE: Ewa Strååth
FÖRLAG: Eget förlag
ANTAL SIDOR: Del I: 238 sidor, Del II: 267 sidor
CIRKAPRIS: 208 kr
SWISH: 0735184553
ISBN: 978-91-88915-18-4 Människor jag mött Del I
ISBN: 978-91-88915-19-1 Människor jag mött Del II

Vandringsteater i Lövstabruk

»Sanning, saga, sägen« är en blandning av vandringsteater, berättarstund och guidad tur på Lövstabruks herrgård. I sommar finns tillfälle att uppleva vandringen 7, 18–21 och 25–28 juli. Klockan 15 blir det en familjevänlig version och två timmar senare guidning enbart för vuxna. Publiken leds genom sex olika utrymmen, som i normala fall är stängda för besökare med spännande berättelser från förr. Ett av rummen är en källare med jordgolvet under köksflygeln, antagligen en del av den herrgård som stod där innan »rysshärjningarna« för exakt 300 år sedan. Se gärna [facebook.com/sanningsagasagen](https://www.facebook.com/sanningsagasagen). För mer information om visningar på Lövstabruks herrgård gå in på lovstabuk.nu/visningar. Förbokningar på info@leufsta.se eller 0294-310 70.

Välkommen till
Fjärdlångs vandrarhem
enkelt boende i en underbar miljö!

Telefon: 0735 - 955 303, 08-501 560 92
www.fjardlang-huvudskar.se

LANDSORTS VANDRARHEM

Bara en dryg timmes resa från Stockholm hittar du en unik och storslagen miljö i den allra yttersta skärgården.

Landsorts Vandrarhem ligger vackert nedanför Landsorts fyr på öns södra udde.

34 bäddar fördelade på olika hus, alla hus har kök, altan, dusch, toalett, några är handikappsanpassade och ett hus har bastu. Hyr hela huset eller per bädd.

Konferens/festlokal för ca 40 personer.

www.landsortsvandrarhem.se * info@landsortsvandrarhem.se * 073 231 90 01

*Drömplatsen
för landkrabbor och sjöbusar*

Skärgårds
hotellet
NYNÄSHAMN

www.skargardshotellet.se • 08-520 111 20

LOTSTORNET

LOGI & RESTAURANG SVEDTILJAS

LANDSORT - SVERIGES ÄLDSTA FYR - VACKER
NATUR - LOGI - RESTAURANG - KALLA KRIGET

www.g-mo.se - info@g-mo.se - 070 219 90 90
eller följ oss på Facebook - Instagram

VI PRESSAR INTE BARA SLANG, VI KAN HYDRAULIK OCKSÅ!

Butiksförsäljning i Roslagen: Gammelbygatan 18 i Östhammar
www.parkerstore.com/se • www.industrihydraulik.se

Vi möblerar sommaren!

Sommarmöbler från **Brafab**

Karlavagnen

Bredvid Granngårdens utemarknad

070-687 18 76

Öregrund/Östhammar »Grannstäderna vid havet«

Namnet Östhammar består av den fornnordiska ordet »hamar« som betyder stenig backe. Staden omnämns första gången 1368 då den fick sina stadsprivilegier. I slutet av 1400-talet hade farleden till Östhammar blivit så grund att borgarna anhöll om att få flytta till Öregrunds näs. Vilket bifölls och staden Öregrund föddes. Namnet betyder »grusgrundet« och antas syfta på Dummelgrundet utanför hamnen.

Kustlaboratoriet i Öregrund

”Vi övervakar fiskbestånd
och miljö i Sveriges hav och
sötvatten”

Svenska lantbruksuniversitetet
Swedish University of Agricultural Sciences
Institutionen för akvatiska resurser

www.slu.se/akvatiskaresurser

Jess of Sweden

TENNTRÅDSSMYCKEN

WWW.JESSOFSWEDEN.SE

FB: JessOfSweden INSTAGRAM:jessofsweden.se

Forsmarks Wärdshus

Giftastankar? Boka ert bröllop hos oss.
Boende i herrgårdens flyglar med vigsel i brukets
egen kyrka eller i den vackra engelska parken.

www.forsmarkswardshus.se Tel 0173-501 00

En mästare på toner

På samma sätt som man på många öar räknar August Strindberg som »sin« författare, lever tonsättaren Hugo Alfvéns minne kvar som »vår« tonsättare i skärgården. Här skapade han några av sina mest berömda verk och nog kan de flesta nynna hans »Roslagsvår«. **TEXT:** Misse Ljungström

HUGO ALFVÉN (1872–1960) var en av vårt lands mest kända och uppskattade nationalromantiska tonsättare under 1900-talet. Hans musik kommer att leva länge och det känns trevligt att en del av hans främsta verk är inspirerade av skärgårdens särart. Han är »pappa« till mer än 200 verk och många av dem skapades på öar, bland andra »Midsommarvaka« på Svartnö, flera spelmanslåtar på Eknö, hans andra symfoni på Gräskö, »Herrens bön« på Marö, »Trubadurens ande« på Svartsö och »Från Havsbandet« på Edö och Edö ö.

Hugo Alfvén föddes i Stockholm och tillbringade ungdomens somrar i skärgården, antingen i de sommarnöjen hans föräldrar Anders och Lotten hyrde eller seglades i ytterskärgården i familjens koster med sina fyra bröder. Den stabila och oömma kostern fick stor betydelse för Hugo och inspirerade till mycket, bland annat »En Skärgårdssågen«. Mycket senare, år 1968, skänktes den kära klenoden till Sjöhistoriska museet av Hugos bror Gösta. När Hugo var åtta år dog hans pappa, men mamma Lotten fortsatte att hyra sommarnöjen på öar, det var på Lidingö, Rindö, Resarö, Marö, Grinda, Svartsö och slutligen Edö ö, som hon köpte och som fortfarande finns kvar i familjens ägo. Som kuriosa kan nämnas en vacker öppen spis i ett av husen. Den är designad av danska konstnärinnan Marie Krøyer, som var Hugo Alfvéns hustru mellan 1912 och 1936.

Hugo Alfvén började som liten att spela piano, men övergick senare till fiol, som han blev mycket skicklig på. Han studerade på Musikkonservatoriet

och gjorde studieresor ut i Europa. Som ung var han verksam i Kungliga Hovkapellet men större delen av sitt yrkesliv var han uppskattad orkesterdirigent och bodde i Uppsala, där han var filosofie hedersdoktor, ledare för Kungliga Akademiska Kapellet och även dirigent för OD-kören. Som 30-åring bosatte han sig i Dalarna, där han bildade den egna Siljanskören och efter pensioneringen levde han i sin kära Alfvéngården i Tibble utanför Leksand fram till sin död. En fin plats att bo på för en nationalromantiker förstås, men i skärgården lever hans minne som spelman och hejare på fiol gärna kvar.

Bröllop på Svartnö

Spelmannen Åke Öhman citerar i sin bok *Låtar och visor från Roslagens Skärgård* ur Hugo Alfvéns memoarer med en berättelse om ett bröllop på Svartnö, som för övrigt också inspirerat tonsättaren August Söderman till verket »Ett bondbröllop«. Hugo Alfvén berättar bland annat om maten och drycken och dansen och att en spelman somnat under ett bord. Hugo – »tog den avsonnades fiol och stråke, satte mig på en tom öltunna och klämde i så det fräste om strängarna, med rappa tempon och skarpa accentueringar. Det verkade som om de dansande fått kvicksilver i benen. Pojkarna skrek »Tjo hej!« och slängde flickorna mot taket. Kjolar fladdrade, skratt och glada skrik blandades om varandra, de gamle fyllde på nytt sina glas och kannor och stampade till musiken. Det var mitt livs konsert.«

»Kjolar fladdrade, skratt och glada skrik blandades om varandra ... Det var mitt livs konsert.«

08-542 474 00 www.svartsonorra.se

HYR UT DIN STUGA MED OSS

Tryggt – Enkelt – Betalning i förskott
– Skattefritt upp till 50 000:-

info@stugsommar.se
www.stugsommar.se
020-625625

Stugsommar.se
HYR I HELA SVERIGE

SPECIALITET:
Båtupptagning – segelbåtar med masten på – för bottenvätt,
inspektion eller reparation. "Drive in" eller beställ tid.

SERVICE:
Motorer, propellrar och försäkringsskador.

Beställning av upptagning och information om båtplatser
Tel: 08-540 631 55 • Fax: 08-540 273 50
www.svinningemarina.se

Vi kör i vått och torrt!

- Lastbåt med kran för frakt av gods
- Leverans av grus och jord i storsäck
- Utläggning av bojar och flytbryggor
- Bärning och bogsering
- Hämtning av bygg- och grovsopor
- Mark- och schaktarbete

**SKÄRGÅRDS
TJÄNSTER
YXLAN AB**

070-537 90 19 www.skargardstjanst.eu

CSWEDEN.SE

C SWEDEN BY CLAUDIA JEWELRY

På Garvaregården i Trosa blir det teater om Peter Pan (pojken som aldrig ville bli stor) i sommar.

FOTO: WWW.TROSA.COM

Peter Pan spelas i Trosa

»Peter Pan-äventyret i Aldrignånsinland« är en rolig familjeföreställning med äventyr, pirater och pojken som aldrig ville bli stor. Nyskrivet manus med sång och musik som passar alla åldrar av Trosa Sommartheater. Föreställningen spelas nio gånger i juli på Garvaregården i Trosa. Premiär torsdag 11 juli klockan 18 och spelas torsdag, lördag, söndag fram till 28 juli. Obs! på olika tider olika datum. Biljetter säljes hos Trosa turistcenter och Trosa Bokhandel eller på nätet-biljettmonster.se

Musselsmycken mot alger

Det åländska smyckesföretaget Guldviva i Mariehamn hedrar sitt skärgårdsarv genom att lagom till sitt 30-årsjubileum i år lansera 30-kollektionen, där varje smycke hjälper till att avlägsna 30 kilo alger ur Östersjön, i ett samarbete med John Nurminens Stiftelse. Via flera olika projekt som stiftelsen driver. Målet är att Guldvivas kollektion ska få bort 30 ton alger.

– Östersjön behöver vår hjälp. 2018 var det värsta året på två decennier vad gäller mängden cyanobakterier i Östersjön. Nu vill vi på Guldviva vara med och ta tag i problemet, säger Maria Karlström på Guldviva.

Smyckena har fått sin form från blåmusslan och sandmusslan, två av havets blötdjur som effektivt filtrerar bort kväve och fosfor ur havet. Kollektionen är handgjord, från armband till slipsklämmor och tillverkas av återbrukat 925 Sterling Silver eller 18K guld.

Pensionat Villa Dagmar
FURUSUND

*Rum, café
sommarloppis
galleri*

Välkomna!

070-757 57 46 • 076-212 98 97
facebook.com/villadagmar
villadagmar.se

Pia Alm
Certifierad Inredare

0708-11 86 56
pia@indoorstylingdesign.se

INDOOR STYLING
&
DESIGN

**400 KOLBULLAR OCH
140 VETERANTRAKTORER**

Veterantraktorns Dag
Färsna Gård
Lörd 10 aug 2019, 11-16

Åka hölass, defilerung,
godisregn, servering.

www.veterantraktorklubben.nu

FEJAN CANVAS HOTEL
www.fejanoutdoor.se

En av tjejerna hänger ut över relingen för att maxa farten.
– Fall av, ropar någon i en båt längre bort, fall aaaaaav!

Sjövett och bus på seglarskola

På Vitsgarn seglarskola får eleverna inte bara lära sig att kryssa, skota hem, gippa och navigera mellan grynnor och skär. Det ingår också en allmän dos sjövett, vänner för livet och inte en lugn stund förrän de lämnar ön i Stockholms södra skärgård.

TEXT OCH FOTO: Gunnika Isaksson-Lutteman

Seglarlägret startades redan för 55 år sedan.

Tvårs över viken från Vitsgarn ligger ön där Sveriges Pearl Harbour ägde rum. Året var 1941 och olyckan på Horsfjärden var svenska flottans största förlust under beredskapsåren. Tre jagare på örlogsbasen Märsgarn totalförstördes i ett misstänkt sabotage då torpederna plötsligt exploderade. Men det var då. Nu är katastrofen på Horsfjärden glömd och glada seglare från Vitsgarn seglarskola fyller istället fjärden. Att det 1982, mitt under kalla kriget, siktades en ubåt i närheten är inget som någon bryr sig om heller. Nu syns bara masterna på seglarskolans Väderöjullar 475 och C55:or.

Solens strålar leker tafatt i vågorna och seglen är vackert spända i sommarvinden. En båt har fångat blåsten perfekt och kommer på lut in mot bojen som ska rundas i dagens övning. En av tjejerna hänger ut över relingen för att maxa farten.

– Fall av, ropar någon i en båt längre bort, fall aaaaaav!

Alla »phulingar«, seglareleverna kallas så, är noggrant bevakade från följebåtarna där deras kurschefer håller ett vakande öga på allt som händer på fladen. Redo att rycka in om något oväntat

»Lägret är mobilfritt för phulingarna, och utan risk att bli smygfilmad kan alla slappna av. Påklistrade ytor kastas överbord.«

skulle hända. I varje segelbåt finns också en instruktör som utbildar i seglingens ädla konst under färden.

Ideellt arbete

Det är Ungdomsförbundet Sveriges Flotta Östra Distriktet som arrangerar seglarskolan. Över 500 barn och ungdomar i åldrarna 7–17 år vistas på Vitsgarn varje sommar. Det går att stanna från en till tre veckor, samt att kombinera seglingen med konfirmationsläger.

– Redan 1964 startades verksamheten med seglarläger, berättar Katja Stenport Wahlsten som är engagerad eldsjäl och tidigare ordförande i Östra distriktet.

Först höll de till på Fejan, men sedan 1977 har seglarskolan sin bas på Vitsgarn. Här fanns under andra världskriget en förläggning för manskap, torpedverkstad och fast artilleri. Logementen blev övernattningsmöjligheter för phulingar och

fick namn som Sjöraton, Grand Hotel Europa, Waldorf och Hilton. Mycket ideellt arbete läggs ned på att skapa goda förutsättningar på ön och underhåll av byggnader, båtar och segel är ett ständigt pågående projekt. Bidrag från stiftelser och fonder gör att verksamheten kan fortsätta att utvecklas.

– Behoven är oändliga och tillsammans med fantastiska ledare jobbar vi alla för att hålla vår ö i toptrim, säger Katja, och det är så roligt att vi har fullt på våra läger.

Runt 140 ledare tar hand om deltagarna. De har också varit phulingar en gång i tiden. Glädjen och gemenskapen gör att många kommer tillbaka och utbildar sig till instruktörer och kurschefer. Här har de haft kul tillsammans och alla vill ge tillbaka det som de själva fått när de var yngre.

– På Vitsgarn jobbar vi tajt och lever tätt inpå varandra, man blir nära vänner direkt, menar Håkan Melin som är veckans skolchef.

På ön läggs fina titlar åt sidan och

alla är jämlika på sjön. Här kliver ledare och phulingar runt i flytväst och sjöställ nästan jämt. Nya phulingar brukar anlända första dagen med fönat hår och rena jeans, men det tar inte lång stund innan även de går runt i gummistövlar och pyjamas med vindrufsigt hår. Lägret är mobilfritt för phulingarna, och utan risk att bli smygfilmad kan alla slappna av. Påklistrade ytor kastas överbord. Här kan de vara sig själva och av det blir det äkta och varaktiga vänskapsförhållanden. Kontaktnätverket blir stort för den som en gång varit här.

– Alla här sliter stenhårt för att phulingarna ska få det så roligt som möjligt, säger Johan Claesson som denna vecka jobbar som båtchef och kom hit första gången som sexåring.

Tokiga påhitt

I Bahnhof, som är öns multifunktionsutrymme där både segel torkas och filmvisning anordnas, pågår just nu en teorielektion med de yngsta. På Vitsgarn seglarskola får phulingarna inte bara lära sig att segla. Även säkerhet, sjömanskap, kamratskap och ansvarskänsla ingår i utbildningen. Lekar och tokiga påhitt hinns med också.

Vid Palassbryggan, öns knutpunkt, står ett annat gäng i ring och ägnar sig åt en stöjig lek i väntan på att den eldrivna Mínarben ska ta dem över sundet till matsalen på Märsgarn för middag.

Ledarna bjuder på sig själva och är experter på att improvisera ihop roligheter när väntetider uppstår. Då får nämligen ingen tid att mobbas eller hitta på annat bus. HTG, Håll tiden gående, är ett vedertaget begrepp för Vitsgarns ledare som engagerar sig intensivt för att alla ska ha kul, samtidigt som de har lika roligt själva. På Vitsgarn finns inte tid att vara någon annanstans

Leken Sopa-Dora.

än i nuet. Det händer saker hela tiden.

Vid Palass ligger även Harrods, en pytteliten kiosk där godis och läsk kan inhandlas.

I Sjöratonviken stiger stämningen när utmaningen Sopa-Dora (Såpad åra) kulminerar i finalen. Någon får en däng av kudden och kan inte hålla sig kvar på den hala åran och glider i vattnet. Det vinnande laget jublar så det ekar över ön.

Bastun i viken är redan varm, redo att välkomna de som badar från hopp-tornet och de som trillat av åran.

Även ledarna har varit »phulingar« en gång i tiden.

»Alla här sliter stenhårt för att phulingarna ska få det så roligt som möjligt.«

På Kanonberget har konfirmationslägret andakt i kvällssolen med korvgrillning och utsikt över Märsgarnssund. Prästen pratar om att alla är viktiga innan han plockar fram gitarren och sjunger tillsammans med ledarna.

Sundet ligger spegelblankt och i Villan pågår planeringsmöte inför morgondagens aktiviteter. Kanske att det blir spökrunda imorgon och den gamla legenden om den mystiska Vitsgarnhundens dammas av igen? 🐕

MER INFO: på www.vitsgarn.se
Phulingar = de utan befälsbefattning på forna tiders segelfartyg, de som fick slita hårdast på skeppen.

Någon har räknat ut hur många steg det är till Milano. Det måste ha tagit sin tid.

FOTO: GERD ALTMAN, PIXABAY.

Galaxer i vår oändliga rymd.

Stjärnnatt i Simpnäs

Söndag den 11 augusti klockan 22 arrangerar Björkö-Arholma Hembygdsförening ett stjärnkikarevent på Vikavägen 1-3 i Simpnäs. Då höjs blickarna mot galaxer, meteorer, planeter och stjärnbilder. Medtag gärna egen kikare. Obs. det ställs in vid alltför mulet väder. Se gärna uppdaterad information på föreningens facebook sida.

Vykort och foton från Blidö

Lördag den 27 juli klockan 11-15 hos Båtsmanstorp i Oxhalsö på Blidö (vid ICA) blir det en vykort- och fotoutställning. Med delar av Hans Mirsch stora vykortssamling från Blidöbygden från början av förra seklet och senare. Kaffeservering. Utställningar om den siste båtsmannen och hans familj, Bombarna över Blidö 1944, Rysshärjningarna 1719, Äldre jordbruksredskap i fähuset med mera.

FOTO: BLIDÖ SOCKENS HEMBYGDSFÖRENING

Säckar
Upphämtning av byggsäckar

Sjötransport
Frakttjänster i skärgården

Ved, jord, grus
Leverans av förbrukningsvaror

Speciallösningar
Det mesta går att lösa

SEABAG är en storsäck avsedd för Stockholms skärgård. Säckarna finns i två storlekar och passar perfekt för byggarbetsplatser, tomtröjningar och vindsrensningar. Gå in på seabag.se för prislista och beställning eller ring oss för mer info **08-409 190 50**.

ELBIL - med hytt

Vi har elbilar till skärgården
Bullrar inte, ryker inte och luktar inte
Elbilen som är pålitlig i alla väder

Ring 08 -10 82 83

VI HAR BÅT
OCH FLAKMOPED

Låt oss skapa värme i stugan!

- Kanalrenoveringar
- Öppna spisar
- Kaminer
- Kachelugnar
- Skorstenar
- Många års erfarenhet
- 12 års garanti på kanalrenoveringar

Kontakta oss för offert! www.lagaskorsten.se | 0727 10 22 07 | 08-10 22 00

**MATTSSON
& THOLÉN**
BYGGER AB

- Totalentreprenör på fastland & öprojekt
- All slags om-, ny- & tillbyggnader
- Utför öjobb med egen båt & transporter

Magnus 0733 11 99 91
Tomas 0703 77 02 75
info@mtbygger.se
www.mtbygger.se
Följ oss på Facebook & Instagram

**VÄRMDÖ
ÖBEVAKNING AB**

Av Länsstyrelsen auktoriserat bevakningsföretag.
Tillsyn och Larmutryckningar av er fastighet, året runt.
08-718 41 31 070-712 59 34 www.obevakning.se

Unga storkar på utflykt

Varje sommar samlas folk för att beskåda när unga storkar uppfödda i hägn släpps fria. Det blev äntligen en tur till Skåne för att vara med om »det stora storksläppet«. Dagarna efter flög storkarna norrut till våra hemtrakter.

TEXT O FOT: Roine Karlsson

Det låter som kastanjetter när storken klappar med näbben.

Nära tusen personer kom för att se storksläppet i Skåne. Vi var kanske de mest långväga.

Sommaren 2018 går nog inte bara till historien som den varmaste i mannamine. Det var också sensommaren då rekordmånga vita storkar sågs i Uppland och Södermanland. Aldrig tidigare har ett 80-tal storkar setts i landskapen vid ett och samma tillfälle. Inte så långt norrut. En ensam stork på en åker kan få vem som helst att stanna till. Antagligen för att den är lätt att känna igen och en mytomspunnen fågel. Förra sommaren fick den fick mig att färdas 120 mil, tur och retur. Kanske helt i onödan.

När någon stork dyker upp på våra breddgrader handlar det vanligen om enstaka individer som är på vandring. Jag hade under flera år sett fram emot att besöka »storkprojektet« i Skåne. Där driver man ett uppfödningprojekt för att få fågeln tillbaka till landskapet. Jag hade läst att man sista lördagen i juli frisläpper årets unga storkar i ett så kallat »storksläpp« med nära tusen åskådare. Så det blev en resa till Skåne för att vara med om det stora storksläppet vid naturreservatet Vombs fure.

Storken saknades

Under lång tid var den ståtliga fågeln en vanlig syn i det skånska slättlandskapet. Sittande i boet på ett ladugårdstak eller glidflygande uppe i skyn på sina breda vingar, var den en självklar del av landskapsbilden. Och upphov till myter och berättelser. Ett storkbo på taket ansågs skydda mot eldsvåda, nyfödda barn sas anlända med storken, fågeln var en symbol för välstånd och lycka.

Men våtmarker dikades ur och slätterängar plöjdes upp medan andra marker växte igen. Vilket blev förödande för storken. 1954 häckade det sista storkparet i Sverige. Det var många som önskade storken tillbaka och i slutet av 1970-talet togs de första trevande stegen till ett uppfödningprojekt. Nu drivs storkprojektet med framgång med stöd av ideella krafter, sponsorer och bidrag.

Paul Wiberg

»... och se hur den första storken försiktigt tog sig ut till friheten påhejad av nära tusen storkfantaster, det var en upplevelse värd den långa resan.«

I dag finns över hundra frihäckande par i Skåne och dubbelt så många i olika uppfödningshägn. Ett lyckat projekt och sedan 2014 är storken åter en vild, svensk häckfågel.

Försiktigt ut i friheten

Att vara med den 28 juli när Paul Wiberg från Storkprojektet öppnade den stora buren med ungstorkar och se hur den första storken försiktigt tog sig ut till friheten påhejad av nära tusen storkfantaster, det var en upplevelse värd den långa resan. Det var inte som ett kosläpp med vilda språng och hopp. Storkarna tog det mer försiktigt då de lämnade buren. Det tog lång tid innan alla fåglarna vågade lämna hägnet och börja flyga.

Tanken var att storkarna skulle flyga söderut till Afrika för att övervintra och senare komma tillbaka. Då ungstorkarna lämnar Sverige om hösten, står de inför

stora utmaningar. Färre än var femte kommer att återvända. Vi for hem nöjda med att ha sett omkring hundra storkar på en och samma dag.

De flög norrut

Så den 12 augusti räknade ornitolog Bo Granberg in hela 88 individer(!) vid Järinge i Edebo socken – bara sex mil från Gräddö där vi bor. Det visade sig vara samma unga storkar som vi åkte ända till Skåne för att se. De hade dragit norrut precis som vi. När larmet gick om de många storkarna var vi upptagna med annat och när vi till slut kom fram till Järinge hade fåglarna just flugit vidare.

Dagen efter sågs de i Sorunda och den 14 augusti rapporterades 87 storkar från Tystberga i sydöstra Södermanland, där de stannade till dagen därpå. Därefter flög de söderut via Nyköping och Kungsund vid Brävikens. Sista observationen kom från Simrishamn den 29 augusti, då sträckte 51 exemplar in över havet. Fågeln var nu tillbaka i Skåne. Men ungefär hälften hade valt en annan väg. 🐦

Vi gav oss iväg många mil för att se storkarna
släppas fria och sen flög de ända hem till oss.

FAKTA:

STORKPROJEKTET STARTADE 1989 och är ett samarbete mellan Naturskyddsföreningen Skåne och Skånes Ornitologiska förening. Vill du bli fadder till en stork eller ett storkpar? Att vara storkfadder kostar 1 000 kr per stork om året. Du kan också bli medlem i föreningen Storkens Vänner. Det kostar 100 kr i årsavgift. Mer information finns på www.storkprojektet.se

NAMN: Maria Lannér
YRKE: Motorbåtcoach
 och föreläsare
UTBILDNING: Bl.a. förarintyg
 klass 8, manöverintyg
 för högfartsbåtar
INTRESSEN: Båtliv,
 skärgård och att
 måla tavlor

FOTO: CHRISTEL ELDRIM

På rätt kurs

Maria Lannér är berest, välutbildad och älskar båtlivet. Hennes erfarenheter och kunskaper kom väl till pass när hon startade sitt båtcoachföretag Neptunia. Nyblivna båtägare och andra får på ett praktiskt och roligt sätt lära sig hur man framför sin motorbåt säkert. **TEXT** Hans Brandt

Sedan sex år driver Maria Lannér företaget Neptunia, som ordnar kurser i hur man kör motorbåt. Inte så märkvärdigt för den som kan, men svårt för den som plötsligt måste lära sig.

Ett lustigt sammanträffande var när hon hördes på Radio Stockholm samtidigt som skribenten var på väg till mötet och intervjun för denna artikel.

Maria jobbade tidigare som informationsansvarig och med förändringskommunikation inom olika finansiella och militära organisationer, och har bott i

Kenya och arbetat för Afrikas flygande läkare. Hon upptäckte tidigt skillnaden mellan teoretisk och praktisk information.

Samtidigt tänkte hon starta ett eget företag baserat på upplevelserelaterad inläring. Idéen föddes då att arrangera kurser i hur man praktiskt kör motorbåt och Maria startade därmed »Neptunia«. Detta med en examen, fartygsbefäl klass VIII, i bagaget.

Kurserna vänder sig till de som jämt intagit passagerarrollen ombord, men till exempel genom förändringar varit tvung-

na att lära sig köra båt själva. Många går en grupputbildning och företag anlitar Neptunia i teambuildingsyfte. Dessutom ordnas frekvent sightseeingturer i Stockholm. Vintertid håller Maria föredrag.

Det Maria lär ut är upplevelsebaserad inläring och att åstadkomma förändring i tankebanorna, det vill säga en mer praktisk än teoretisk utbildning anpassad till individen.

Skolbåten heter »M/S Tösami«, en Nautic 900 Turbo som oftast ligger centralt i Stockholm men sommartid finns ute i skärgården. Maria kör gärna motorbåtar 5 – 15 meter långa och provar gladeligen en okänd båttyp för att ha samma utgångsläge som eleven. Det är också bra om eleven får sällskap av den aktuella besättningen.

Maria tipsar:

– Många tror att köra båt är detsamma som att köra bil vilket är helt fel.

Verksamheten växer med franchise-tagare i Örebro, Torshälla, Möja och eventuellt i södra Sverige och i Florida, USA.

Arbetet med Neptunia stimulerar Maria med tanke på all positiv feedback hon får. Hon minns speciellt kvinnan som hon lärde att backa båten in till bryggan för att kunna ta iland hennes invaliderade pappa. Det är många hon har lärt att det till synes omöjliga faktiskt är möjligt.

Privat utforskar Maria skärgården så ofta hon hinner med motorbåten och familjen, men seglar det gör hon inte. Finns tid målar hon gärna akvareller eller i olja och tänker på hur hon skall vidareutveckla Neptunia. 🐦

Att vistas till sjöss är meditativt.

FOTO: HANS BRANDT

SKÅN SJÖ FRAKT

M/S Containa 070-750 90 90

Terminal på Djurö/Värmdö

www.skansjofrakt.se

Transporter upp till 15 ton

Kranlängd 20 meter

Containrar & storsäckar

Egen terminal med kodlås

Boj & bojsten med tillbehör

Mindre muddring

Rensning av strand och bryggbotten

Pålning av stolpar och bryggor

Betongflytbryggor

Brunnsborring & bergvärme

Tryckning & spolning av brunnar

 90,2
skärgårdsradion

The background is a painting by Lars Holm. It depicts a coastal landscape. In the foreground, there is a wooden building with a gabled roof on the left. The ground is rocky and uneven. In the middle ground, a sailboat with a white sail is on the water. Three birds, possibly terns, are flying in the sky. The sky is filled with soft, textured clouds in shades of blue and white. The overall style is impressionistic with visible brushstrokes.

Hållö – en besjungen fyrplats

Hållö är en mycket speciell ö med sina kala klippor, jättegrytor, stenformationer och en populär marmorbassäng. Evert Taubes morbror var fyrmästare på ön och i ungdomen sprang Evert här på de lina klipporna. Flera av hans visor är inspirerade av livet längs Bohuskusten.

TEXT: Héléne Lundgren **ILLUSTRATION:** Lars Holm

Taxibåten Hållöexpressen tuffar ut från Smögen och passerar många fina gamla trähus och solande sälar på sin färd mot Hållö. Väl framme vid bryggan ligger en härlig bastu och träbryggor leder upp till vandrarhemmet som har mysiga rum med utsikt mot havet. Runt huset skuttar skogsharar och på andra sidan ön ligger marmorbassängen med sitt grönbå inbjudande vatten som lockar många besökare under varma somrardagar. Mitt på ön står Hållös röd-vita granitfyr som byggdes 1842.

– Fyren lyste dåligt och 1868 höjdes den med ett fem meter högt torn av plåt. Hållö fyr är en halv Heidenstammare, överdelen är ritad av Gustav von Heidenstam, berättar Bengt Wall som är visningsansvarig och ordförande i föreningen Hållö Fyr.

Vi klättrar uppför trapporna till fyren och högst upp ser man ljusen från Smögen men på ön känns det som att man är mycket långt borta från staden.

– Det var helt mörkt längs hela Bohuskusten, och kusten här var mycket farlig med många grynnor. Fyren har gjort mycket nytta för fisket och här utanför har det varit hur många förlisningar som helst, berättar Bengt Wall.

Han är själv uppväxt i Smögen och hans far var fiskare här i hela sitt liv.

– Jag kunde se fyrsluset från mitt sovrum hemma i Smögen, berättar han.

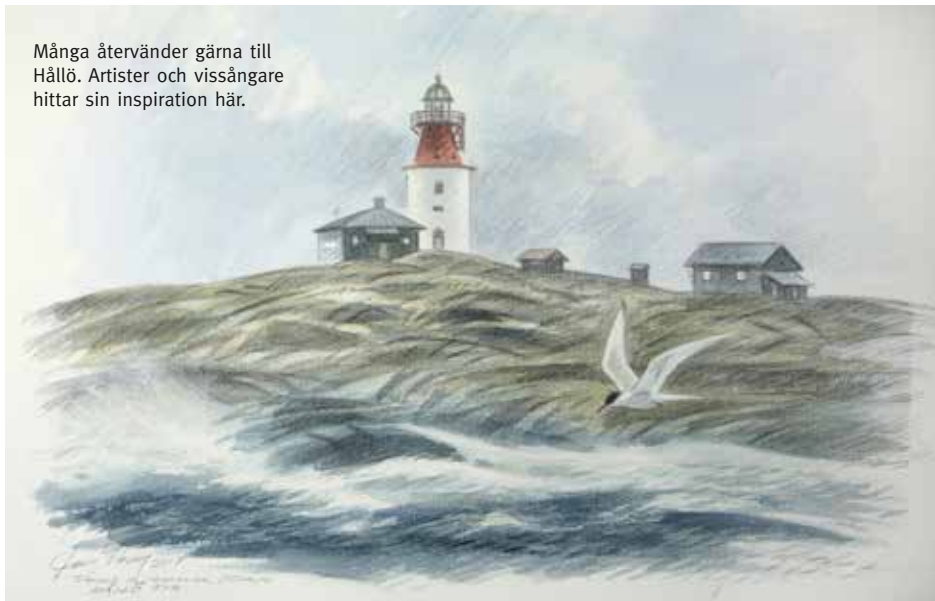
Från fyren ser man också fyrvaktarhuset och fyrmästarbostaden som byggdes 1842–69. På ön bodde som mest 24 personer och barnen gick i skola här. I huset bredvid fyren finns en ny Taubeutställning och i det gamla maskinrummet ligger kapellet där många vigslar hålls.

– Varje år är det också några par som väljer att viga sig inne i lanterninen, berättar Bengt.

Ballad om en brigg

Smögen och Hållö är på många sätt förknippad med Evert Taube. Hans far var fyrmästare på Klöskär i närheten av

Många återvänder gärna till Hållö. Artister och vissångare hittar sin inspiration här.

Hunnebostrand och hans morbror Edvin Jacobsson var fyrmästare på Hållö 1891–1917. Evert kom ofta på besök till Hållö och det var i Smögen som han för första gången stod på en scen. Han förlovade sig med Albert Engströms dotter Malin men de bröt upp förlovningen och slängde sina ringar i Smögens hamn. »Rosa på bal« handlar om en kvinna från Smögen och 1929 skrev han balladen om Briggen »Blue Bird of Hull« som är inspirerad av fartyget Nymph som förläste utanför Hållö. På utställningen rekommenderas att lyssna på en stark version av balladen som sjungs av Thåström. 1906 skedde en fruktansvärd olycka vid Hållö när Everts bror Fredrik omkom under en fisketur.

Mitt under kriget 1943 ägde en annan stor tragedi rum på Hållö. Kurirplanet Gripen var på väg längs en hemlig flyglinje från Aberdeen med 15 personer när tyskarna fick nys om flygningen. Ett tyskt stridsplan dök upp och sköt mot planet som började brinna. Det var kväll och piloten flög mot Smögen och Hållö med en brinnande vinge. Han brukade spendera somrarna här och kände väl till

Hållö. Planen var att han skulle försöka landa det brinnande planet vid marmorbassängen men den andra motorn la också av och planet störtade rätt in i berget och 13 personer dog.

– För flera år sen guidade en kollega runt på ön och berättade om Gripenplanet när en man plötsligt säger »det är min pappa som du talar om«. Det var sonen till piloten som under många år inte hade fått reda på så mycket om vad som hade hänt hans pappa på Hållö. Nu brukar han komma hit på besök varje år, berättar Bengt. 🐦

INFO: Från april till midsommar hålls guidade visningar av fyren för grupper. Från 1 juli–18 augusti är fyren och den nya Taubeutställningen öppna varje dag. Om sommaren är det gudstjänst i kapellet varje söndag och ibland även musikkvällar. Den första augusti arrangeras en Taubekväll. Artisten Ebbot Lundberg älskar Hållö och brukar sitta på vandrarhemmet och skriva sin musik. På ön finns mycket sevärt att upptäcka. Ristningar från 1500-talet, stenformationer som »Gule Sten«, »Slätte Hälla«, jättegyttor, marmorbassängen och ett fågelskådarhus. Mer info på www.hallofyr.se och www.utposthallo.se

»Det var helt mörkt längs hela Bohuskusten, och kusten här var mycket farlig med många grynnor. Fyren har gjort mycket nytta för fisket ... «

STJÄRTMESAR, AKVARELL 2017

NATURSKILDREAREN

LARS HOLM

NATURMINNE

VERNISSAGE PÅ EDBLAD 13 JULI 2019 KL 14-17
14 JULI-4 AUG KL 11-17 ALLA DAGAR

EDBLAD GÅSVIK STORA BAGGHUSVÄGEN 233 764 93 VÄDDÖ WWW.EDBLAD.COM
I SAMARBETE MED ROSLAGENS SPARBANK OCH ICA-HANDLARNÄ I ROSLAGEN
SAMT MAGASIN SKÄRGÅRD

Slåtterblomman trivs på fuktig kalkrik mark.

FAKTA:

ETT RIKKÄRR ÄR en våtmark med torvbildande vegetation och som får mineralämnen tillfört via det genomströmmande grundvattnet från den omgivande fastmarken. Rikkärren är rika på baskatjoner, speciellt kalcium, järn och magnesium, har ett relativt högt pH (ca 6-8) och har en artrik flora anpassad till den trots allt näringsfattiga miljön. Rikkärren delas in i medelrikkärr och extremrikkärr.

TIPS: Lördagen den 7 september finns möjlighet att följa med Roslagens Naturskyddsförening på slåtter av Maren på Vaddö norr om Norrtälje. Samling vid Senneby Trädgård klockan 10.00.

Slåtter på kärr gynnar orkidéer

I en rapport från 2009 inventerades 43 rikkärr i Stockholms län. De flesta kraftigt igenvuxna och i desperat behov av slåtter. Naturskyddsföreningen har en särskild dag varje år, då man får komma och röja på ett av kärren. Maren på Vaddö.

TEXT O FOTO: Roine Karlsson

Varje år bjuder Roslagens Naturskyddsförening in folk att slå och röja på Maren. En lördag i början av september.

Det är inte många som har besökt ett rikkärr eller vet vad det är. Det är en hotad och svårtillgänglig naturtyp som inte bara kräver en del av besökaren utan även åtgärder i form av slätter. Det är oftast blött vilket kräver stövlar och det finns risk att man kan trampa igenom. Och så behöver man lite kunskap om de sällsynta djur och växter som kan vara svåra att hitta annars. I ett rikkärr räknar man med att det kan finnas upp till 160 rödlistade och hänsynskrävande olika arter.

Många av de arter som påträffas i rikkärren är bara anpassade för den kalkrika men näringsfattiga miljön. I en rapport från länsstyrelsen i Stockholm 2009 klassades 43 stycken som rikkärr. Och den påpekar att rikkärren i länet har mycket höga naturvärden. Den visar också att de flesta kärren ligger i den norra länsdelen där moränen är kalkhaltig och marken har höga pH-värden.

Vid inventeringen visade det sig att flera av rikkärren var under kraftig igenväxning, så här behövs stora restaureringsinsatser. Det handlar

»Här har man träffats varje år en lördag i början av september för att arbeta med röjningen tillsammans.«

framförallt om att återuppta slyröjningar och slätter för att förhindra igenväxning.

Rikkärren har en lång historia genom bete och slätter. När det upphörde tillsammans med bland annat utdikningar och klimatförändringar ledde det till att kärren växte igen och arter specifika för rikkärren konkurrerades ut. Det är därför viktigt att hävden återupptas.

Det har Roslagens Naturskyddsförening tagit fasta på och har nu sedan flera år tillbaka slagit och räfsat Väddös finaste orkidékärr Maren. Allt för att dess höga naturvärden ska bevaras. Här har man träffats varje år en lördag

i början av september för att arbeta med röjningen tillsammans. Medlemmarna i

föreningen kommer hit bärandes på räfsor och liar med stövlar på fötterna och oömma kläder. Allt som man med liarna slår måste sedan bäras bort från kärret för att inte ligga kvar och föra näring till marken. Men efter ett par timmars hårt arbete i praktisk naturvård och gemenskap, fikar man tillsammans på ett nyhävdad kärr.

Det är inte bara ideella krafter som förbarmat sig. Redan 2006 fastställdes ett nationellt åtgärdsprogram för att bevara våra rikkärr. Därför har Gunnar Hammar som driver företaget »Darsgårde natur och kulturvård« under flera år bedrivit hävd på flera av länets rikkärr. Ett uppdrag han har haft åt Länsstyrelsen i Stockholms län. Gunnar Hammar berättar att i år blir det tyvärr ingen hävd på kärren för länsstyrelsen har fått mindre anslag och därmed ställs slättern in. Skötseln av rikkärren som är så viktig för många hänsynskrävande arter. Varför bidde det på detta viset? ➤

Marie Zackariasson

Presenttips

Kulans trutar

har flugit ur konstnären Erik »Kulan« Wennbergs tavlor. Handskurna i trä. Pris stående fågel 500 kr, liggande trut 300 kr. Finns hos Kulans Hantverkshus på Blidö. www.kulan.org

Ankarset i rostfritt stål

Fina halsband och örhängen med ankare. Finns i färgerna guld eller stål. Kedjan är 50 cm lång med ovala länkar och smyckena har en liten sten cubic zirkon, som gnistrar fint. Nickelsäkra. Pris: 195 kr/set. Finns i webbutiken www.claudiap.se

Ta med Guldkannen ombord!

Kombinerad potta och vattenkanna ett enkelt och bekvämt sätt att ta hand om sitt guldvatten* – världens bästa växtnäring! Och som extra toa på båten – håll havet rent. Pris: 750 kr inkl frakt inom Sverige. Läs mer och beställ på www.guldkannen.se.

*Guldvatten = en del kiss och tio delar vatten.

Ta med en bit av Vaxholm in i sommar-köket med denna kökshandduk i Vaxholmstyget i 100% lin. Finns med grått eller svart tryck på vit linnebotten. Mönstret finns också som kuddar, metervara, brickor och skärbrädor. Pris 145 kr. www.thebedandbreakfastshop.se

Mjuk pläd i skön bomull.

Vacker i inredningen och skön att värma sig med svala sommarnätter. Säljs hos Miklagård. För mer info maila info@miklagard.nu. www.miklagard.nu.

Kuddfodral Signe, Lovisa, Britt från Westerbloms i Spillersboda. Med mönster från gamla pensionat Westerbloms tapeter från 1800-talet. Pris 395 kr/st. Bäddset Signe. Påslakan och örngott i Percalebomull av högsta kvalitet. Pris 895 kr. www.westerbloms.se

Underlägg med fiskmotiv

Nu finns fyra fina fiskar (gädda, abborre, strömming och röding) som underlägg 22x15 cm. Tillverkade miljövänligt på Öland av björkfanér för bästa hållbarhet. Värmetåliga. Passar lika bra i båten som i stugan eller som en perfekt gåbort-present. Vilken är din favorit? www.plurr.se

Sundboden Design, Sjökörtsbricka »I Roslagens famn«. Från Örskär/Gräsö i Norr till Grisslehamn i Söder! Bricka ø65cm, formpressat trä, Made in Sweden. Pris: 945kr. Finns att köpa hos Sundboden, Öregrund. Butik & Webshop. 0173-133 64, www.sundboden.se

Fyr Söderarm och Landsort. Av keramik. Storlek ca 25,50 cm hög, 9 cm omkrets. Pris 476 kr. Säljs hos Engelbretkson & co flaggfabrik. Webbutik.flaggbutik.nu

Blåmussla hjärta fest örhängen på krok. 925 sterling silver, nickelfritt. Alla smycken är handgjorda. Besök GULDVIVAs nya butik och verkstad i Sjökvarteret i Mariehamn, Åland eller webbutiken.guldviva.com.

Följetong Del 13 – sista delen

Omöjligt är ett hjärnspöke

AV Eva Kullgren

Resumé: Ensamsegelaren Eva Kullgren har lämnat äventyren på Amazonasfloden och seglar norrut mot karibiska övärldar. Hennes båt s/y Olina får lite nödvändiga reparationer och en ny utombordare. Det vankas jultid och Eva längtar efter sina barn och barnbarn hemma i Sverige. Plötsligt faller hela rodret av... Läs den spännande avslutningen av boken Omöjligt är ett hjärnspöke.

Barbados är den ö som ligger längst ut till öst i Karibien. Den är mycket liten och jag tror faktiskt att den är mindre än ön Marajó i Amazonfloden. Det var knappt några andra utländska båtar där, när jag kom fram och det kändes trist för att jag verkligen hade sett fram emot att få prata lite segling. Redan första kvällen mötte jag några grabbar från »game fishing«-båtarna och efter ett par dagar hittade jag även Barbados Yacht Club, som är en gammal sevärd klubb från kolonialtiden. Strax runt hörnan hade jag mina seglare att prata med. Efter sex månader i Amazonas så var det underbart att vara tillbaka på norra halvklotet och prata engelska.

Jag ankrade framför yachtklubben och första morgonen blev jag väckt i gryningen av ett frustande och pustande ljud. En val, tänkte jag och lyfte på ruffluckan men möttes istället av ett stort hästhuvud. »Good morning« sa hästen och jag hann tänka »nu drömmer du« innan jag såg att det var en man som var ute och simmade med hästen. Ett surrealistiskt uppvaknande till en vacker dag på denna underbara plats kallad jorden. Hästsport är stort på Barbados och jag hann med både kapplöpningar och häst-

polo under mina tre månader på ön.

Nu hade jag tillgång till bibliotek och ett väl fungerande internet. I massmedias värld var det fullt av våld och hemskeer, vilket är raka motsatsen till min värld, som är full av trevliga och hjälpsamma människor. Snart tittade jag bara på bilder av mina barnbarn och längtade något bedrövt efter att få hålla om och pussa dem. Jag skrev denna bok fastän med avslut vid förra kapitlet och på engelska, som jag sålde, jagade föredrag, levererade båtar och seglade med turister. Var gång jag hade lyckats få ihop några tusenlappar till en flygbiljett till Stockholm så hade priset stigit. »Skam den som ger sig« tänkte jag men dan före dopparedag gav även jag upp. Det fick bli en jul utan barn och barnbarn. Mina nyvunna vänner förbarmades över mig och jag blev bjuden på flera trevliga tillställningar som kulminerade i en nyårsfest på yachtklubben.

Jag fick ett erbjudande om att ta upp Olina och började planera för detta. Det var nästan två år sedan sist och hon behövde en ordentlig genomgång innan jag skulle lämna Barbados för nya äventyr. Det hela drog ut på tiden och jag ställde upp i »Barbados Mount Gay Rum Regatta« med allt sjögräs hängandes på

Olina. Regattan består av tre deltävlingar längs Barbados kust, varav Olina var med på en av dessa och sedan var jag gäst på en annan båt. Tävlingarnas höjdpunkt var Barbados Runt som tilldrog sig på min födelsedag och jag njöt fullt ut. Det är vansinnigt kul med regattor, armarna känns som spaghetti och benen är fulla av blåmärken men ändå stiger man iland med någon form av lyckorus i kroppen. Som grädden på moset så är det trevligt häng efteråt. Denna regatta sponsrades av ett romdestilleri så det var gratis rom hela veckan ...

Barbados bjöd på mycket kul. Segling, hästsport, surfing, filmfestival, jazz och mycket mer men det bästa av allt var återigen alla fantastiska möten. Möten som blev avsked. Det kan vara svårt med alla dessa eviga avsked men jag blir allt bättre på att hantera dem och snart var vi på väg mot nya äventyr. Erbjudandet om upptagning var bara löst prat men Olina fick en utombordare monterad och en glasfiberskada åtgärdad. Vi seglade vidare med en botanisk trädgård växandes på kölen.

Den karibiska övärlden

Öarna ligger som ett pärlhalsband mellan Atlanten och Karibien. Det är nära mellan öarna så du kan oftast se till grannön. Det är ont om grynnor och i stort sett aldrig dimma. Navigeringen är busenkel. Varje ö är sitt eget land eller koloni. Det pratas mestadels engelska, franska eller spanska så kommunikationen är enkel. Det är inga problem med inklareringen men jag valde ändå att hoppa över det, om jag bara stannade en natt i någon vik. Det finns en före detta svensk ö också, St Barths, en märklig ö.

Olina var i stort behov av reparationer och Eva längtade efter sina barn och barnbarn. Dollarn lockade dem mot norr.

»Good morning« sa hästen och jag hann tänka »nu drömmer du« innan jag såg att det var en man som var ute och simmade med hästen. Ett surrealistiskt uppvaknande till en vacker dag på denna underbara plats kallad jorden.«

»Öarna är förvånansvärt olika i flora och fauna. Jag älskar gröna och frodiga platser så min favoritö är Dominica.«

Det råder vattenbrist på St Barths, under kolonialtiden anlades således inga planter och det fanns inget behov av slavar. Ön är befolkad av vita, mestadels fransmän och det kändes som att vara tillbaka i Europa då jag tog en latte på Kungsgatan. Alla gatunamn är fortfarande på svenska. Öarna är förvånansvärt olika i flora och fauna. Jag älskar gröna och frodiga platser så min favorit är Dominica.

På Dominica finns det knappt några sandstränder, så massturismen i form av stora lass med sönderbrända, alkoholiserade och vilsna själar hittar inte hit. Det finns väl utmärkta vandringsleder kors och tvärs över hela ön som leder till rena och fräscha floder och vattendrag, vattenfall, sjöar, regnskog, vackra blommor, vilda djur men inga farliga eller lömska djur (bortsett från myggor). Jag köpte en veckas inträde till nationalparkerna, tog fram mina vandringskängor och varje morgon bar det av till nya fascinerande platser. Dominica är en ö jag skulle vilja segla tillbaka till och stanna en längre tid.

För första gången hade jag en tidsplan och ett mål. Jag ville nå Annapolis på den amerikanska östkusten till juni. Dollarn lockade. Olina var i stort behov av reparationer och jag ville köpa en billig flygbiljett till Stockholm. Flera föredrag var inbokade och det kändes som om jag höll på att få grepp om min ekonomi. Olina seglade tappert mellan öarna, trots att det bjöds på ovanligt mycket kulingvindar. Riggen fick ta stryk och det var hårt slitage på båten. Jag gjorde små och stora reparationer dagligen.

På Sint Maarten stannade jag lite längre, efter orkanen Gonzalo som drog över ön i oktober 2014, så fanns det gott om vrak som reade sin utrustning. De sista reparationerna blev gjorda och

Ett under att vissa flytetyg flyter.

FOTO: EVA KULLGREN

»Riggen fick ta stryk och det var hårt slitage på båten. Jag gjorde små och stora reparationer dagligen.«

säkerhetsutrustningen uppgraderades efter amerikanarnas hårda krav. Jag passade på att bunkra billiga konserver. På Amerikanska Jungfruöarna lastades det sista vattnet och jag var klarerad till USA med nästa »port of call« Charleston. Planen var att enbart besöka små ensliga öar på Turks and Caicos och Bahamas, eftersom det var så dyrt med »cruising permit«

där, så skulle jag spara fyrahundra dollar genom att fuska med inklareringen.

Bittert slut eller sagolik start

Hundratrettio sjömil norr om Puerto Rico gick rodet av. Det är tredje gången jag har haft roderhaveri men första gången som jag tappat det helt och hållet. Det var sent så jag tog position, vindriktning,

vårhöjd och la mig att sova på saken. På morgonen samlade jag all information jag hade och prognosen såg inte bra ut, så jag satte genast igång med att snickra ihop ett nytt roder.

»Fröken Sjövild« ägnade en hel dag åt en fullkomligt värdelös konstruktion som jag skäms kolossalt över. Omöjligt är bara ett hjärnspöke men även den mest positiva personen är väl inte mer än människa och kan tappa lusten någon gång. Det hände mig. Jag skrek ut med all min kraft »Nu får det för fan vara nog. Jag vill inte reparera den här båten längre. Låt mig träffa mina barnbarn«. Det var inte tomta ord. De var fyllda av min förtvivlan och varenda cell i min kropp menade vad jag sa. Man ska vara försiktig med hur man önskar. Tankens kraft är enorm. Allt som hände från den stunden var märkligt. Som om en osynlig kraft styrde mig raka vägen till Stockholm.

Jag satte lagom med segel, använde drivankaret att styra lite med, vilket gav ett så utmärkt resultat att jag till och med avböjde hjälp av kustbevakningen som kontaktat mig då de hört mig anropa andra båtar på kanal 16. Jag tänkte att Puerto Rico är USA och där kostar allt pengar, folk dör i porten till sjukhusen för att de inte har sjukförsäkring. Jag behöver inga miljonskulder, jag kan klara mig själv och dessutom höll Olina stadig och fin kurs (kustbevakningen berättade sedan att sjöräddningen hade varit gratis). På sjökortet hade jag hittat en liten fiskehamn och de sista milen tänkte jag styra dit med min fina utombordare. Nära kusten fällde jag ner min Yamaha som alltid startar med första rycket utom just då, väldigt märkligt med tanke på att den fått splitterna tändstift. Nu var det definitivt försent att anropa kustbevakningen för att dyningarna drev Olina allt snabbare mot land. Jag hade inget annat val än att försöka styra in mellan reven utan roder. Det är ett under att jag lyckades lirka mig in. När jag kastat ankare så hoppade och tjöt jag av glädje.

Slutet på en lång resa och många äventyr.

FOTO: EVA KULLGREN

»Under helgen gjordes upprepade försök att dra Olina till en hamn. Det var fruktlösa försök. Hon trilskades med allt och alla. Kanske ligger hon fortfarande och solar på stranden ... «

Det kändes som om jag var någon form av superhjälte.

Glädjen varade inte länge, av någon outgrundlig orsak så släppte ankaret. Vi drev upp på Dorado Beach i Puerto Rico och där tog min resa ett snöpligt slut. Eller är det bara början på något nytt? Utav alla platser jag kunde ha drivit till hamnade jag på den absolut bästa stranden. Är man multimiljonär och väljer att bo 180 dagar om året i Puerto Rico så betalar man ingen skatt. Dorado Beach är ett privat område där många av dessa miljonärer bor. Inga snåla knösar utan generösa och hjälpsamma människor som la ner hela sin själ i att hjälpa mig. »Vad vill du göra nu?« frågade de mig. »Jag har bara en önskan, att träffa mina barnbarn« sa jag. På långfredagen strandade jag och på måndag morgon satt jag redan på ett plan. De köpte en biljett till mig, gav mig mat, en varm dusch, hjälpte mig att plocka lite grejer ur båten och det viktigaste av allt – de gav mig kärlek. Villkorlös kärlek. Under helgen gjordes upprepade försök att dra Olina till en hamn. Det var fruktlösa försök. Hon

trilskades med allt och alla. Kanske ligger hon fortfarande och solar på stranden ...

Jag har förlorat min Olina, min älskade Olina. Under alla mina år som ensamsegelare får jag ofta frågor i stil med »Vad är det du söker?« »Är det inte tråkigt att vara ensamsegelare?« »Vad är det du försöker bevisa?« Det är svåra frågor att svara på. Det tog lite tid att förstå mig själv. Jag söker närheten till naturen för att den ger mig ett inre lugn. Det uppstår en meditativ känsla och en form av kommunikation med miljön som omger mig. Då jag har sällskap eller en radio i bakgrunden så tappar jag fokus och den där magiska känslan vill inte infinna sig. Därför väljer jag att segla ensam. Jag anser att jag genom min handling har bevisat det som många pratar om. Att det är möjligt. 🐦

FAKTA: Eva Kullgren håller inspirerande föreläsningar om sina seglingserfarenheter och äventyr. Hon har också nyligen kommit ut med en barnbok »Mormor seglar iväg«, den är tvåspråkig på svenska/spanska och rikt illustrerad. Du når Eva på eva7seas@yahoo.se eller 070-835 43 01. Se mer info på [facebook.com/eva7seas](https://www.facebook.com/eva7seas)

W

AUGUST STRINDBERG 1882. XYLOGRAFI AV IDA FALANDER.

Anita Perssons vandringar
i August Strindbergs spår
har pågått i 30 år.

Vandringar i Strindbergs spår

För 30 år sedan startade Anita Persson guidade berättarvandringar på platser där författaren August Strindberg verkat och bott. Datum i sommar är bland annat 29 juni i Dalarö, 6 juli på Runmarö, 11, 18, 21, 25 juli samt 1 augusti på olika platser i Stockholm, 3 augusti i Furusund och 10 augusti på Kymendö. Avgift 100 kronor. Mer information på strindberganita.se eller abfstockholm.se.

Radiostationen på Östersjön

I sommar pågår en utställning som handlar om Radio Nord på Vaxholms Fästnings Museum. Radiostationen som sände från en båt på internationellt vatten utanför Stockholm under 16 månader åren 1961–1962. Stationen sände populärmusik varvat med korta nyheter. Men etablissemangen var inte förtjusta. Stationen var kommersiell och myndigheterna kunde inte kontrollera innehållet. Sändningarna tvingades upphöra och som en reaktion startade Sveriges Radio, Melodiradion. Utställningen kommer att vara tillgänglig till 15 september. För mer info se www.vaxholmsfastning.se

Vår jubileumsbok är ute nu!

Fullmatad med 43 utvalda reportage från MagasinSkärgårds alla 38 nummer som kommit ut sedan starten för 15 år sedan. Med spännande, häftiga och kuriosa knäck från Hållnäs i norr till Trosa i söder och Åland i öster. Vi har bott i trädkoja, tältat på isen, seglat med »ostindienfarare« och festat på Runmarös egen Nobelfest. Det och mycket mer kan du läsa om i boken.

Pris: 250 kr plus porto. Boken är rikt illustrerad med fotografier. Hård pärm. 193 sidor. Begränsad upplaga. **Beställ på info@magasinskargard.se**

magasinSKÄRGÅRD.
sinne/smak/sevärdheter

Minnesvärd konsert vid Penningby

Blidökonstnären Erik »Kulan« Wennberg är med och dokumenterar det som händer i hans närmiljö. Här har han avbildat en magisk sommardag när bland annat trubadur Olle Sewerin underhöll publiken ute i det gröna runt Penningby slott.

Penningby slott ligger på en naturskön plats strax söder om Norrtälje. Slottet bär på anor ända sedan 1400-talet då en borg uppfördes här. Den byggdes senare om i etapper till ett ståtligt slott under Lars Turesson Tre Kronors tid, kusin till Gustav Vasa. Penningby slott är idag byggnadsminnes-

märkt. Med sina kanontorn, orörda nedervåningar och väldiga brunn, är det en av landets mest välbevarade privatbesättningar från medeltiden. 1831 eldhärjades slottets tak och övre våningar. Det renoverades men inte till ursprungligt skick först på grund av för få »penningar« (ursäkta, skämtet) men

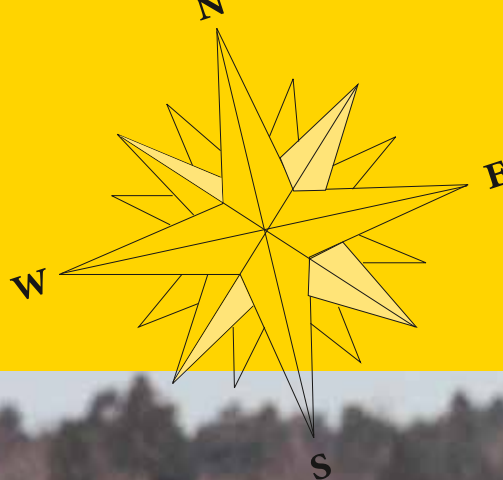
på 1950-talet återställdes takkupolerna i samma stil som före branden.

Slottet ägs sedan 1836 av släkten Nordström och drivs sedan en tid som aktiebolag. Det är inte längre bebott. Sommartid går det bra att boka visningar. Kuriösa är att Mai Zetterlings filmer Nattlek och Amorosa spelades in här. Även tv-serien Huset Silfvercronas gåta har använt slottet som inspelningsplats. I juli ordnas det reguljära visningar för allmänheten onsdag–söndag 3–28 juli. Klockan 13 brukar det vara.

För kontakt maila till penningby-slott@hotmail.com. Mer information på www.roslagen.se.

/ JOSEFIN EKBERG

Guiden

I våra »gula sidorna« Guiden hittar du bland annat telefonnummer och webadresser till skärgårdens kajakuthyrare.

FOTO: ROINE KARLSSON

Din Skärgårdsguide

Hjälper dig att hitta alla krogar, vandrarhem, spa, sjötaxi och sjöräddning. Och mycket mycket mer ...

Nytt o. nöje

Antikt/Kuriosa/ Loppis/Möbler

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgården.se
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
VEGA ANTIKLADAN,
NYNÄSV. 3 HANINGE
»En av Haninge kommuns
kulturhistoriska byggnader«
072-519 19 63
Vega Antikladan på Facebook
@vega.antikladan på Instagram
www.kvarngarden.se

Antikt/Hantverk

Södra skärgården

**MARINBODEN GAMMALT & NYTT
(ANTIKT)**
**FYRVERKET I MARINBODEN
(HANTVERK), NYNÄSHAMN
HAMNBODARNA**
070-576 01 26
facebook.com/marinboden

Badtunna/Bastu

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se
LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR
08-520 341 20,
0709-562 561
www.sjoblomsservice.se

RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com

Bageri

NILSSONS BAGERI, TROSA/NYKÖPING
0156-123 94 (Trosa),
0155-212 325 (Nyköping)
www.mekkakonditori.se

Bastu/Jacuzzi

BERGS GÅRD, TROSA
070-495 49 32
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa
**STF LILLSVEDS VANDRARHEM,
VÄRMDÖ, 08-541 385 30**

Bastuflotte

GRÄDDÖ SJÖLIV
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se

Boende

Norra Uppland

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se
EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgården.se

**HOTELL KLOCKARGÅRDEN,
ÖREGRUND**
0173-300 65
www.klockargarden.nu
KOLHUSET, HÄLLNÄS
0730-910 188
www.kolhuset.com
NORRSKEDIKA HOTELL & CAFÉ
0708-841 442
www.gamlajarnhandel.nu
RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se
UDDENS B & B, ÖREGRUND
0173-302 20
070-316 59 99
www.uddensbb.se
**ÖRSKÄRS FYR, VANDRARHEM
& SERVERING**
Boka@orskarsfyr.se
www.orskarsfyr.se

Norra skärgården

ARHOLMA NORD
0176-560 40
www.arholmanord.se
**CARLBERG BED & BREAKFAST,
BERGSHAMRA**
0176-260 420
www.carlbergbo.se
FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0709-81 00 00
0176-431 50
www.fejanoutdoor.se
**FRITIDSBYRN KAPELLSKÄRET,
RÅDMANSÖ**
0176-441 69
0708-800 838
www.fritidsbyn.se
FURUSUNDS VÄRDSHUS, FURUSUND
0176-803 44
www.facebook.com/Furusund
Värdshus
GRÄDDÖ SJÖLIV
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se

KVARNUDDEN B&B, GRÄDDÖ
0176-400 50
www.kvarnudden.se
LIDÖ VÄRDSHUS, LIDÖ
0176-404 99,
www.lidovardshus.se
**PENSIONAT GRANPARKEN,
NORRTÄLJE**
0176-103 54
www.granparken.com, facebook.
com/pensionat-granparken
**PENSIONAT SOLGÅRDEN,
GRISSEHAMN**
0175-300 19
www.pensionat-solgarden.se
RÄNÄS SLOTT, RÄNÄS
0175-747 00,
www.ranasslott.se
SALNÖ GÅRD, VÄDDÖ
0176-931 30
www.salnogard.se
SIARÖFORTET, LJUSTERÖ
08-24 30 90
www.blidosundsbolaget.se
**SVEN FREDRIKSSON BED &
BREAKFAST, NORRTÄLJE**
070-209 42 43
www.svenfredriksson.com
**VANDRARHEMMET HVILAN,
NORRTÄLJE**
0176-133 16
www.vandrarhemnorrtalje.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com
VILLA DAGMAR, FURUSUND
070-757 57 46, 076-212 98 97
www.villadagmar.se
**WIK BED & BREAKFAST,
SÖDERBYKARL**
0176-27 03 22
0707-89 69 98
www.wikbnb.se
facebook.com/Wik
Bed & Breakfast i Roslagen
ÅTELLET I NORRTÄLJE
0176-70 04 50
www.atellet.se

Mellersta skärgården

ALWAYS OPEN B&B, VÄRMDÖ
073-651 81 27
www.alwaysopen.se

BOGESUNDS SLOTTSVANDRARHEM, VAXHOLM
08-541 750 60
www.bogesundsslots-
vandrarhem.se

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com

GRINDA VANDRARHEM, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se

HENRYS SKÄRGÅRDSSERVICE, INGMARSÖ
070-421 88 63
www.henrysskargardsservice.se

IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se

STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ
08-541 385 30
www.lillsved.se

SANDHAMNS VÄRDHUS,
08-571 530 51
www.sandhamns-varldshus.se

SVARTSÖ SKÄRGÅRDSHOTELL & VANDRARHEM, SVARTSÖ
08-542 474 00
www.svartsonorra.se

VAXHOLMS B&B, VAXHOLM
0703-725 333
www.vaxholmsbedand-
breakfast.se

VILLA PARADIS B & B, VAXHOLM
0768-676 720
www.villaparadis.se
facebook.com/villaparadis

Södra skärgården

BERGS GÅRD, TROSA
070-495 49 32
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa

FJÄRDLÅNG VANDRARHEM
073-595 53 03
www.enebackens.se

GRUNDETS VANDRARHEM, RÖGRUND
08-571 561 10, www.grundet.se

GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se

HÄRINGE SLOTT, VÄSTERHANINGE
08-504 204 40
www.haringeslott.se

**KÖRUNDA GOLF & KONFERENS-
HOTELL, ÖSMO**
08-520 390 30
www.korunda.se

LANDSORTS VANDRARHEM,
0732-31 90 01
www.landsortsvandrarhem.se

**LOTSTORNET & SVEDTILJAS,
LANDSORT**
08-520 341 11, www.g-mo.se

NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-502 604 00
www.nynashavsbad.se

ORNÖ SKÄRGÅRDSHOTELL, ORNÖ
08-501 560 04
073-650 04 11
www.ornoskargardshotell.se
facebook.com/Ornö-Skärgårds-
hotell

VANDRARHEM BRÄNNERIET,
0155-26 15 58
www.nynasslott.se

NÅTTARÖ GÅRD & RESORT, NÅTTARÖ
08-520 400 30
www.nattaro.se

SKÄRGÅRDSHOTELLET, NYNÄSHAMN
08-520 111 20
www.skargardshotellet.com

STF STUDIO LAGNÖ, TROSA
0156-224 70
www.studiolagno.se

**TRE SMÅ RUM I TROSA
BED & BREAKFAST, TROSA**
0156-121 51
www.tresmarumitrosa.se
facebook.com/tresmarumitrosa

TROSA STADSHOTELL, TROSA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
facebook.com/trosastadshotell

UTÖ VÄRDHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

**VEGA STADSHOTELL,
NYNÄSV. 8 HANINGE**
»Ett charmant och prisvärt
affärs/familjehotell«
08-777 22 91
www.vegastadshotell.se

**ÅGÅRDEN HOTELL, RESTAURANG
& TRÄDGÅRDSBAR, TROSA**
0156-400 90
www.agarden-trosa.se

Åland

**KUMLINGE STUGOR & RESTAURANG
KASTÖREN, KUMLINGE**
+358 400 529 199
www.kumlingestugor.com

PENSIONAT SOLHEM, MARIEHAMN
+358 18 163 22
www.visitaland.com/solhem

PARK ALANDIA HOTELL, MARIEHAMN
+358 (0)18 141 30
www.parkalandiahotel.com

Boule

GRÄDDÖ SJÖLIV
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se

Båtuthyrning

**HENRYS SKÄRGÅRDSSERVICE,
INGMARSÖ**
070-421 88 63
www.henrysskargardsservice.se

GRÄDDÖ SJÖLIV
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se

NYNÄS SLOTT
0155-26 15 05

NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ,
0725-29 46 80
www.nynasslott.se

RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se

Camping

**FRITIDSBYNN KAPPELLSKÄRET,
RÄDMANSÖ**
0176-441 69
0708-800 838
www.fritidsbyn.se

SINGÖ CAMPING, SINGÖ
0175-100 25
0708-79 08 44
www.singocamping.se

TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se

UTÖ VÄRDHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Cykel

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se

**CARLBERG BED & BREAKFAST,
BERGSHAMRA**
0176-260 420
www.carlbergbo.se

FORSMARKS VÄRDHUS,
0173-501 00
www.forsmarkswardshus.se

GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se

LANDSORT GÄSTHAMN OCH STUGOR
08-520 341 20, 0709-562 561
www.landsortsstuguthyrning.se

**STF LILLSVEDS VANDRARHEM,
VÄRMDÖ**
08-541 385 30
www.lillsved.se

ORNÖ BÅTVARV
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

**SVARTSÖ SKÄRGÅRDSHOTELL
& VANDRARHEM,**
08-542 474 00
www.svartsonorra.se

**VANDRARHEMMET HVILAN,
NORRTÄLJE**
0176-133 16
www.vandrarhemnorrtaelje.se

UTÖ VÄRDHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Event/charter/båtutur

CATCH & RELAX, VAXHOLM
08-544 913 20
0708-66 02 03
www.catchrelax.se

FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0709-81 00 00
0176-431 50
www.fejanoutdoor.se

IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se

LINJETTCHARTER, NORRTÄLJE
0176-23 05 15, 070-571 85 50
www.linjettcharter.se

SANDKILEN HELMI, BLIDÖ
070-609 01 34, 070-246 03 48,
070-496 10 91
www.helmi.se

SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se

SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com

UTÖ VÄRDHUS, 08-504 203 00
www.utovardshus.se

VAXHOLMS BRYGGHUS, RINDÖ
072-300 00 46
www.vaxholmsbryggshus.se

Fiske/sportfiske

CATCH & RELAX, VAXHOLM
08-544 913 20, 0708-66 02 03
www.catchrelax.se

**STF LILLSVEDS VANDRARHEM,
VÄRMDÖ**
08-541 385 30, www.lillsved.se

NYNÄS SLOTT, 0155-26 15 05

NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ,
0725-29 46 80
www.nynasslott.se

RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18, www.ravsten.se

SKÄRGÅRDSGUIDERNA
070-512 04 05
www.skargardsguiderna.se

**ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM,
ECKERÖ**
+358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax,
facebook.com/jaktfiskemuseum

Galleri/Konst/ konsthantverk

**GARVAREGÅRDEN TROSA CAFÉ,
MUSEUM & HANTVERKS BUTIK, TROSA**
0793-133 094
www.garvaregardentrosa.se
RODDARHUSET I VAXHOLM
0734-34 36 10
www.roddarhuset.se
STAFFAN STRAND, HARGSHAMN
0730-817 313
www.strandsulptures.se
SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64
www.sundboden.se
**ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM,
ECKERÖ +358 (0)18 382 99**
www.jaktfiskemuseum.ax
facebook.com/jaktfiskemuseum

Galleri/Konst/ Målarkurser

SKAPARLADAN, RÅDMANSÖ/NORRTÄLJE
070-747 76 62
www.skaparladan.se
facebook.com/skaparladan
instagram.com/skaparladan

Gokart

GOKART FÖR ALLA, MALSTA
0176-22 62 62
www.gokartforalla.se

Grupp & Ledarskaps- utveckling

ÅVENTYRENS Ö, ÅKERSBERGA
08-540 881 16
www.aventurenso.se
facebook.com/aventurenso

Gårdsbutik

BERGS GÅRD, TROSA
070-495 49 32
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa
NEDERGÅRDEN, SÖDRA STAVSUDDA
070-516 54 04
www.nedergarden.com
NYNÄS SLOTT,
0155-26 15 05
NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ,
0725-29 46 80
www.nynasslott.se
OSTMAKERIET, RINDÖ
070-726 60 59
www.ostmakeriet.se

SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ
0708-87 13 67, 070-879 69 69
www.samstorp.se

SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64
www.sundboden.se
TOMTA KALKONFARM, GRISSLEHAMN
0175-306 90, 070-545 20 10
VÄDDÖ GÅRDSMEJERI, ÄLMSTA
0176-501 03
www.vaddogardsmejeri.se

Gårdsbutik/Fiskrökeri

VÄSTERRO, LEMLAND, ÅLAND
+358 405 642 308
www.vasterro.ax,
facebook.com/vasterro

Gästhamn

**DALARÖ TURISTBYRÅ & GÄSTHAMN,
DALARÖ**
08-501 508 66
www.dalare.se
DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
FRITIDSBYNN KAPELLSKÄRET
070-880 08 38
www.fritidsbyn.se
GRISSLEHAMNS MARINA & CAMPING
0175-330 30 (camping),
0175-306 49 (marina)
www.grisslehamnsmarina.se
GRINDA WÄRDShUS
08-542 494 91
www.grinda.se
GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se
LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR
08-520 341 20
0709-562 561
www.sjoblomsservice.se
LIDÖ WÄRDShUS
0176-404 99
www.lidovardshus.se
LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ
08-542 400 10
www.linanastasthamn.se
NYNÄSHAMNS GÄSTHAMN
08-520 116 35
www.nynashamn.se/gasthamn
ORNÖ BÅTVARV
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
SIARÖFORTET, LJUSTERÖ
08-24 30 90
www.blidosundsbolaget.se
UTÖ WÄRDShUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Kajak/kanot

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se
GRINDA GÄSTHAMN, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
KAJAK & UTELIV, GRÄDDÖ
0176-403 15
www.kajak-uteliv.com
LIDÖ HERRGÅRD, LIDÖ
08-542-404 99
www.lidovardshus.se
**STF LILLSVEDS VANDRARHEM,
VÄRMDÖ,**
08-541 385 30, www.lillsved.se
MÖJA HAVSKJAKER
0736-546 758
www.mojahavskajaker.se
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se
VAXHOLMS BRYGGHUS, RINDÖ
072-300 00 46
www.vaxholmsbryggshus.se

Kajakturer

FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0709-81 00 00, 0176-431 50
www.fejanoutdoor.se
KAJAK & UTELIV, GRÄDDÖ
0176-403 15
www.kajak-uteliv.com

Kitesurf/kurser/ kitebutik

**KITEBOARDCENTER,
VANADISVÄGEN 21, STOCKHOLM**
Kitekurser alla dgr med vind.
Butiken öppen vard 11-15.30.
Övrig tid förbokas.
070-046 40 42
www.kiteboardcenter

Konferens

ORNÖ SKÄRGÅRDSHOTELL, ORNÖ
08-501 560 04
073-650 04 11
www.ornoskargardshotell.se
facebook.com/Ornö-Skärgårds-
hotell

Konferens/Bröllop

Norra Uppland

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgarden.se
KOLHUSET, HÄLLNÄS
0730-910 188
www.kolhuset.com
RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18
www.ravsten.se

Norra Skärgården

ARHOLMA NORD, ARHOLMA
0176-560 40
www.arholmanord.se
LIDÖ HERRGÅRD, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.se
**PENSIONAT GRANPARKEN,
NORRTÄLJE**
0176-103 54
www.granparken.com, facebook.
com/pensionat-granparken
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD, GRÄDDÖ
0709-701 901
www.radmansobydegard.se
RÄNÄS SLOTT, RÄNÄS
0175-747 00
www.ranasslott.se
SALNÖ GÅRD, VÄDDÖ
0176-931 90
www.salnogard.se
SIARÖFORTET, LJUSTERÖ
08-24 30 90
www.blidosundsbolaget.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com

Mellersta Skärgården

**BOGESUNDS SLOTTSVANDRARHEM,
VAXHOLM**
08-541 750 60
www.bogesundsslots-
vandrarhem.se
BULLANDÖ KROG, VÄRMDÖ
08-571 458 54
www.bullandokrog.se
CATCH & RELAX, VAXHOLM
08-544 913 20, 0708-66 02 03
www.catchrelax.se
DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
GRINDA WÄRDShUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se

STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ
08-541 385 30
www.lillsved.se

NÄSSLINGEN RESORT, LJUSTERÖ
08-542 472 00
www.nasslingen.se

SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se

ÄVENTYRENS Ö, ÅKERSBERGA
08-540 881 16
www.avenyrenso.se
facebook.com/avenyrenso

Södra Skärgården

BERGS GÅRD, TROSA
070-495 49 32
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa

GRUNDETS VANDRARHEM, RÖGRUND
08-571 561 10, www.grundet.se

GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se

HÄRINGE SLOTT, VÄSTERHANINGE
08-504 204 40
www.haringeslott.se

LAGNÖ STUDIO, TROSA
0156-224 70
www.studiolagno.se

LANDSORTS VANDRARHEM
08-520 341 05
www.landsort.com

LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT
070-542 80 48, www.g-mo.se

NYNÄS SLOTT, 0155-26 15 05

NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ,
0725-29 46 80
www.nynasslott.se

TROSA STADSHOTELL, TROSA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
facebook.com/trosastadshotell

UTÖ VÅRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Kosafari

VÄDDÖ GÅRDSMEJERI, ÄLMSTA
0176-501 03
www.vaddogardsmejeri.se

Kiosk/Servering/ Minilivs

SINGÖ CAMPING, SINGÖ
0175-100 25, 0708-79 08 44
www.singocamping.se

UTÖ VÅRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Krogar/cafeer

Norra Uppland

CALLES FISK, HÄLLNÄS
0294-231 10, 070-559 86 78
www.kallesfisk.nu

EDS HANDELSTRÄDGÅRD, ÖSTHAMMAR
073-64 65 925 (öppnar 1 april)
www.edstradgard.se

KOLHUSET, HÄLLNÄS
0730-910 188
www.kolhuset.com

NORRSKEDIKA HOTEL, NORRSKEDIKA
0173-150 55
www.gamlajarnhandeln.se

SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64,
www.sundboden.se

ÖRSKÅRS FYR, VANDRARHEM & SERVERING
0173-340 21
www.orskarsfyr.se

Norra skärgården

ANKARET RESTAURANG & BISTRO, ÄLMSTA
0176-520 20
www.ankaret.net

ARHOLMA NORD, ARHOLMA
0176-560 40
www.arholmanord.se

CAFÉ TRUTEN, RÖDLÖGA
0176-870 60 (sommartid)
www.rodlogaboden.se

FURUSUNDS VÅRDSHUS, FURUSUND
0176-803 44
www.facebook.com/Furusund

HAVSPIREN, NORRTÄLJE
0176-162 20, 0707-260 291
www.havspiren.se

KRÖNS TRÄDGÅRD, VÄDDÖ
0176-510 41
www.kronstradgard.se

KVARNUDDEN KAFÉ, GRÄDDÖ
0176-400 50 (sommartid)
www.kvarnudden.se

L8 I HAMNEN, GRISSLEHAMN
0175-305 35 (sommartid)
www.l8ihammen.se

LOTSVILLAN PAD THAI, SIMPNÄS-BJÖRKÖ
0176-525 12 (sommartid)
www.sirpercys.se

PENSIONAT GRANPARKEN, NORRTÄLJE, 0176-103 54
www.granparken.com,
facebook.com/pensionat-granparken

PIZZERIA GRÄDDÖ, GRÄDDÖ
0176-400 11

RESTAURANG KINA THAI, ÖSTHAMMAR, 0173-175 54

SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ
0708-87 13 67, 070-879 69 69
www.samstorp.se

SIARÖFÖRTET, LJUSTERÖ
08-24 30 90
www.blidosundsbolaget.se

SIMPNÄS HAMNCAFE, VÄDDÖ
070-974 91 92
www.cafeet.se

SOLBRÄNNAN RESTAURANG & CAFE, ÖSTERSKÅR
08-540 609 09
www.solbrannan.se

VÄDDÖ GÅRDSMEJERI, ÄLMSTA
0176-501 03
www.vaddogardsmejeri.se

ÅTELLET I NORRTÄLJE
0176-70 04 50, www.atellet.se

Mellersta skärgården

BOGESUNDS SLOTTSVANDRARHEM, VAXHOLM, 08-541 750 60
www.bogesundsslotts-vandrarhem.se

BULLANDÖ KROG, VÄRMDÖ
08-571 458 54
www.bullandokrog.se

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com

GRINDA VÅRDSHUS,
08-542 494 91
www.grindawardshus.se

INGMARSÖ KROG, 08-542 468 00
www.ingmarsokrog.com

MÖJA VÅRDSHUS, 08-571 616 10
www.mojavardshus.se

NEDERGÅRDEN, SÖDRA STAVSUDDA
070-516 54 04
www.nedergarden.com

OSTMAKERIET, RINDÖ
070-726 60 59
www.ostmakeriet.se

PÄRLAN PÅ MÖJA, MÖJA
08-571 641 85
www.parlanpamoja.se

RÖKERIET FJÄDERHOLMARNÄS
08-716 50 88
www.rokeriet-fjaderholmarna.se

SANDHAMNS VÅRDSHUS
08-571 530 51
www.sandhamns-wardshus.se

SOLBRÄNNAN RESTAURANG & CAFÉ, ÖSTERSKÅR/ÅKERSBERGA
08-540 609 09
www.solbrannan.se
facebook.com/Solbrannan-Restaurang-Café

SÄBY SÄTERI, INGARÖ
08-570 267 00
www.sabysateri.se

VÅR GÅRD SALTSJÖBADEN
08-748 77 00, www.vargard.se

VAXHOLMS BRYGGHUS, RINDÖ
072-300 00 46
www.vaxholmsbryggghus.se

VAXHOLMS HEMBYGDSGÅRDS CAFÉ,
08-541 319 80
www.facebook.com/vaxholms-hembygdsgrards-cafe

VAXHOLMS KASTELL,
08-12 00 48 70
www.kastellet.com

WIKSTRÖMS FISK, MÖJA
08-571 641 70
www.wikstromsfisk.se

ÖSTANÅ SJÖKROG, ROSLAGS-KULLA
08-543 531 00
www.ostanassjokrog.se

Södra skärgården

BÅTSHAKET, ÄLÖ
08-501 574 63
www.batshaket.se (sommartid)

FINA FISKEN, TROSA
0156-138 47
www.finafisken.se

GARVAREGÅRDEEN TROSA CAFÉ, MUSEUM & HANTVERKS BUTIK, TROSA
0793-133 094
www.garvaregardentrosa.se

HÄRINGE SLOTT, VÄSTERHANINGE
08-504 204 40
www.haringeslott.se

KÖRUNDA GOLF & KONFERENSHOTELL, ÖSMO/NYNÄSHAMN
08-520 390 30
www.korunda.se

LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT
070-542 80 48
www.g-mo.se

LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR,
08-520 341 20
0709-562 561
www.landsortsstuguthyrning.se

LÄGET HAMNKROG & BAR, OXELÖSUND
0155-334 50
070-666 03 03
www.lagethamnkrog.se

NILSSONS BAGERI, TROSA/NYKÖPING
0156-123 94 (Trosa),
0155-212 325 (Nyköping)
www.mekakonditori.se

NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-520 604 00
www.nynashavsbad.se

NYNÄS SLOTT, 0155-26 15 05

NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ,
0725-29 46 80
www.nynasslott.se

NÄTTARÖ GÅRD & RESORT, NÄTTARÖ
08-520 400 30, www.nattaro.se

ORNÖ BÅTVARV, ORNÖ
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se

STENSUNDS FOLKHÖGSKOLA, TROSA
0156-532 00
www.stensund.se

TRE SMÅ RUM I TROSA BED & BREAKFAST, TROSA
0156-121 51
www.tresmarumitrosa.se
facebook.com/tresmarumitrosa

TROSA HAVSBAD, 0156-124 94
www.trosahavsbad.se

TROSA STADSHOTELL, TROSA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
facebook.com/trosastadshotell

UTÖ VÅRDSHUS, 08-504 203 00
www.utovardshus.se

VEGABAREN, NYNÄSV. 8 HANINGE
»Sveriges grönaste hamburgare.
Valfria färska grönsaker. Över
100 maträtter.«
08-777 20 58
www.vegabaren.se
**ÅGÅRDEN HOTELL, RESTAURANG
& TRÄDGÅRDSBAR, TROSA**
0156-400 90
www.agarden-trosa.se

Livsmedel

GRINDA LANTHANDEL, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
INGMARSÖ LIVS, INGARSÖ
08-542 460 20
ingmarso.livs@telia.com
ICA GRÄDDÖ SKÄRGÅRDSHANDEL
0176-400 12
ICA KASTBERGS, HÄLLNÄS
0294-220 05
www.ica.se/kastbergs
ICA KVANTUM FLYGFYREN, NORRTÄLJE
0176-757 00
www.ica.se/flygfyrenonline
ICA NÄRA ÖREGRUND
0173-313 10
www.ica.se facebook.com/
icaoregrund
ICA TORGET, SKÅPLINGE
0294-102 55, www.ica.se
ICA VÄDDÖ KASSEN, ÄLMSTA
0176-778 80
LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomservice.se
LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ
08-542 400 10
www.linanastgasthamn.se
NORRA STAVSUDDA HANDEL
08-571 650 78
www.stavsudda-handel.se
NÄTTARÖ LIVS, NÄTTARÖ
08-520 400 15
SPILLERSBODA LANTHANDEL
0176-22 10 01
facebook.com/spillersboda-
lanthandel
SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se
TORÖ LANTHANDEL
08-520 310 03
www.torobutik.se

Lägerverksamhet

SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se
ÄVENTYRET VÄSSARÖ
0173-371 19
www.aventyretvassaro.se

Marina/Varv

BERGSHAMRA VARV,
0176-26 20 68
www.bergshamravarv.se
DYVIKS MARINA, ÅKERSBERGA
08-543 543 00
www.dyvik.se
GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se
GRÄSKÖ BÅTVARV
0176-452 55
0708-53 63 13
www.graskobattvarv.se
LAGERVIKS BÅTVARV, BLIDÖ
0176-820 04
www.lagerviks.se
**KANHOLMSFJÄRDENS MARINA,
DJURHAMN, 08-571 631 64**
www.kanholmsfjordensmarina.se
Öppet mån-fre 7.30-16.30
ORNÖ BÅTVARV,
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
RAMSMORA VARV, LJUSTERÖ
08-542 400 00
www.ramsmora.se
SKÄRGÅRDSVARVET, GRÄDDÖ
0730-29 39 49
www.skargardsvarvet.se
SVINNINGE MARINA, ÅKERSEGA
08-540 631 55
www.svinningemarina.se
ÖREGRUNDS BÅTVARV, ÖREGRUND
0173-304 23
www.oregrundsbattvarv.se

Minigolf

LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ
08-542 400 10
www.linanastgasthamn.se
SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ
0708-87 13 67, 070-879 69 69
www.samstorp.se
TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se
UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Museum

**BATTERI ARHOLMA KUSTFÖRSVARSS-
MUSEUM, ARHOLMA**
0176-560 40
www.batteriarholma.se
GARVAREGÅRDEN MUSEUM, TROSA
0156-122 20
KLAVERENS HUS, LÖVSTABRUK
076-904 89 16
www.klaverenshus.se

KLUBB MARITIM, OXELÖSUND
073-815 74 52
klubbmaritim.weebly.com
**KNUTMASSOMUSÉET KVARNEN,
GIMO, 0173-867 95**
www.knutmasso.se
MUSEET HAMN, FISKSÄTRA
08-570 311 10
www.hamnmuseum.se
MÖJA HEMBYGDMUSEUM, MÖJA
0705-73 83 13
www.hembygd.se/stockholm/
moja
NYNÄS SLOTT
0155-26 15 05
www.nynasslott.se
ORNÖ MUSEUM, 070-796 18 18
www.ornomuseum.se
OXHÄLSÖ BÅTSMANSTORP, BLIDÖ
070-377 54 11
www.hembygd.se/blido
ROLAND SVENSSON MUSEET, MÖJA
070-553 973 23
www.moja.nu/roland-svensson-
museet
SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se
SIARÖFORTET, LJUSTERÖ
08-24 30 90
www.blidosundsbolaget.se
SJÖFARTSMUSEET, ÄLMSTA
0176-502 59
www.sjofartsmuseet.se
SKÄRGÅRDMUSEET, STAVSNÄS
08-571 501 15
www.skargardsmuseet.org
**NATURUM STENDÖRREN, TROSA/
NYKÖPING, 0155-26 31 80**
www.naturumstendorren.se
VAXHOLMS FÄSTNING MUSEUM
08-12 00 48 70
www.vaxholmsfastning.se
**ÅLANDS FOTOGRAFISKA MUSEUM,
BASTÖVÄGEN 7, PÅLSBÖLE**
+358 (0)18 439 64,
aland.fotografiska.museum@
aland.net
www.alandsfotografiska-
museum.com
**ÅLANDS JAKT OCH FISKEMUSEUM,
KÄRINGSUND/ECKERÖ**
+358 18 382 99
+358 40 588 67 16
www.jaktfiskemuseum.ax
facebook.com/jaktfiskemuseum

Seglingsturer

SANDKILEN HELMI, BLIDÖ
070-609 01 34, 070-246 03 48,
070-496 10 91
www.helmi.se
SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se

Sjöpolisen

SJÖPOLISEN I STOCKHOLMS LÄN
010-563 73 26
Tips till sjöpolisen 114 14
www.polisen.se
www.batsamverkan.se

Sjöräddningen

(vid allvarlig olycka ring 112)
Arkösund, 0705-80 81 24
Möja, 0705-80 81 22
Råfsnäs, 0705-80 81 18
Trosa, 0705-80 81 23
Stockholm, 0705-80 82 01
Öregrund, 0705-80 81 17

Sjötaxi/rederier

BLIDÖSUNDSBOLAGET
08-34 30 90
www.blidosundsbolaget
**ECKERÖ LINJEN, GRISSLEHAMN-
ECKERÖ**
0176-258 00
+358 18 28 300
www.eckeroelinjen.se
**NORRA SKÄRGÅRDSTRAFIKEN,
BLIDÖ, 070-932 97 95**
PER ELIASSONS SJÖTJÄNST
070-660 03 62 (sommartid)
www.per-eliasson.se
ROSLAGENS SJÖTRAFIK, SANDHAMN
070-691 38 58
www.roslagenssjotrafik.se
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
SKÄRGÅRDSTJÄNSTER, YXLAN
070-537 90 19, www.taxibat.nu
TROSA REDERI
073-655 18 21
www.trosarederi.se
**SKÄRGÅRDSTRAFIK & CHARTER,
STAVSNÄS**
08-571 501 00, www.battaxi.se
UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se
UTÖ REDERI AB
08-679 58 30 (turuppläsning)
08-571 546 10 (godsbokning)
08-501 570 25 (kontoret)
www.utorederi.se
WAXHOLMSBOLAGET
08-679 58 30 (turuppläsning)
www.waxholmsbolaget.se

Spa/relax

DJURÖNÅSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
NYNÅS HAVSBAD, NYNÅSHAMN
08-502 604 00
www.nynashavsbad.se
TROSA STADSHOTELL, TROSA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
facebook.com/trosastadshotell

Stugor

Östhammar/Öregrund

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42, www.bokajak.se
EPOKGRÄDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgården.se
RÄVSTENS STUGBY, GRÄSÖ
0173-360 18, www.ravsten.se
**ÖRSKÅRS FYR, VANDRARHEM
& SERVERING**
0173-340 21, www.orskarsfyr.se

Norra Skärgården

BERIT BERGEN, BLIDÖ
Stuga 4-bäddar, WC/dusch, kök
0176-818 60, 0728-90 12 26
**FRITIDSBYN KAPELLSKÄRET,
RÅDMANSÖ**
0176-441 69, 0708-800 838
www.fritidsbyn.se
KVARNUDDEN B&B, GRÄDDÖ,
0176-400 50
www.kvarnudden.se
LIDÖ VÄRDShUS, LIDÖ
0176-404 99
www.lidövardshus.se
SINGÖ CAMPING, SINGÖ
0175-100 25, 0708-79 08 44
www.singocamping.se

Mellersta Skärgården

FJÄRDEN
070-832 88 63, www.fjarden.se
GRINDA STUGBY, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se
**HENRY'S SKÄRGÅRDSSERVICE,
INGMARSÖ, 070-421 88 63**
www.henrysskargardsservice.se
**HUSARÖBRÖDERNA ÖSTERMAN,
HUSARÖ, 070-934 96 50**
www.husaro.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se

STOCKHOLMS SKÄRGÅRDSTUGOR
08-570 231 31
www.skargardsstugor.se
SVARTSÖ SJÖBODAR, SVARTSÖ
08-542 471 10
www.svartsosjobodar.se
VILLA PARADIS B & B, VAXHOLM
0768-676 720
www.villaparadis.se
facebook.com/villaparadis

Södra Skärgården

LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR
08-520 341 20, 0709-562 561
www.landsortsstuguthyrning.se
NYNÅS SLOTT,
0155-26 15 05
VANDRARHEM BRÄNNERIT,
0155-26 15 58
www.nynasslott.se
ORNÖ BÅTVARV,
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
TROSA HAVSBAD,
0156-124 94
www.trosahavsbad.se
UTÖ STUGA,
070-251 01 21,
www.utostuga.se

Hela skärgården

STUGFÖRMEDLING KUSTNÄRA
076-049 41 60
www.kustnarastugor.se
STUGSOMMAR
020-625 625
www.stugsommar.se

Åland

**KUMLINGE STUGOR & RESTAURANG
KASTÖREN**
+358 400 529 199
www.kumlingestugor.com

Turistbyråer

DESTINATION DALARÖ
08-501 508 00, www.dalacro.se
LÖVSTABRUKS TURISTINFORMATION
0295-202 20,
0295-214 06
(bokning)
www.vallonbruken.nu,
www.bokauppland.se
MUSKÖ TURISTBYRÅ
08-500 454 10
www.ludvigberg.se
MÖJA TURISM
08-571 640 53
www.mojaturistinfo.se
NYKÖPINGS TURISTBYRÅ
0155-24 82 00
www.visitnyköping.se
NYNÅSHAMNS TURISTBYRÅ
08-520 737 00
www.visitnynashamn.se

ORNÖ TURISTBYRÅ
08-501 563 05
www.orno.se
Oxelösunds Turistbyrå
0155-383 50
www.visitoxelosund.se
TROSA TURISTCENTER
0156-522 22, www.trosa.com
UTÖ TURISTBYRÅ
08-501 574 10
www.utoturistbyra.se
VAXHOLMS TURISTBYRÅ
08-541 314 80
VISIT ROSLAGEN
0767-650 660
www.roslagen.se
VISIT VÄRMDÖ
08-570 346 09, www.varmdo.se
**VÄDDÖBYGDENS
TURISTINFORMATION**
www.vaddobygden.se
ÅLANDS TURISTFÖRBUND
+358 (0)18 240 00
www.visitaland.com

Tälthotell

FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0176-431 50
www.fejanoutdoor.se

Vattenskidor/ Wakeboard

VILLA PARADIS B & B, VAXHOLM
0768-676 720
www.villaparadis.se
facebook.com/villaparadis

Viltsafari

SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ
0708-87 13 67, 070-879 69 69
www.samstorp.se

Vinprovning

**VINPROVNING ENOGASTRONOMISKA
UPPLEVELSER**
Systembolaget Sök dryck/
Gustavino, 070-798 24 48
www.gustavino.se

Yoga

IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se

Örn & Sälsafaritur

**SKARGÅRD – GUIDADE SEGLINGSTU-
RER, NYNÅSHAMN**
070-572 19 17
www.skargard.se

Övrigt

Apotek/systemombud

ICA GRÄDDÖ SKÄRGÅRDSHANDEL
0176-400 12
LJUSTERÖ GÄSTHAMN
08-542 400 10
www.linanasgasthamn.se
SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

Arkitekt

**KREAPLAN ARKITEKTKONTOR,
ÖSTHAMMAR**
0173-100 10, 070-638 39 28
www.kreaplan.se

Badrock/handduk

MIKLAGÅRD, TÄBY
www.miklagard.nu

Bank

ROSLAGENS SPARBANK, NORRTÄLJE
0176-771 00
www.roslagenssparbank.se

Bastu/försäljning

BASTUSPECIALISTEN
08-445 14 10
www.bastuspecialisten.se

Bergsprängning

NJ MARK, NORRTÄLJE
070-602 32 42

Bio

STUDIO LAGNÖ, TROSA
0156-224 70,
www.studiolagno.se

Blommor

SARAS BLOMMOR, SKÄRPLINGE
0294-51 27 27

Bogsering

SJÖENTREPRENADER, INGARSÖ
070-347 49 01
www.sjoentreprenader.se

Bondgård

BERGS GÅRD, TROSA
070-495 49 32
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa
SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ
0708-87 13 67, 070-879 69 69
www.samstorp.se
VÄDDÖ GÅRDSMEJERI, ÄLMSTA
0176-501 03
www.vaddogardsmejeri.se

Bryggeri

NYNÄHAMNS ÅNGBRYGGERI
08-520 212 13, www.nyab.se

Bryggor

MARINFLYTBRYGGAN, SPILLERSBODA
0176-22 16 35
www.marinflytbryggan.se
SJÖENTREPRENADER, INGMARSÖ
070-347 49 01
www.sjoentreprenader.se

Bränneri

NORRTELJE BRENNERI, LOHÄRAD
0176-22 71 30
www.norrteljebrenneri.se

Bygg/byggtjänster

BEIJER BYGGMATERIAL, ÖSTHAMMAR
075-241 29 80
www.beijerbygg.se
BLIDÖ BYGG & SJÖTRANSPORTER
070-932 97 95
tommy.bygg@telia.com
FROMS BYGG, NORRTÄLJE
070-770 03 08
GRÄDDÖ BYGG & SNICKERI, RÅDMANSÖ, 070-723 41 20
www.graddobygg.se
MAGNUS FALK ENTR, ÖSTHAMMAR
0173-500 25
www.falkentreprenad.com
MATTSSON & THOLÉN, NORRTÄLJE
0733-11 99 91
www.mtbygger.se
NIKLAS GUSAVSSON BYGG, YXLAN
0768-81 61 77, www.ngbygg.se
NORRTÄLJE SNICKERI
0709-480 326
PA BYGG & INREDNING, ÖSTHAMMAR
073-023 57 64
www.pabygginredning.se
SÄLLSTRÖM BYGG, BERGSHAMRA
0708-26 13 34
www.sallstrombygg.se
TOTTE GRÖNWALL SNICKERI, FURUSUND
0709-40 82 38

Byggbesikting

WINGE BYGGKONSULT, NORRTÄLJE
072-553 33 55
www.wingebyggkonsult.se

Båt/Byggvård/Kurser

BÅT & BYGGNADSVÅRD I ROSLAGEN, VRETA, 072-585 18 43
www.bbviroslagen.se

Båtförsäljning/ Båttillbehör

BÅTMAGNETEN, VÄRMDÖ
08-571 685 70
www.batmagneten.se

HONDA MARINE
www.honda-eu.com
ÄLMSTA ALUMINIUMBÅTAR AB – VÄDDÖ BÅTCENTER AB
0176-503 44
kontakt@vaddobatcenter.se
www.vaddobatcenter.se
Vard 10-17, lör 10-14

Båtbyggeri

ERIKSSONS BYGGERI & BÅTBYGGAR-SKOLA, INGMARSÖ,
0733-52 20 04
www.trabatar.net

Båtförvaring/service

RAMSMORA VARV, LJUSTERÖ
08-542 400 00,
www.ramsmora.se

Båtmotorer

*Försäljning & Service –
Johnson, Evinrude E-tec G2,
Tohatsu, Honda m fl*
ÄLMSTA ALUMINIUMBÅTAR AB – VÄDDÖ BÅTCENTER AB
0176-503 44
kontakt@vaddobatcenter.se
www.vaddobatcenter.se
Vard 10-17, lör 10-14

Båttillbehör

GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se
LÖTENS MEKANISKA/DREVDALAR, SKÅRPLINGE
070-224 66 48, www.drevdelar.se
MARIN DECOR, ÖREGRUND
0173-305 10, www.marindecor.se

Båtservice

*Vinterförvaring o service,
båtar o utombordare,
bottenfärger o tillbehör.*
ÄLMSTA ALUMINIUMBÅTAR AB – VÄDDÖ BÅTCENTER AB
0176-503 44
kontakt@vaddobatcenter.se
www.vaddobatcenter.se
Vard 10-17, lör 10-14

Bärgning/Bogsering

SKÄRGÅRDSTJÄNSTER, YXLAN
070-537 90 19
www.skargardstjanst.eu

Catering

BOGESUNDS SLOTTSVANDRARHEM, VAXHOLM, 08-541 750 60
www.bogesundsslottsvandrarhem.se
BULLANDÖ KROG, VÄRMDÖ
08-571 458 54
www.bullandokrog.se
SIR PERCYS CATERING, SIMPNÄS
0176-525 12, 070-175 91 88
www.sirpercyscatering.se
SKÄRGÅRDSCATERING, GRÄSÖ
073-971 51 12
www.skargardscatering.se
ÖRÅTT, SVARTSÖ
08-542 47 010, www.oratt.se

Delikatesser

OSTMAKERIET, RINDÖ
070-726 60 59
www.ostmakeriet.se
KOLHUSET, HÄLLNÄS
0730-910 188
www.kolhuset.com

Ekokött

BERGS GÅRD, TROSA
070-495 49 32
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa

Elbilar

EPTON TRADING
08-10 82 83
www.epton.se

Elservice/installation

GRÄDDÖ ELINSTALLATIONER
0709-556 636, www.graddoel.se

Elteknik/Larm/ Nätverk/Antennsystem

ALDÉNS EL, NORRTÄLJE
0176-28 48 50
www.aldensel.se

Entreprenad

GRÄSKÖ ARKIPELAGSERVICE
0708-45 58 63
arkiipelagservice@telia.com

Entreprenad/ Markarbeten

SÖREN GUSTAVSSON ENTR, ÖSTHAMMAR
070-222 02 02
www.sorengustavssonentreprenad
_osthammar.clearsearch.se

Fasadmålning

STRÖMBERGS RÖDFÄRGSMÅLNING
070-592 15 31

Fastigheter

BESQAB/NORRBERGET, VAXHOLM
www.besqab.se
LJUSTERÖ SKÄRGÅRDSBY
www.ljusteroskargardsby.se
ÅKE BERGDAHL FASTIGHETER, TROSA
0156-222 75

Fastighetsförmedling

DALARÖ SKÄRGÅRDSFÖRMEDELING
08-501 518 80
www.dalaroskargard.se

Festlokal/bygdegård

BERGS GÅRD, TROSA
070-495 49 32
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa
PENSIONAT GRANPARKEN, NORRTÄLJE
0176-103 54
www.granparken.com,
facebook.com/pensionat-granparken
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD, GRÄDDÖ
0709-701 901
www.radmansobygdegard.se

Fisk

CALLES FISK, HÄLLNÄS
0294-231 10, 070-559 86 78
www.kallesfisk.nu

Frisör

GRÄDDÖSALONGEN
0176-401 41
ingela.wickman@hotmail.com

Färg/Golv

NORDSJÖ IDE & DESIGN, ÖSTHAMMAR
0173-212 35, 070-787 87 68
www.roslagensgolv.se

Fönster

FINA FÖNSTER & SPRÖJS
0224-68 05 68, 070-775 69 98
www.finasprojs.se

Glass/ost

VÄDDÖ GÅRDSMEJERI, ÄLMSTA
0176-501 03
www.vaddogardsmejeri.se

Grill/kiosk

LJUSTERÖ KIOSK & GRILL
08-542 422 31

Grus/jord

JIDSTRANDS ENTREPRENAD, BLIDÖ
070-562 33 88
REDERIAB SIKÄRGÅRDSGRUS, GÄLLNÖBY
www.skargardsgrus.se
070-571 95 80
SKÄRPLINGE GRUS, GRIGGEBO
070-312 31 32
WESTERBERGS GRUS, DJURÖ
070-349 22 04
www.nordanvind.se

Gräv/muddring

SJÖENTREPRENADER, INGMARSÖ
070-347 49 01
www.sjoentreprenader.se

Hydraulik

NYSTRÖMS MOTOR, SNESSLINGE
0173-140 04
www.nystromsmotor.se
ÖSTHAMMARS INDUSTRIHYDRAULIK
0173-25 28 50
www.industrihydraulik.se

Industriteknik

RITAB, ROSLAGENS INDUSTRITEKNIK AB
0173-217 90
www.ritab.se

Inredare/Stylist

INDOOR STYLING & DESIGN, NORRTÄLJE, 0708-118 656

Inredning/Hantverk/ Present

ART BY ANGELA
www.angelaalden.se
BREVIKSLOGEN, RÅDMANSÖ
0176-428 06
CALLES FISK, HÄLLNÄS
0294-231 10, 070-559 86 78
www.kallesfisk.nu
ENGELBREKTSON & CO
www.flaggbutik.se
HANTVERKETS HUS, LEUSTABRUK
www.hantverketshus.se
JESS OF SWEDEN, ÖSTHAMMAR
www.jessofsweden.se
KULANS BOD & GALLERI, BLIDÖ
070-517 12 53, www.kulan.org
LILLA PARADISET, TROSA
0156-137 53
www.lillaparadiset.com
LEUFSTA HANDKRAFT, LEUSTABRUK
www.leufstahandkraft.se
MAUDS HEMSLÖJD, RÄFSNÄS
0176-403 92

NEDERGÅRDEN, SÖDRA STAVSUDDA
070-516 54 04
www.nedergarden.com

NYNÄS SLOTT, 0155-26 15 05
NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ,
0725-29 46 80
www.nynasslott.se

PAPPERSSTUGAN, ÄLMSTA
0176-523 69
www.pappersstugan.com
PLURR

08-542 437 00, www.plurr.se
SJÖBUTIKEN, www.sjobutiken.se
SJÖPRICKEN KERAMIKVERKSTAD, LANDSORT
08-520 341 05, 073-231 90 01
www.landsort.com

SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64, 0709-46 84 18
www.sundboden.se

WESTERBLOMS SPILLERSBODA
0708-55 57 29
www.westerbloms.se
ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM, ECKERÖ, +358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax,
facebook.com/jaktfiskemuseum

Järngjuteri

ALUNDA JÄRNGJUTERI
0174-101 94
www.alundajarngjuteri.se

Kakel/badrum

ÅKERLUND GRUND & KAKEL, NORRTÄLJE, 070-795 48 51
www.akerlundsgrundochkakel.se

Kamin/spis

ELDABUTIKEN, NORRTÄLJE
0176-142 00
www.soderlindsvedspisar.se
SKORSTENSMÄSTAREN, SALTSJÖ-BOO
0727-102 207, 08-10 22 00
www.lagaskorsten.se

Kapellmakare/interiör

TRÅDRULLEN ELMSTA, ÄLMSTA
0176-509 14, 073-026 90 80
www.tradrullen.se

Kläder

4WORK YRKESKLÄDER, NORRTÄLJE
010-199 35 30, www.4work.se
Underkläder & Assecoïrer
PEP'N CHILLI, ÖREGRUND & HÄLLNÄS
www.pepnchilli.se

Knivslipning/ Uthyrning av fallor/ Hantverk

GRÄVLINGS NATURPRODUKTER, GRÄSÖ, 070-327 54 21
www.gravlingsnaturprodukter.se

Konstprojekt

HÄLLNÄS KONSTKOLONI
www.hallnaskonstkoloni.com

Kustlab

SLU, ÖREGRUND
www.slu.se

Kök/Inredning

KÖKSODEN, SEBENDE
0176-126 63
www.koksboden.net

Lägenheter

JM/SENIORGÅRDEN, GUSTAVSBERG
www.jm.se
ROSLAGSBOSTÄDER, NORRTÄLJE
0176-20 75 00
www.roslagsbostader.se
ÖSTHAMMARSHEM
www.osthammarshem.com

Markiser/persiennor/ gardiner

JANSSONS MARKISER, NORRTÄLJE
0176-177 95
www.janssonsmarkiser.com

Marknadsföringsportal

ANLITA OSS, www.anlitaoss.se

Maskiner

SKÄRPLINGE MASKIN
0294-221 51

Muddring

GÄVLEBORGS SJÖSANERING
070-607 61 42
www.sjosanering.se

Musteri

NORRTÄLJE MUSTERI, NORRTÄLJE
070-776 74 81
facebook.com/norrteljemusteri
VÄDDÖ MUSTERI
www.vaddomusteri.se

Måleri

STRÖMBERGS RÖDFÄRGMÅLNING
070-592 15 31
christer_stromberg@hotmail.se
TREVIS MÅLERI, RÅDMANSÖ
070-403 31 03, 070-722 01 15
www.trevismaleri.se
VIKLUNDS MÅLERI AB, RÅDMANSÖ
0176-22 50 89, 070-533 21 05
www.viklundsmaleri.com

Möbler

SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64
www.sundboden.se

Nationalpark

GOTSKA SANDÖN, 016-15 05 65
www.gotskasandon.se

Naturreservat

NYNÄS SLOTT, SÖRMLAND
0155-26 15 05
www.nynasslott.se
**NATURUM STENDÖRREN, TROSA/
NYKÖPING**, 0155-26 31 80
www.naturumstendorren.se

Navigationskurser

KUSTENS, GRÄDDÖ
0705-90 13 87
www.kustens.se

Plastproduktion

WETA PLAST, INGMARSÖ
08-542 460 30
www.wetaplast.se

Porslin/inredning

GUSTAVSBERGS PORSLINSFABRIK
08-570 35 663
www.gustavsbergsporslinsfabrik.se

Postombud

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

Resebyrå

FREYS RESEBYR, NORRTÄLJE
0176-555 95,
www.freysresebyra.se

Rörmokare

RÖRBÅTEN BJÖRN PALMQVIST VVS AB, VENDELSÖ,
08-776 12 56
0708-63 42 34
www.rorbaten.se

Sjökort

PAPPERSSTUGAN, ÄLMSTA
0176-523 69
www.pappersstugan.com

Sjötransporter/frakt

GRÄSKÖ ARKIPELAGSERVICE, BLIDÖ
0708-45 58 63
HUB PROJECTS
070-575 60 70
www.sjotransporter.se
SEABAG, N STAVSUDDA
08-409 190 50
www.seabag.se
SJÖENTREPRENADER, INGMARSÖ
070-347 49 01
www.sjoentreprenader.se
SKÅNSJÖ FRAKT, NÄMDÖ
070-750 90 90
www.skansjofrakt.se
SKÄRGÅRDSTJÄNSTER, YXLAN
070-537 90 19
www.skargardstjanst.eu
WESTERBERGS GRUS/NORDANVIND, DJURÖ, 070-349 22 04
www.nordanvind.se

Skadeservice/ sanering

SKADESERVICE I ÖSTHAMMAR
010-155 61 00 (jourtelefon)
www.skadeservice.se

Skomakeri/nycklar/ kemtvätt

SKARINS SKO & NYCKELSERVICE, NYNÄSHAMN
08-24 39 93

Skräddarsydd paket

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-28 05 442
www.bokajak.se
CATCH & RELAX, VAXHOLM
08-544 913 20
0708-66 02 03
www.catchrelax.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com
UTÖ VÄRDHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Slottvisning

NYNÄS SLOTT,
0155-26 15 05
RESTAURANG & KAFÉ
0725-29 46 80
www.nynasslott.se

Smycken

CLAUDIA P
www.claudiap.se
GULDSMEDERNA, NORRTÄLJE
0176-156 56
www.guldsmederna.se
GULDVIVA, MARIEHAMN
+358 18 221 30
www.guldviva.com
JESS OF SWEDEN, ÖSTHAMMAR
070-351 17 94
www.jessofsweden.se
MUSKOT FASHION, ÖREGRUND
www.muskotfashion.se
PORATHS GULD, NORRTÄLJE
0176-101 62, www.guld.net
VÄDDÖ SILVER DESIGN
www.vaddosilver.se

Sport/event

ÅLANDS TURISMINVEST
www.karingsundsloppet.ax
www.semesterloppet.ax
www.bomarsundtrailrun.ax
www.alandmarathon.ax

Strumpor/underkläder

SOMMARBACKENS ULLBOD
0221-516 79
www.ullboden.se

Städprodukter Eko

TANT GRÖNS STÄD
+358 40 563 74 22
www.tantgronsstad.net
facebook.com/tantgronsstad

Städning

SKÄRGÅRDENS STÄD & ALLSERVICE, DALARÖ
08-500 071 50
www.skargardensa.se

Såg/snickeri

BERGSHAMRA SÅG & SNICKERI
0176-26 02 10
www.bergshamrasag.se
NORRTÄLJE SNICKERI AB
0709-480 326
norttaljesnickeri@live.se
RÄFSNÄS SÅG, GRÄDDÖ
0176-402 65
www.rafsnassag.se
TOTTE GRÖNWALL SNICKERI, FURUSUND
0709-40 82 38

Säckar

SEABAG, N STAVSUDDA
08-409 190 50
www.seabag.se

Sällskap/föreningar

OK ROSLAGEN/HITTA UT
www.orientering.se/hittaut/
norttalje
VETERANTRAKTORKLUBBEN, NORRTÄLJE
www.veterantraktorklubben.nu

Tandläkare

ENGLESSONS TANDLÄKARPRAKTIK, ÖSTHAMMAR
0173-104 98
UPPLANDS TANDVÅRD, ÖSTHAMMAR
0173-106 07
www.upplandstandvard.se

Taxi/buss

FRÖTUNA TAXI & BUSS, RÅDMANSÖ
0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

Tillsyn/Larm

VÄRMDÖ Ö-BEVAKNING
08-718 41 31
070-712 59 34
www.obevakning.se

Trädgård

EDS HANDELSTRÄDGÅRD, ÖSTHAMMAR
0173-108 99
073-764 65 925
www.edstradgard.se
GULDKANNAN
08-98 55 99
070-746 78 16
www.guld kannan.se
TAKSOPEN
www.taksopen.se
ÖREGRUNDS TRÄDGÅRD
070-752 84 78
www.oregrundstradgard.se

Utbildning/ kurser

ERIKSSONS BYGGERI & BÅTBYGGARSKOLA, INGMARSÖ
08-542 461 36
KUSTENS NAVIGATIONSKURSER
0705-90 13 87
076-109 92 74
www.kustens.se

Utställningar

NYNÄS SLOTT,
0155-26 15 05
NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ
0725-29 46 80
www.nynasslott.se

Vandring

NYNÄS SLOTT,
0155-26 15 05 Nynäs
RESTAURANG & KAFÉ
0725-29 46 80
www.nynasslott.se

Vatten/värme

BRUNN EKO VÄRME AB, STOCKHOLM
070-750 90 94
www.beval.nu

Veterinär

KVISTHAMRA VETERINÄRKLINIK, NORRTÄLJE
0176-22 33 02
www.kvisthamraveterinar-klinik.se
ROSLAGENS SMÅDJURSKLINIK, NORRTÄLJE
0176-108 08
www.rsdk.se

Zumbadans

MOVE CATARINA, RÅDMANSÖ
www.movecatarina.se

Servicefolk »Vi hjälper dig med allt möjligt. Från tvätta båten, bärga bilen till spränga berg och borra brunn.«

BEIJER
BYGGMATERIAL
Östhammar

Tel 075-24129 80
Edsvägen 2, Östhammar

Trädgårdsrådgivning
Trädgårdstjänster
Handelsträdgård
edstradgard.se
073 64 65925

BYGG&MÅLERI

0173 - 500 25, 070 - 640 68 78
www.falkentreprenad.com

GRÄSÖ SCHAKT
Alla slags markarbeten
Vacuumtoalettsystem

Leif Olsson • Nötsveden 120 • 742 97 Gräsö
graso.schakt@telia.com
Tel. 070 594 55 64 • 070 356 40 13

GLASklart[®]

GLASMÄSTERI & BILGLAS
Verkstadsgatan 5, ÖSTHAMMAR
0173-109 95
osthammar@glasklart.se

Centralgatan 3,
TIERP, 0293-109 99
tierp@glasklart.se

www.glasklart.se

GSAB
Gävleborgs Sjösanering AB
070-607 61 42
Utför muddringar
info@sjosanering.se

Roslagens Golv
Energivägen 1, Östhammar
Tel: 0173-212 35
www.nordsjoideedesign.se

PATRIK ANDERSSON
Bygg & Inredning
073-023 57 64

RITAB

BYGGNADSRARBETEN
BYGGSMIDE
VVS-ARBETEN

Roslagens
Industriteknik AB
0173-217 90
ÖSTHAMMAR
www.ritab.se

SLUTAGRÄV!

Markskruven som ersätter betongplinten

ÖSTHAMMAR, TIERP, ÄLVKARLEBY
MICKE 070-551 24 52
WWW.SLUTAGRÄV.SE

Även annan tak- och fasadmålning utomhus
070-592 15 31

Vi har bostaden för dig!

ETT HEM ATT LÄNGTA TILL!

www.osthammarshem.se

Byggvaror av rätta virket
Vi levererar till Er med bil eller egen båt i mellanskärgården

0176-26 02 10 • www.bergshamrasag.se

SERVICE OCH REPARATIONER

MERCURY
SUZUKI
EVINRUDE

BERGSHAMRA VARV AB

bergshamrarav.se 0176-26 20 68

4WORK
YRKESKLÄDER

JÄRFÄLLA NORRTÄLJE SOLLENTUNA SÄTRA

www.4work.se

ANDERS: 070-770 03 08
 fromsbygg@gmail.com

ALLT FÖR BÅTEN

MERCURY VOLVO PENTA

GRÄDDÖ MARINA
 0176 409 00

WWW.GRADDOMARINA.SE

GRÄSKÖ BÅTVARV

Service och försäljning

MERCURY

070-853 63 13, 0176-45 255 • info@graskobatvarv.se

GRÄSKÖ ARKIPELAG SERVICE

ENTREPRENAD I SKÄRGÅRDEN
 0708 - 455 863

JIDSTRANDS ENTREPRENAD AB

GRUS – SAND – JORD
 CONTAINER – MASKINTRANSPORTER

070-562 33 88 Jidde
 BROMSKARSVAGEN 76, BLIDO

Kvisthamra Veterinärklinik

0176-223302 Telefondid 9-11
 Öppet mån-fre 9-17

Gilla oss på
 Bergsgatan 26, Norrtälje
 www.kvisthamraveterinarklinik.se

Servicefolk »Vi hjälper dig med allt möjligt. Från fälla träd, byta däck till sjötransporter och ullstrumpor.«

NORRTÄLJE SNICKERI AB

Platsbygger kök, bokhyllor, bardiskar, garderober...

0709-480 326
 norrtaljesnickeri@live.se

Yxlan

NICLAS GUSTAVSSON
 BYGG & SNICKERI AB

076-881 61 77 • niclas@ngbygg.se

NJ-Mark

Bergsprängning
 Pålning
 Trädfällning
 Vassklippning

Niklas
 070-602 32 42

Bättre fritid för utsatta barn och ungdomar

GILLA OSS PÅ

www.roslagsblomman.se

Låt oss visa skärgården! Vi finns i den.

Reguljär direktbåt Sandhamn – Stavsnäs
 Båttaxi ≥ 190 p
 Skärgårdsturer
 Åretrunt-charter
 Mat & Dryck

ROSLAGENS SJÖTRAFIK AB
 "Tärnan" & "Gudungen" • 070-691 38 58
 www.roslagenssjotrafik.se

Bröllop och fest vid havet!
 Rådmansö bygdegård i Gräddö

www.radmansobygdegard.se tel: 0709-701 901

SÄLLSTRÖMS Snickeri & Bygg AB

0708-26 13 34
 www.sallstrombygg.se

UNO

Totte Grönwall Snickeri
 0709 408 238

VANDRARHEMMET
HVILAN

Lundmansgatan 9, Norrtälje
 +46 (0)176-133 16
 www.vandrarhemnorrtalje.se

Servicefolk »Vi hjälper dig med allt möjligt. Från bygga brygga, fixa avlopp till målning och ny bil.«

Väddö Ved
 "värmer bra"
 All sorts ved!

070-340 32 29

Winge
 BYGGKONSULT

Entreprenadbesiktning
 Överlåtelsebesiktning
 Kontrollansvar PBL

072-553 33 53 Johan Winge
 Johan@wingebbyggkonsult.se

**ÅKERLUNDS
 GRUND & KAKEL AB**

070-795 48 51

GÄLLER DET **Träbåtar?**
 DÅ GÄLLER DET OCKSÅ OSS!
Nyhet! Båttvätt!
 Båtbyggarskola
 Fullständig varvsrörelse

ERIKSSONS BÅTBYGGERI
 & BÅTBYGGARSKOLA AB
 Box 15, 130 25 INGARSÖ
 0733-522004 trabatar.net

BRYGGBEKYMME?
 Vi utför allt i bryggor och kajer
 Pålning • Muddring • Bogsering
 Sjötransporter

Sjöentreprenader AB

Box 47 • 130 25 Ingmarsö
 070-347 49 01
 sjoentreprenader@ingmarso.com

Brunn Eko-Värme AB
 Brunn och bergvärme
 Egna sjötransporter

Sten: 070-750 90 94, Jonas: 070-712 59 34
 www.bevab.nu, info@bevab.nu

båt magneten
 båtillbehör · motor · båt · trailer

Fagerdalavägen 11 A • 139 52 Värmdö
 08-571 685 70
 www.batmagneten.se

NORDANVIND
 leveranser i Stockholms
 skärgård och Mälaren
 sand • grus • jord

070-349 22 04
 www.nordanvind.se

M/S Containa: 070-750 90 90

Kran upp till 20 m

**SKÅN SJÖ
 FRAKT** Containerar & Storsäckar
 www.skansjofrakt.se

Transporter året runt

08-571 501 00 www.battaxi.se

Hyr våra fina stugor
 och hus i skärgården

STOCKHOLM
 Skärgårdsstugor

www.skargardsstugor.se 08-570 231 31
 Vi finns även på

Sopa taket fritt från barr, löv
 och bullig mossa!

Upp till 6 meter lång.
 Utan att ramla från taket.

TAKSOPEN.SE

GRUNDET

Vandrarhem,
 konferens
 och servering
 på Rögrund

08-571 56 110 www.grundet.se

Skärgårdens Städ & Allservice AB

- Hemstädning
- Ö-service
- Flyttstädning
- Fönsterputs

070-433 03 47
 skargardensa.se

UtoStuga.se

070-251 01 21
 www.utostuga.se

W

S

Hitta våra sjöfartsmuséer

Magasin Skärgårds spridningsområde sträcker sig från Hällnashalvön i norr till Oxelösund i söder med Åland i öster. Här hittar vi både stora och små muséer som visar upp sjöfarten och dess traditioner med båtar och båtbyggeri. Flera av museerna drivs av eldsjälar och är väl värda ett besök i sommar. Om man går in på deras hemsidor kan man se vilka öppettider de har och årets program. I den här Akterspegeln vill vi testa ditt

Skicka in ditt svar till info@magasinskargard.se eller posta till Magasin Skärgård, Gräddö Varvsväg 12, 760 15 Gräddö. Skriv namn, adress, ålder, yrke och dina intressen. Vi vill lära känna våra läsare. Tala gärna om var du hittade ditt magasin, det är vi också nyfikna på. Tack och lycka till!

kunnande om var några av våra sjöfartsmuséer ligger. Para ihop bild med rätt ort och ha chans att vinna ett handgjort armband med turkos agatstenar och guldpläterad snäcka från Claudia P Jewelry (värde 345 kr). / ROINE KARLSSON

1) Öregrund 2) Älmsta 3) Gamla Oxelösund 4) Stavnäs
5) Stockholm 6) Simpnäs 7) Åland

Tävling
Vinn ett fint armband. Skicka in ditt svar senast 15 oktober 2019.

FOTO: ROINE KARLSSON

Vi gratulerar vårnumrets vinnare till tävlingen »Våra älskade orkidéer«

Grattis Carina Andersson, 58 år från Mora. Hon fick sin tidning på Trädgårdsmässan. Grattis Roland Petterson, 71 år på Blidö. Han hittade sitt ex på bokbussen. Grattis Gun-Britt Lindqvist på Åland. En glad pensionär som hittade magasinet i Viking/Siljaterminalen i Mariehamn.

Och Grattis Ann-Kristine Nideborn, 58 år från Stockholm. Ni har alla vunnit varsitt halsband från Claudia P Jewelry.

Rätt svar: A-9 Adam och Eva. B-1 Flugblomster. C-2 Guckusko. D-4 Tvåblad. E-10 Gulyxne myggnycklar. F-3 Knottblomster. G-5 Nattviol. H-8 Rödsyssla. I-6 St Pers Nycklar. J-7 Skogsfrun. Vi trodde att vi kommit på en svår tävling. Men vi fick in otroligt många rätta svar. Vad ni kan!

VÄLKOMMEN TILL DIN NYA MICORE / HONDA ÅTERFÖRSÄLJARE I STOCKHOLM

HONDA

Micore

Micore 570
+ 80 HK HONDA
252 900:-

Kampanjpris
BF100, 103 990 kr
Ord pris 121 890 kr

Kampanjpris
BF80, 98 990 kr
Ord pris 111 590 kr

Fler kampanjer på honda.se

Micore 53
100 HK HONDA
233 900:-

DAHL

Mörtnäs Hagväg 13
SE-139 39 Värmdö
Tel: +46 (0) 8 571 150 437
Mob: +46 (0) 70 54 55 224
www.dahlnaval.se

HONDA
MARINE

ENGINEERING FOR *Life*

För en hållbar framtid med nya äventyr!

Bygg en träbåt och lär dig
segla dit du ska.

Sök båtbyggerlinjen på Stensunds Folkhögskola utanför Trosa

LÄNGD: 1–2 läsår

ANSÖKAN: Antagningen sker
fortlöpande i mån av plats

KONTAKT: Pelle Nestorzon
(pelle.nestorzon@stensund.se)

KURSTID: 21 augusti – 5 juni 2020

Kursen berättigar studiestöd. Du behöver
inte kunna hantverket innan du börjar.

Besök oss på Facebook,
Stensunds båtbyggerlinje
eller på stensund.se

Stensund
FOLKHÖGSKOLAN VID HAVET